

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΤΟ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η ΕΙΣΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΣΤΑ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ**

ΕΚΠΟΝΗΣΗ:

ΚΑΤΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΚΑΦΕΝΤΖΗ ΟΥΡΑΝΙΑ

ΜΠΕΚΙΡΗ ΕΥΤΥΧΙΑ

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΦΩΤΕΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΧΑΛΗΣ

ΠΑΤΡΑ 2015

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία με τίτλο «Το Διπλογραφικό Σύστημα και η είσοδος της Αναλυτικής Λογιστικής στα Πληροφοριακά Συστήματα των Δημοσίων Μονάδων Υγείας», αποτελεί την κορύφωση των σπουδών μας. Εκπονήθηκε από τις σπουδάστριες, Κατή Ευαγγελία, Καφεντζή Ουρανία και Μπεκίρη Ευτυχία, του Τμήματος Λογιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Δυτικής Ελλάδος υπό την εποπτεία του καθηγητή Φωτεινόπουλου Μιχάλη.

Η εργασία αυτή στοχεύει στην μελέτη και καταγραφή των διαδικασιών του Υπουργείου Υγείας, της λειτουργίας και χρήσης του Διπλογραφικού Συστήματος καθώς και των επιπέδων εισόδου και ολοκλήρωσης της Αναλυτικής Λογιστικής στα Πληροφοριακά Συστήματα των Δημόσιων Μονάδων Υγείας.

Ελπίζουμε σε αυτήν την πτυχιακή εργασία να συνοψίζουμε με επιτυχία σκέψεις, προτάσεις και συμπεράσματα που πηγάζουν από την εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος και την είσοδο της μηχανογραφημένης Αναλυτικής Λογιστικής στις Δημόσιες Μονάδες Υγείας. Για περαιτέρω διευκόλυνση του αναγνώστη, παραθέτουμε τις βιβλιογραφικές πηγές μας αλλά και χρήσιμους διαδικτυακούς συνδέσμους.

Σε αυτό το σημείο, θα θέλαμε να εκφράσουμε την απέραντη ευγνωμοσύνη μας στους γονείς μας για όσα μας προσέφεραν κατά την διάρκεια των μαθητικών και φοιτητικών μας χρόνων και να ευχαριστήσουμε όλους όσους συνέβαλαν, ο καθένας με τον δικό του τρόπο, στην ολοκλήρωση της εργασίας αυτής. Ιδιαίτερες ευχαριστίες εκφράζουμε στον επιβλέποντα καθηγητή μας, Φωτεινόπουλο Μιχάλη, για την αφιέρωση πολύτιμου χρόνου καθώς και στους υπόλοιπους καθηγητές και διδακτικό προσωπικό της Σχολής μας για τις πολύτιμες γνώσεις που μας προσέφεραν κατά την διάρκεια των σπουδών μας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πτυχιακή εργασία μας απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέρη:

Στο πρώτο κεφάλαιο καταγράφονται γενικές πληροφορίες για τα Πληροφοριακά Συστήματα και δίνεται ο ορισμός της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Επιπλέον, γίνεται αναφορά σε Πληροφοριακά Συστήματα Δημόσιων Φορέων και αναλύονται οι διαδικασίες που διενεργούνται από το Οικονομικό Τμήμα ενός Νοσοκομείου. Τέλος, παρατίθεται το γενικό περιεχόμενο και οι κανόνες λειτουργίας της Αναλυτικής Λογιστικής.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύονται διεξοδικά η εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος και η χρήση της Αναλυτικής Λογιστικής στις Δημόσιες Μονάδες Υγείας.

Στο τρίτο κεφάλαιο ορίζεται η έννοια της Ηλεκτρονικής Υγείας και περιγράφονται τα Πληροφοριακά Συστήματα των Δημοσίων Μονάδων Υγείας.

Στο τέταρτο κεφάλαιο επιχειρείται ο σχεδιασμός διαγραμμάτων ροής των διαδικασιών με τις οποίες ασχολείται το Λογιστήριο ενός Νοσοκομείου.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρατίθενται τα συμπεράσματα, που απορρέουν από την εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος και την είσοδο της Αναλυτικής Λογιστικής στα Πληροφοριακά Συστήματα των Δημοσίων Μονάδων Υγείας.

SUMMARY

Our dissertation is composed by the following parts:

Chapter 1 provides general information regarding Information Systems, as well as the definition of Electronic Government (E-Government). A description on Public Sectors Information Systems follows in addition to the necessary procedures that exist in a hospital's Economic Department. The chapter concludes with a context on Analytical Accounting and its regulations.

Chapter 2 contains an extensive description of the way that a Double-entry Bookkeeping method is performed, and the use of Analytical Accounting in the Public Health Sector.

In Chapter 3, the notion of E-Health is introduced and the Public Health Sector Information Systems are being examined.

Chapter 4 describes the attempt of creating a flow diagram containing the procedures in a hospital's accounting office.

Finally, Chapter 5 contains the conclusions that were derived from the application of the Double-entry Bookkeeping method and the inclusion of Analytical Accounting in Public Health Sector Information Systems.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	10
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ.....	10
1.1 Εισαγωγή.....	10
1.2 Ορισμός Συστήματος.....	10
1.3 Ορισμός Πληροφοριακού Συστήματος	10
1.3.1 Λειτουργίες Πληροφοριακών Συστημάτων	10
1.3.2 Τα συστατικά μέρη των Πληροφοριακών Συστημάτων.....	11
1.3.3 Ανάπτυξη Πληροφοριακών Συστημάτων.....	12
1.3.4 Σχεδιασμός Πληροφοριακών Συστημάτων	12
1.3.4.1 Παράγοντες σχεδιασμού.....	13
1.3.4.2 Λογικό έναντι φυσικού συστήματος	13
1.3.4.3 Λογικός έναντι φυσικού σχεδιασμού	13
1.3.4.4 Βήματα για το σχεδιασμό ενός Πληροφοριακού Συστήματος.....	13
1.3.5 Ασφάλεια Πληροφοριακών Συστημάτων.....	14
1.3.5.1 Βασικές αρχές ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων.....	14
1.3.6 Κύκλος ζωής Πληροφοριακού Συστήματος.....	15
1.3.6.1 Περιορισμοί της μεθόδου του κύκλου ζωής.....	16
1.4 Η έννοια της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.....	16
1.4.1 Τα οφέλη της εφαρμογής της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.....	16
1.4.2 Η σημασία της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	17
1.4.3 Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στο Δημόσιο Τομέα	17
1.5 Πληροφοριακά συστήματα Δημόσιων Φορέων	18
1.5.1 Ανεύρεση εργασίας (www.oaed.gr)	18
1.5.2 Συνήγορος του Πολίτη (www.synigoros.gr)	18
1.5.3 Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (www.ika.gr)	19
1.5.4 Ηλεκτρονική Πολιτεία (www.e-gov.gr).....	19
1.5.5 Ηλεκτρονική φορολόγηση (www.gsis.gr).....	19
1.5.6 Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (www.kep.gov.gr)	20
1.5.7 Πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» (www.yeka.gr).....	20
1.6 Διαδικασίες Οικονομικού Τμήματος Νοσοκομείων	21

1.7 Γενικό Περιεχόμενο και Κανόνες λειτουργίας της Αναλυτικής Λογιστικής	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	31
ΤΟ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΓΕΙΑΣ.....	31
2.1 Εισαγωγή.....	31
2.2 Σκοπός της Αναλυτικής Λογιστικής	31
2.3 Στόχοι της Αναλυτικής Λογιστικής στα Δημόσια Νοσοκομεία.....	31
2.3.1 Προϋποθέσεις για την επίτευξη των στόχων της Αναλυτικής Λογιστικής	32
2.4 Η Παραγωγή των αποτελεσμάτων με τη χρήση της Αναλυτικής Λογιστικής	32
2.4.1 Η συμβολή της Αναλυτικής Λογιστικής στον έλεγχο του παραγόμενου αποτελέσματος από την παροχή υπηρεσιών υγείας	33
2.5 Κοστολόγηση Μονάδων Υγείας και Διοικητική (Αναλυτική) Λογιστική	34
2.5.1 Βασικές έννοιες κοστολόγησης.....	35
2.5.2 Οι τρεις διαστάσεις κοστολόγησης-κόστους.....	35
2.5.3 Βασικές λειτουργίες οργάνωσης ενός Νοσοκομείου	36
2.5.4 Κατανομή του κόστους	36
2.5.5 Παράδειγμα επιμερισμού του βοηθητικού κέντρου κόστους με βάση τον χρόνο.....	36
2.5.6 Η κοστολογική ανάπτυξη του λογαριασμού 92 στο Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο των Δημόσιων Μονάδων Υγείας	37
2.6 Λειτουργία υπολοίπων των λογαριασμών 93 και 98 της Αναλυτικής Λογιστικής.....	38
2.7 Η εφαρμογή του Διπλογραφικού συστήματος στις Δημόσιες Μονάδες Υγείας	38
2.7.1 Εισαγωγή.....	38
2.8 Διαφορές μεταξύ Απλογραφικού (Δημόσιου Λογιστικού) και Διπλογραφικού λογιστικού συστήματος (Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής).....	39
2.8.1 Μειονεκτήματα και Πλεονεκτήματα της Απλογραφικής και Διπλογραφικής μεθόδου.....	40
2.9 Προϋποθέσεις για την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος.....	40
2.9.1 Σχέδια που απαιτούνται για την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος	41
2.10 Προϋπολογισμός και Απολογισμός Δημόσιων Μονάδων Υγείας.....	42
2.11 Το διπλογραφικό λογιστικό σύστημα στα Νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας	42
2.12 Κωδικοποίηση, ανάπτυξη και λειτουργία των λογαριασμών του Δημόσιου Λογιστικού.....	43
2.13 Κλαδικό λογιστικό σχέδιο ΝΠΔΔ	45
2.14 Πηγές εσόδων για τα ΝΠΔΔ	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	47

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΓΕΙΑΣ	47
3.1 Εισαγωγή.....	47
3.2 Πληροφοριακά Συστήματα και εφαρμογές της Ηλεκτρονικής Υγείας (e-Health).....	47
3.2.1 Ευρύτερες έννοιες της Ηλεκτρονικής Υγείας (e-Health)	48
3.2.2 Τα οφέλη της Ηλεκτρονικής Υγείας (e-Health)	49
3.2.3 Η οικονομική αποδοτικότητα της Ηλεκτρονικής Υγείας	50
3.3 Πληροφορική και Νοσοκομεία	51
3.3.1 Διαγραμματική ανάλυση Πληροφοριακών Συστημάτων από Νοσοκομεία της Ελλάδος.....	54
3.4 Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα Νοσοκομείων	57
3.4.1 Υποσυστήματα Ολοκληρωμένων Πληροφοριακών Συστημάτων Νοσοκομείων	57
3.4.2 Κατηγοριοποίηση Εφαρμογών Πληροφοριακών Συστημάτων Νοσοκομείων	59
3.5 Τμήματα Ολοκληρωμένων Πληροφοριακών Συστημάτων Δημοσίων Μονάδων Υγείας.....	59
3.5.1 Διαχείριση Υλικών – Αποθηκών.....	60
3.5.2 Γραφείο Προμηθειών	60
3.5.3 Κλειστά Ενοποιημένα Νοσήλια (KEN)	60
3.5.4 Διαχείριση Φαρμακείου	61
3.5.5 Λογιστήριο Ασθενών	62
3.5.6 Γραφείο Κίνησης.....	62
3.5.7 Διαχείριση Προσωπικού – Μισθοδοσία.....	63
3.5.8 Πληροφοριακό Σύστημα Εργαστηρίου (LIS)	63
3.5.9 Ακτινοδιαγνωστικό Πληροφοριακό Σύστημα (RIS).....	64
3.5.10 Μητρώο Δεσμεύσεων.....	65
3.6 ESY.net	65
3.7 Υγειονομικός Χάρτης.....	66
3.8 Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης (ΗΔΙΚΑ).....	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	70
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΡΟΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ	70
4.1 Ερμηνεία σχημάτων που απεικονίζονται στα διαγράμματα ροής.....	70
4.2 Έλεγχος Δαπανών Πλην Μισθοδοσίας	71
4.3 Έλεγχος Δαπανών Μισθοδοσίας	73
4.4 Έλεγχος Εσόδων από Νοσήλια	75
4.5 Έλεγχος Εσόδων από Επιχορηγήσεις.....	77

4.6 Έλεγχος Εσόδων από Δωρεές	79
4.7 Έλεγχος Εσόδων από Παρεπόμενες Ασχολίες.....	81
4.8 Διαρκής Απογραφή Αποθηκών Υλικού και Συμφωνία με Λογιστικές Αποθήκες.....	82
4.9 Απόδοση Κρατήσεων Υπέρ Τρίτων.....	84
4.10 Φορολογικές Υποχρεώσεις - Υποβολή Δηλώσεων – Στοιχείων.....	86
4.11 Έλεγχος και Παρακολούθηση των Τραπεζικών Λογαριασμών.....	87
4.12 Διαχείριση Πάγιας Προκαταβολής.....	88
4.13 Σύνταξη Οικονομικών Καταστάσεων στο Τέλος της Διαχειριστικής Χρήσης.....	90
4.13.1 Ετήσια Φυσική Απογραφή των Πρώτων και Βοηθητικών Υλών και των Αντιστοίχων Αποθηκών.....	90
4.13.2 Ετήσια Απογραφή των Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων και Ταυτοποίηση αυτής με το Μητρώο Παγίων.....	92
4.13.3 Καταγραφή όλων των Δεδουλευμένων Εσόδων και Εξόδων που σχετίζονται με την κλειόμενη Χρήση.....	94
4.13.4 Συμφωνία των Δεδομένων των Υποσυστημάτων με τα Δεδομένα της Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής.....	95
4.13.5 Κοστολόγηση ανά Τμήμα Νοσοκομείου.....	97
4.13.6 Κατάρτιση Οικονομικών Καταστάσεων.....	99
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	101
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	101
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	106

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 2003 εκπονήθηκε το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο για την εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος στις Δημόσιες Μονάδες Υγείας, το οποίο προέβλεπε την υποχρεωτική εφαρμογή του συστήματος από 01/01/2006. Το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμόν 146/2003 περιλαμβάνει τις νομοθετικές λεπτομέρειες της εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος και στηρίζεται στο Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο των Ν.Π.Δ.Δ, το οποίο καθιερώθηκε με το Π.Δ 205/98 προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες τους, με σκοπό την αντιμετώπιση των αδυναμιών που προέκυπταν από την εφαρμογή του Απλογραφικού Συστήματος του Δημοσίου Λογιστικού. Με την καθιέρωση των διατάξεων του Π.Δ 146/2003, μεταβλήθηκε η δομή και η λειτουργία των οικονομικών υπηρεσιών των Μονάδων Υγείας.

Ως Διπλογραφική Μέθοδος ορίζεται η μέθοδος κατά την οποία, με συστηματικές λογιστικές εγγραφές, παρακολουθούνται οι μεταβολές όλων των στοιχείων του Ενεργητικού, του Παθητικού και της Καθαρής Θέσης. Σύμφωνα με την μέθοδο αυτή, σε κάθε λογιστικό γεγονός μεταβάλλονται τουλάχιστον δύο λογαριασμοί ισόποσα (ο ένας χρεώνεται και ο άλλος πιστώνεται). Καλύπτει πλήρως τις ιδιαίτερες ανάγκες των οικονομικών οργανισμών (λόγω της εύκολης προσαρμογής της σε αυτές), συγκεντρώνει όλες τις απαραίτητες, για την άσκηση ορθής διαχείρισης, πληροφορίες και εξασφαλίζει την αριθμητική ακρίβεια των λογιστικών εγγραφών, δηλαδή ισόποσες χρεώσεις – πιστώσεις (με τον εφαρμοζόμενο λογιστικό έλεγχο). Στο Διπλογραφικό Σύστημα για τις λογιστικές εγγραφές χρησιμοποιούνται δύο βιβλία, το ημερολόγιο και το γενικό καθολικό. Στο Ημερολόγιο, τα οικονομικά γεγονότα καταχωρούνται, σύμφωνα με τις αρχές της διπλογραφικής μεθόδου, κατά χρονολογική σειρά και στους κατάλληλους λογαριασμούς. Στο Γενικό Καθολικό, τα ίδια οικονομικά γεγονότα καταγράφονται κατά λογαριασμούς και κατά χρονολογική σειρά.

Η εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος, εκσυγχρονίζει την διαδικασία παρακολούθησης των οικονομικών των Δημόσιων Οργανισμών. Ωστόσο, θεωρείται απαραίτητη η γνώση αριθμητικών οικονομικών πληροφοριών αλλά και η δυνατότητα επεξεργασίας, ανάλυσης και αξιοποίησής τους καθώς επίσης και η διαμόρφωση ενός πληροφοριακού συστήματος Διοίκησης που θα εξασφαλίζει αξιόπιστες και τεκμηριωμένες οικονομικές πληροφορίες. Σκοπός της εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος στους Δημόσιους Οργανισμούς, είναι η άριστη διαχείριση των πόρων που προσφέρονται για την λειτουργία τους και ειδικότερα του δημοσίου χρήματος αλλά και η παραγωγή και η διάθεση πληροφοριών στα διοικητικά όργανα για την λήψη ορθολογικών αποφάσεων που επηρεάζουν την αποδοτικότητα και ανάπτυξη των Δημόσιων Οργανισμών.

Η Αναλυτική Λογιστική αποτελεί ένα ανεξάρτητο λογιστικό κύκλωμα γεγονός το οποίο διατυπώνεται και με την «Αρχή της αυτονομίας της Αναλυτικής Λογιστικής». Παρόλ' αυτά, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η αυτονομία της δεν αναιρεί τη δυνατότητα που παρέχει το Ε.Γ.Λ.Σ να συγχωνεύονται και να συλλειτουργούν σε ένα ενιαίο σύστημα λογιστικής η Γενική και η Αναλυτική Λογιστική. Για αυτό το λόγο αποκαλείται «σύστημα συλλειτουργίας».

Η Αναλυτική Λογιστική είναι μια ολοκληρωμένη διαδικασία μέτρησης, ανάλυσης, υπολογισμού και παρουσίασης του κόστους των αγαθών ή των υπηρεσιών μιας οικονομικής μονάδας καθώς και ένα μέτρο της αποδοτικότητας και καλής λειτουργίας της. Παρακολουθεί λογιστικά γεγονότα, τα οποία αφορούν τον προσδιορισμό του κόστους παραγωγής και των αναλυτικών αποτελεσμάτων, την λήψη διάφορων πληροφοριών χρήσιμων για επιχειρηματικές αποφάσεις σε αντίθεση με τη

Γενική Λογιστική που παρακολουθεί το σύνολο των λογιστικών γεγονότων που είναι αποτέλεσμα της συνολικής δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας (με τρίτους και το προσωπικό). Καθώς η Γενική Λογιστική καλύπτει όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της οικονομικής μονάδας, οι λογαριασμοί της είναι υποχρεωτικοί. Αντίθετα, ελάχιστοι μόνο λογαριασμοί της Αναλυτικής Λογιστικής είναι υποχρεωτικοί, δίνοντας έτσι την ευχέρεια στις οικονομικές μονάδες να τους τηρήσουν και να τους οργανώσουν σύμφωνα με τις ανάγκες τους. Με αυτό τον τρόπο τονίζεται η ιδιαιτερότητα της Αναλυτικής Λογιστικής να παρέχει στη διοίκηση τις πληροφορίες για τις εσωτερικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες της οικονομικής μονάδας. Είναι γεγονός πως, όταν η Αναλυτική Λογιστική τηρείται σε βραχυχρόνια βάση (μηνιαία ή τριμηνιαία), αποτελεί το πλέον αξιόπιστο και φερέγγυο σύστημα παροχής υπηρεσιών στη διοίκηση και στα διευθυντικά στελέχη των οικονομικών μονάδων και τους επιτρέπει να παίρνουν αποφάσεις έγκαιρα και να διοικούν αποτελεσματικά.

Πλέον, ο υπολογισμός του κόστους πραγματοποιείται όχι μόνο από τις βιομηχανικές επιχειρήσεις και από τις εμπορικές επιχειρήσεις αλλά και από τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών και από τους Δημόσιους Οργανισμούς. Έτσι, αφού το κόστος αποτελεί την κατά κύριο λόγο κατευθυντήρια δύναμη λήψης αποφάσεων, γίνεται εύκολα κατανοητός ο ρόλος της Αναλυτικής Λογιστικής στη διοίκηση και οργάνωση ενός οικονομικού οργανισμού.

Επομένως, η Αναλυτική Λογιστική παρέχει ακριβείς και αξιόπιστες πληροφορίες για την αποτίμηση των αποθεμάτων και αποτελεί μέσο προστασίας των περιουσιακών στοιχείων ενός οικονομικού οργανισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ

1.1 Εισαγωγή

Τα Πληροφοριακά Συστήματα συμβάλλουν στον έλεγχο, στον συντονισμό, στην ανάλυση προβλημάτων, στην λήψη αποφάσεων, στην ανάπτυξη νέων προϊόντων. Κάθε Πληροφοριακό Σύστημα δημιουργείται, εξελίσσεται και αποσύρεται. Η ύπαρξη ενός Πληροφοριακού Συστήματος ξεκινά από την στιγμή που η επιχείρηση ή ο οργανισμός θα αποφασίσει την δημιουργία του. Αναπτύσσεται και εξελίσσεται διαρκώς, ώστε να καλύπτει τις ανάγκες της επιχείρησης ή του οργανισμού στον οποίο ανήκει. Όταν το Πληροφοριακό Σύστημα κρίνεται μη αποδοτικό από την επιχείρηση ή τον οργανισμό, αποσύρεται. Πριν την δημιουργία ενός Πληροφοριακού Συστήματος, οι σχεδιαστές θα πρέπει να εστιάζουν στις πιθανές επιπτώσεις που μπορεί να έχει αυτή στην ομαλή και εύρυθμη λειτουργία μίας επιχείρησης ή ενός οργανισμού.¹

1.2 Ορισμός Συστήματος

Σαν σύστημα ορίζεται ένα σύνολο στοιχείων, που έχουν μια συγκεκριμένη οργανωτική δομή, η οποία φέρει εις πέρας μια σειρά δραστηριοτήτων και στοχεύει στην επίτευξη ενός συγκεκριμένου σκοπού.

1.3 Ορισμός Πληροφοριακού Συστήματος

Ως Πληροφοριακό Σύστημα νοείται ένα σύνολο στοιχείων, τα οποία σχετίζονται μεταξύ τους και συγκεντρώνουν, επεξεργάζονται, αποθηκεύουν και μοιράζουν διάφορες πληροφορίες, οι οποίες αποτελούν σημαντικό ρόλο για τη λήψη αποφάσεων και τον έλεγχο ενός οργανισμού. Επιπλέον, τα συστήματα πληροφοριών εξυπηρετούν τα στελέχη σε διάφορα θέματα (για παράδειγμα στην ανάλυση διαφόρων προβλημάτων, στην απεικόνιση πολύπλοκων θεμάτων και στη δημιουργία νέων προϊόντων).

1.3.1 Λειτουργίες Πληροφοριακών Συστημάτων

Οι διεργασίες που πραγματοποιούνται σε ένα Πληροφοριακό Σύστημα, ανεξάρτητα από το αν αυτό είναι χειρόγραφο ή μηχανογραφικό, είναι οι εξής:

- **Συγκέντρωση δεδομένων:** Συλλέγονται δεδομένα, τα οποία μπορούν να έχουν τη μορφή αριθμών, ημερομηνιών, συμβάντων, συνομιλιών και διαδόσεων.
- **Αποθήκευση δεδομένων:** Τα δεδομένα μπορούν να αποθηκευτούν στο ανθρώπινο μυαλό, σε αρχεία ή βάσεις δεδομένων H/Y, σε καρτελοθήκες.

---

¹ Η παράγραφος αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“[http://el.m.wikiversity.org/wiki/Εισαγωγή στα πληροφοριακά συστήματα](http://el.m.wikiversity.org/wiki/Εισαγωγή_στα_πληροφοριακά_συστήματα)” στις 23/12/2014

- **Επεξεργασία δεδομένων:** Η λειτουργία αυτή αφορά την ανάλυση, την κωδικοποίηση, την ταξινόμηση, την αριθμητική επεξεργασία και τη σύνθεση δεδομένων.
- **Παρουσίαση της πληροφορίας:** Υλοποιείται με την κατάλληλη μορφή που επιτρέπει το μοντέλο του συστήματος.

1.3.2 Τα συστατικά μέρη των Πληροφοριακών Συστημάτων

Τα συστήματα πληροφοριών μιάς επιχείρησης απαρτίζονται από τους ανθρώπους, τις διαδικασίες και τον εξοπλισμό. Μέσω αυτών μπορούν να παραχθούν, να φυλαχθούν, να επεξεργαστούν, να μετασχηματιστούν και να αποθηκευτούν οι απαραίτητες πληροφορίες για την πραγματοποίηση των στόχων της επιχείρησης. Έτσι, το Πληροφοριακό Σύστημα συνδέει τα διάφορα υποσυστήματα κάνοντας τη συνεργασία τους ακόμη πιο αποδοτική για την επίτευξη ενός συγκεκριμένου σκοπού.

Τα μέρη από τα οποία συστήνεται ένα Πληροφοριακό Σύστημα είναι τα εξής:

1. Άνθρωποι

Αποτελούν το σημαντικότερο παράγοντα κατά την επιλογή και την υλοποίηση ενός Πληροφοριακού Συστήματος, καθώς ο άνθρωπος είναι αυτός που θα επινοήσει και θα αξιοποιήσει τις πληροφορίες για τη λήψη αποφάσεων σε κάθε είδους πρόβλημα.

2. Διαδικασίες

Οι άνθρωποι για να προβούν σε κάποιες ενέργειες πρέπει να ακολουθήσουν μία σειρά από οδηγίες, δηλαδή μία διαδικασία. Η σημαντικότερη λειτουργία των διαδικασιών είναι ότι αυτές καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο θα μεταβληθούν οι πληροφορίες. Διακρίνονται σε πάγιες ή έκτακτες, γραπτές ή προφορικές και επίσημες ή άτυπες.

3. Εξοπλισμός (Μέσα)

Ονομάζονται όλα τα μέσα που εξυπηρετούν στη φύλαξη, στη διακίνηση και στην επεξεργασία των πληροφοριών. Ένα πληροφοριακό σύστημα βασισμένο σε Η/Υ (Computer Based Information System, CBIS) περιλαμβάνει:

- **Λογισμικό (Software)**, δηλαδή προγράμματα Η/Υ, δομές δεδομένων και η σχετική τεκμηρίωσή τους.
- **Υλικό (Hardware)**, δηλαδή επεξεργαστές, σκληροί δίσκοι, οθόνες, εκτυπωτές. ²

4. Βάση Δεδομένων

Είναι μία διαμοιραζόμενη συλλογή από λογικά σχετιζόμενα δεδομένα μαζί με την περιγραφή τους. Οι βάσεις δεδομένων προσφέρουν την οργάνωση και αποθήκευση των δεδομένων στον Η/Υ, ώστε να είναι δυνατή η επεξεργασία τους και η εξαγωγή της επιθυμητής πληροφορίας. ³

² Αντλήθηκαν από το βιβλίο με τίτλο: “Πληροφοριακά Συστήματα Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων: Στρατηγικές & Εφαρμογές ERP“, Συγγραφείς: Γιάννης Α. Πολλάλης, Αθανάσιος Π. Βοζίκης, Αθήνα 2012

³ Η παράγραφος αυτή αντλήθηκε από το βιβλίο με τίτλο: “Εισαγωγή στις Βάσεις Δεδομένων“, Συγγραφέας: Βασίλειος Τ. Ταμπακάς

5. Τεκμηρίωση

Είναι κάθε γραπτή πληροφορία που επεξηγεί πως χρησιμοποιείται και λειτουργεί το σύστημα. Οι έννοιες που συναντάμε σε ένα πληροφοριακό σύστημα είναι οι εξής:

- **Είσοδος (Εισροές):** Ονομάζεται η συγκέντρωση ή εξεύρεση δεδομένων που δεν έχουν υποστεί επεξεργασία.
- **Επεξεργασία:** Ορίζεται ως ο μετασχηματισμός, ο χειρισμός και η ανάλυση των ακατέργαστων δεδομένων.
- **Έξοδος (Εκροές):** Αποτελεί τη διάθεση κατεργασμένων πληροφοριών στους ανθρώπους ή στις δραστηριότητες.
- **Ανατροφοδότηση:** Είναι ο μηχανισμός που συμβάλλει στην πρόοδο και μετατροπή ενός συστήματος.⁴

1.3.3 Ανάπτυξη Πληροφοριακών Συστημάτων

Η ανάπτυξη, η χρήση κι η εφαρμογή της τεχνολογίας των πληροφοριών στους οργανισμούς (επιχειρήσεις ή εταιρείες), επηρεάζονται σημαντικά από τα τμήματα πληροφορικής μεγαλύτερων οργανώσεων. Ένα Πληροφοριακό Σύστημα αναπτύσσεται και χρησιμοποιείται με τη βοήθεια κάποιων μεθόδων και διαδικασιών. Ωστόσο, οι περισσότεροι προγραμματιστές χρησιμοποιούν την Ανάπτυξη Συστήματος Κύκλου Ζωής (SDLC), μία διαδικασία με την οποία επιτυγχάνεται η ανάπτυξη ενός Πληροφοριακού Συστήματος μέσα από κάποια στάδια. Τα στάδια αυτά επιγραμματικά είναι τα εξής:

- Κατανόηση του προβλήματος και προδιαγραφές
- Συγκέντρωση πληροφοριών
- Προδιαγραφές και απαιτήσεις για το νέο σύστημα
- Σχεδιασμός του συστήματος
- Υλοποίηση του συστήματος
- Εγκατάσταση του συστήματος
- Αξιολόγηση και συντήρηση⁵

1.3.4 Σχεδιασμός Πληροφοριακών Συστημάτων

Είναι η διαδικασία που μας βοηθάει στην εύρεση της καλύτερης δυνατής λύσης του προβλήματος, λαμβάνοντας βέβαια υπόψιν μας τις απαιτήσεις του προβλήματος και τους περιορισμούς του περιβάλλοντος.

---

⁴ Η παράγραφος αυτή αντλήθηκε από το βιβλίο με τίτλο: “Πληροφοριακά Συστήματα Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων: Στρατηγικές & Εφαρμογές ERP“, Συγγραφείς: Γιάννης Α. Πολλάλης, Αθανάσιος Π. Βοζίκης, Αθήνα 2012

⁵ Η παράγραφος αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα: “http://el.wikipedia.org/wiki/Πληροφοριακά_συστήματα” στις 27/12/2014

1.3.4.1 Παράγοντες σχεδιασμού

- **Σύστημα**

Απαιτούμενες λειτουργίες, επίπεδο απόδοσης, συχνότητα επεξεργασίας και βαθμός εξυπηρέτησης χρηστών.

- **Λειτουργία**

Κόστη λειτουργίας, απαιτήσεις αξιοπιστίας και συμβατότητα με άλλα συστήματα.

- **Ανάπτυξη**

Κόστος ανάπτυξης, χρονικός ορίζοντας ανάπτυξης, δυσκολία υλοποίησης.

1.3.4.2 Λογικό έναντι φυσικού συστήματος

Διακρίνουμε δύο φάσεις:

- **Σχεδιασμός λογικού ή εξωτερικού (logical/external) συστήματος:** Το νέο σύστημα σχεδιάζεται από τον Αναλυτή Συστήματος σύμφωνα με τις απαιτήσεις των χρηστών.
- **Σχεδιασμός φυσικού ή εσωτερικού (physical/internal) συστήματος:** Με τη βοήθεια εξοπλισμού και προσωπικού σχεδιάζεται σύστημα για ένα συγκεκριμένο φυσικό περιβάλλον.

1.3.4.3 Λογικός έναντι φυσικού σχεδιασμού

- **Λογικός σχεδιασμός:** Στο λογικό σχεδιασμό, αρχικά οριστικοποιούνται και θεμελιώνονται η γενική μορφή της κατάστασης, η συχνότητα και το μέσο εμφάνισης της και έπειτα ορίζονται τα στοιχεία, που είτε εισάγονται από το χρήστη είτε αναζητούνται στην Βάση Δεδομένων.
- **Φυσικός σχεδιασμός:** Στο φυσικό σχεδιασμό, αρχικά σχεδιάζονται αναλυτικά οι εγγραφές των σχετικών αρχείων και των τελικών διαγραμμάτων ροής και στη συνέχεια τεκμηριώνονται. Τέλος, σχεδιάζονται οι διαδικασίες που συμβάλλουν στη προσπέλαση και ασφάλεια των αρχείων.

1.3.4.4 Βήματα για το σχεδιασμό ενός Πληροφοριακού Συστήματος

Για τον σχεδιασμό ενός Πληροφοριακού Συστήματος ακολουθούνται τα εξής βήματα:

1. Καθορισμός εξόδων
2. Κατηγοριοποίηση δεδομένων εισόδου
3. Προσδιορισμός των ενεργειών για την μετατροπή από είσοδο σε έξοδο
4. Προσδιορισμός της ορθότητας και πιστότητας των λειτουργιών επεξεργασίας μέσω ελέγχων
5. Προσδιορισμός κανόνων σύμφωνα με τους οποίους πραγματοποιείται η αποθήκευση
6. Προσδιορισμός προϋποθέσεων για την τελική ενημέρωση των αρχείων
7. Προσδιορισμός των απαιτήσεων προσπέλασης δεδομένων (σειριακή ή τυχαία

- προσπέλαση)
8. Καθορισμός των απαιτήσεων αποθήκευσης δεδομένων
  9. Επιλογή μεθόδου συσσώρευσης δεδομένων
  10. Επιλογή μέσων που εξυπηρετούν στη μετάδοση δεδομένων
  11. Επιλογή τεχνικής για την εισαγωγή δεδομένων
  12. Προσδιορισμός αναγκών προστασίας δεδομένων και ελέγχου
  13. Επιβεβαίωση δυνατότητας υλοποίησης
  14. Διέλευση (walkthrough) μέσα από το σχεδιασμό για την εξακρίβωση της ορθότητας του πληροφοριακού συστήματος ⁶

1.3.5 Ασφάλεια Πληροφοριακών Συστημάτων

Η ασφάλεια πληροφοριακών συστημάτων αποτελεί αντικείμενο του κλάδου των υπολογιστικών συστημάτων της επιστήμης της πληροφορικής. Προστατεύει τους Η/Υ, τα δίκτυα που τους διασυνδέουν και τα υπάρχοντα στο σύστημα δεδομένα για την αποφυγή παράνομης πρόσβασης ή χρήσης τους.

1.3.5.1 Βασικές αρχές ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων

- **Ακεραιότητα**

Αφορά τη διατήρηση των δεδομένων ενός πληροφοριακού συστήματος σε μία συγκεκριμένη κατάσταση για την αποφυγή ανεπιθύμητων τροποποιήσεων, διαγραφών, προσθηκών καθώς επίσης και πρόσβασης ή χρήσης των Η/Υ από άτομα χωρίς εξουσιοδότηση.

- **Διαθεσιμότητα**

Εξασφαλίζει στους χρήστες την άμεση διάθεση των Η/Υ, των δικτύων και των δεδομένων, όποτε αυτοί επιθυμούν να τα χρησιμοποιούν.

- **Εμπιστευτικότητα**

Είναι η απόκρυψη σημαντικών πληροφοριών από μη εξουσιοδοτημένα άτομα. ⁷

Εικόνα 1.1, Πηγή: “Εικόνες Google”

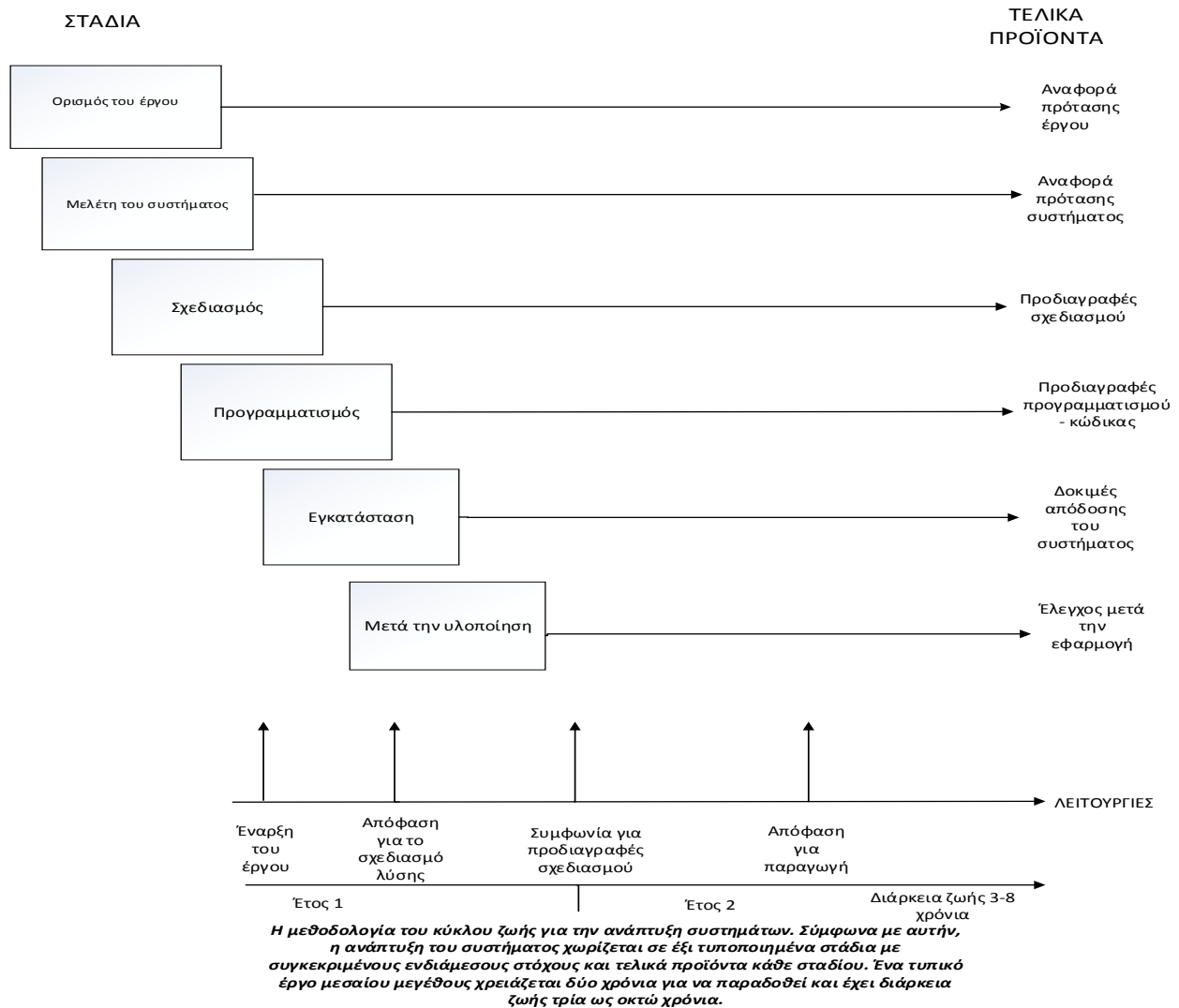
⁶ Αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα: “www.mech.upatras.gr/~nikos/mis-ii/notes/notes-05.pdf” στις 27/12/2014

⁷ Και οι δύο παράγραφοι αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα:

“http://el.wikipedia.org/wiki/Ασφάλεια_πληροφοριακών_συστημάτων” στις 28/12/2014

1.3.6 Κύκλος ζωής Πληροφοριακού Συστήματος

Αποτελεί τη παλαιότερη μέθοδο ανάπτυξης Πληροφοριακών Συστημάτων κι εφαρμόζεται μέχρι και σήμερα. Δεν προτιμάται η χρήση της σε μικρά έργα απλών συστημάτων. Στη συγκεκριμένη μέθοδο ανάπτυξης, ένα Πληροφοριακό Σύστημα παρομοιάζεται με ένα ζωντανό οργανισμό, δηλαδή υποθέτουμε ότι έχει μία διάρκεια ζωής (αρχή, μέση και τέλος). Ο κύκλος ζωής ενός Πληροφοριακού Συστήματος αποτελείται από κάποια στάδια (διάγραμμα 1.1), τα οποία βασίζονται σε συγκεκριμένες δραστηριότητες. Για την ομαλή μετάβαση από το ένα στάδιο στο άλλο, είναι απαραίτητη η ολοκλήρωση των αντίστοιχων δραστηριοτήτων.

Διάγραμμα 1.1: “Στάδια Κύκλου Ζωής ενός ΠΣ”

⁸ Η σελίδα αντλήθηκε από την ιστοσελίδα: “<http://www.unipi.gr/faculty/kofidis/mis/mis7.pdf>” στις 28/12/2014

1.3.6.1 Περιορισμοί της μεθόδου του κύκλου ζωής

"Η μέθοδος του κύκλου ζωής συστημάτων εφαρμόζεται ακόμη για τη δημιουργία μεγάλων συστημάτων επεξεργασίας συναλλαγών (TPS) και συστημάτων πληροφοριών διοίκησης (MIS), στα οποία οι απαιτήσεις είναι πολύ καλά δομημένες και προσδιορισμένες." (Ahitun and Neumann, 1984)

Αποτελεί τη καταλληλότερη μέθοδο ανάπτυξης σύνθετων τεχνικών συστημάτων (για παράδειγμα οι εκτοξεύσεις στο διάστημα και ο έλεγχος εναέριας κυκλοφορίας). Ωστόσο, έχει μεγάλο κόστος κι είναι χρονοβόρα κι ανελαστική, κάνοντας έτσι ακατάλληλη την εφαρμογή της σε μικρούς επιτραπέζιους Η/Υ μη δομημένους και εξατομικευμένους.⁹

1.4 Η έννοια της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Μέσω του Διαδικτύου, η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (e-Government) εξυπηρετεί στην βελτίωση των παρεχόμενων από το κράτος υπηρεσιών προς τους πολίτες, προς τις επιχειρήσεις και προς άλλες κρατικές υπηρεσίες. Το e-Government είναι διαθέσιμο στους πολίτες 24 ώρες την ημέρα, 7 ημέρες την εβδομάδα, διασυνδέοντας τους έτσι με τη Πολιτεία. Δύο από τους πιο παγκοσμίως αποδεκτούς ορισμούς της Ψηφιακής Διακυβέρνησης είναι οι παρακάτω:

- «Η αξιοποίηση διαφόρων εφαρμογών του Διαδικτύου κι άλλων τεχνολογιών από την κυβέρνηση, έτσι ώστε να ενισχυθεί η πρόσβαση του κοινού στην κρατική πληροφορία και υπηρεσία ή να βελτιωθεί στις κυβερνητικές λειτουργίες». (Κυβέρνηση ΗΠΑ, [2002])
- «Η αξιοποίηση του Διαδικτύου για την διανομή των κρατικών πληροφοριών και υπηρεσιών στους πολίτες». (UN&ASP, [2002])

Στη σημερινή εποχή της τεχνολογίας, το e-Government θεωρείται μια καινοτομία της παραδοσιακής διακυβέρνησης.

1.4.1 Τα οφέλη της εφαρμογής της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Τα οφέλη της εφαρμογής e-Government είναι επιγραμματικά τα εξής:

1. Βελτίωση της αποτελεσματικότητας
2. Ανάπτυξη των υπηρεσιών
3. Επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων
4. Συμβάλλει στο μετασχηματισμό της διακυβέρνησης
5. Εμπιστοσύνη των πολιτών προς την Κυβέρνηση τους
6. Ισχυροποίηση της δημοκρατίας
7. Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος
8. Καλύτερευση της ποιότητας ζωής υποβαθμισμένων κοινοτήτων
9. Οφέλη και σε άλλες κατευθύνσεις¹⁰

⁹ Η παράγραφος αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα: "<http://www.unipi.gr/faculty/kofidis/mis/mis7.pdf>" στις 28/12/2014

¹⁰ Και οι δύο παράγραφοι αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα:

"<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/13297/2/TampakisMsc2009.pdf>" στις 29/12/2014, Διπλωματική εργασία: Ταμπάκης Σπυρίδων, Τίτλος: "Εφαρμογές ΠΣ στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα-Η περίπτωση των ΚΕΠ"

1.4.2 Η σημασία της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Οι διαχειριστικές λειτουργίες της διοίκησης των δημόσιων υπηρεσιών υποστηρίζονται από διάφορα υλοποιημένα έργα πληροφορικής, το κόστος των οποίων ανέρχεται στα 60 εκατομμύρια Ευρώ. Μερικά από τα υλοποιημένα προγράμματα κι έργα που συντελούν στον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης είναι τα παρακάτω:

- Το πρόγραμμα «Κλεισθένης»: Προέβλεπε στον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης με την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών, στην εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού καθώς επίσης και στη πρόοδο ολοκληρωμένων συστημάτων πληροφοριών.
- Το πρόγραμμα «Πολιτεία»: Στοχεύει στον ανασχηματισμό της ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης.
- Το πρόγραμμα «Σύζευξις»: Με το πρόγραμμα αυτό επιδιώκεται η ανάπτυξη κι ο εκσυγχρονισμός της τηλεπικοινωνιακής υποδομής του Δημόσιου Τομέα. Είναι ένα δίκτυο πρόσβασης για τους φορείς του Δημοσίου με σκοπό να καλύψει όλες τις ανάγκες για την μεταξύ τους επικοινωνία και να βελτιώσει τις λειτουργίες των Δημόσιων Υπηρεσιών.
- Το πρόγραμμα «Αριάδνη»: Στοχεύει στην καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών από τις Δημόσιες Υπηρεσίες της χώρας.
- Το πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας»: Περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση υποδομών και υπηρεσιών Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών σε βασικά πεδία υπηρεσιών που προσφέρει η Δημόσια Διοίκηση (παιδεία, υγεία).

Υπάρχουν κι άλλα αναπτυγμένα προγράμματα που εξυπηρετούν στις καθημερινές ανάγκες των Νοσοκομείων, των Υγειονομικών Υπηρεσιών και των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών. Είναι εμφανής η σημασία της εφαρμογής της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στην Ελλάδα από τη μετονομασία της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης σε «Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης».

1.4.3 Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στο Δημόσιο Τομέα

• Κεντρική Διοίκηση

Οι βασικές λειτουργίες των οργανισμών καλύπτονται από γνωστές εφαρμογές πληροφορικής (για παράδειγμα το ηλεκτρονικό πρωτόκολλο). Ορισμένοι δημόσιοι φορείς διαθέτουν ηλεκτρονικό πρωτόκολλο, άλλοι λογισμικό e-mail κι άλλοι την εφαρμογή ροής εργασίας (workflow) και διαχείρισης περιεχομένου (content management). Όλες αυτές οι εφαρμογές είναι απαραίτητες γιατί μέσω αυτών επιτυγχάνεται η ορθή επεξεργασία των αιτημάτων των πολιτών. Ωστόσο, δεν διαθέτουν όλες συμβόλαια συντήρησης.¹¹

¹¹ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/13297/2/TampakisMsc2009.pdf>” στις 30/12/2014, Διπλωματική εργασία: Ταμπάκης Σπυρίδων, Τίτλος: “Εφαρμογές ΠΣ στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα-Η περίπτωση των ΚΕΠ”

- **Τοπική Αυτοδιοίκηση**

Περιφέρειες: Στις μικρές περιφέρειες, χρησιμοποιούνται αυτόνομες εφαρμογές ή αλλιώς έτοιμα εμπορικά πακέτα, που ασχολούνται με τις βασικές διεργασίες λειτουργίας κι επικοινωνίας, με την οικονομο-διοικητική λειτουργία και με τις τεχνικές εργασίες.

Νομαρχίες: Κάποιες νομαρχίες αναπτύσσουν εφαρμογές αυτόνομα και άλλες χρησιμοποιούν αρκετά παλιές τεχνολογίες (όπως, DOS). Παρατηρείται δηλαδή μία γενική ετερομορφία. Διατηρώντας τις σύγχρονες εφαρμογές, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις "μεταμορφώνουν" το περιβάλλον εφαρμογών σε ομοιόμορφο και αποτελεσματικό.

Δήμοι-Κοινότητες: Στους μικρούς και μεσαίους δήμους, παρουσιάζεται σημαντικό πρόβλημα στη μηχανογράφηση των ζωτικών λειτουργιών (Μητρώο Αρρένων, Ληξιαρχείο, Δημοτολόγιο). Πάντως, έχουν εγκατασταθεί νέες εφαρμογές διαχείρισης πόρων σε όλους τους Δημόσιους Φορείς.

Τα συστήματα πληροφοριών δεν δύνανται να εκσυγχρονιστούν στις Περιφέρειες λόγω οργανωτικών και γραφειοκρατικών προβλημάτων, στους Δήμους και στις Νομαρχίες λόγω έλλειψης πόρων και χρηματοδότησης.

1.5 Πληροφοριακά συστήματα Δημόσιων Φορέων

1.5.1 Ανεύρεση εργασίας (www.oaed.gr)

Η ιστοσελίδα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), είναι χρήσιμη όχι μόνο για τους εγγεγραμμένους ανέργους του οργανισμού αλλά και για τους ελεύθερους επαγγελματίες που θέλουν να προσλάβουν νέο προσωπικό στην επιχείρησή τους. Στη βάση δεδομένων του οργανισμού, η οποία ανανεώνεται καθημερινά, γίνεται πλήρης καταγραφή των στοιχείων των ανέργων και των εργοδοτών. Τη σελίδα μπορεί να επισκεφθεί ο καθένας, χωρίς εγγραφή, για να βρει όμως μόνο ενημερωτικό υλικό κι όχι να ολοκληρώσει κάποια διαδικασία. Βέβαια, τα αποτελέσματα αναζήτησης δεν είναι πολύ αξιόπιστα καθώς δεν εμφανίζονται σε αυτά όλοι οι άνεργοι/εργοδότες και τα επαγγέλματα κατηγοριοποιούνται πολλές φορές γενικά.

1.5.2 Συνήγορος του Πολίτη (www.synigoros.gr)

Ξεκίνησε να λειτουργεί το 1999 και οι υπηρεσίες του παρέχονται δωρεάν. Εξετάζει τις παραβιάσεις που γίνονται από τις δημόσιες υπηρεσίες και καταπατούν τα νόμιμα δικαιώματα των πολιτών (φυσικών ή νομικών προσώπων). Σε αυτήν μπορεί να απευθυνθεί κάθε πολίτης ελληνικής ή οποιασδήποτε άλλης εθνικότητας, αποστέλλοντας έγγραφη αναφορά στο Συνήγορο του Πολίτη για την επίλυση ενός άλυτου παρά τις απαραίτητες ενέργειες προβλήματος με κάποια δημόσια υπηρεσία (ελληνική ή ξένη). Στην ιστοσελίδα διατίθεται το έντυπο αναφοράς σε μορφή word ή και σε εκτυπώσιμη μορφή και η υποβολή του μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως ή μέσω ταχυδρομείου ή fax.¹²

---

¹² Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα: "<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/13297/2/TampakisMsc2009.pdf>" στις 30/12/2014, Διπλωματική εργασία: Ταμπάκης Σπυρίδων, Τίτλος: "Εφαρμογές ΠΣ στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα-Η περίπτωση των ΚΕΠ"

1.5.3 Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (www.ika.gr)

Την ιστοσελίδα του ΙΚΑ μπορούν να χειριστούν, όλοι οι εργοδότες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα που διαθέτουν Αριθμό Μητρώου Εργοδότη (ΑΜΕ) και Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ), οι ιδιώτες/κύριοι οικοδομοτεχνικών έργων που διαθέτουν μόνο Αριθμό Μητρώου Οικοδομοτεχνικού Έργου (ΑΜΟΕ) και οι εταιρείες χωρίς ΑΜΕ που δεν απασχολούν προσωπικό στην έδρα τους αλλά εκτελούν οικοδομοτεχνικά έργα. Μέσω αυτής, μπορούν οι χρήστες να υποβάλλουν την αναλυτική περιοδική τους δήλωση και να τυπώσουν και να συμπληρώσουν πολλά είδη εντύπων. Εάν ο χρήστης επιθυμεί να κάνει Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (ΑΠΔ) πρέπει να εγγραφεί στην ιστοσελίδα δίνοντας το e-mail του για να του αποσταλεί ένας κωδικός, με τον οποίο ολοκληρώνεται η εγγραφή. Από την στιγμή που ο χρήστης αποκτήσει username και password, μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση στο σύστημα και να κάνει νέα δήλωση ή να δει δηλώσεις που έχει υποβάλει. Με την αναφορά του ΑΜΕ και του ΑΦΜ, μπορεί να γίνει η μηνιαία καταβολή των εισφορών κάθε μισθολογικής περιόδου είτε σε τράπεζα είτε σε κάποιο υποκατάστημα του ΙΚΑ. Επίσης, η έκδοση των παραστατικών εισπραξής γίνεται σε τράπεζες ή υποκαταστήματα του ΙΚΑ.

1.5.4 Ηλεκτρονική Πολιτεία (www.e-gov.gr)

Το e-gov δημιουργήθηκε από το Εργαστήριο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Πανεπιστημίου Αθηνών με στόχο την ενημέρωση των πολιτών και των επιχειρήσεων στην Ελλάδα, των στελεχών της διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης, των παρόχων τεχνικών υπηρεσιών (για έργα και αποτελέσματα των ηλεκτρονικών κυβερνητικών υπηρεσιών), των ερευνητών (για πρακτικά αποτελέσματα). Επίσης, περιλαμβάνει δημοσιεύσεις και εκδηλώσεις που αφορούν την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση. Στην ιστοσελίδα, υπάρχουν διάφοροι σύνδεσμοι που περιλαμβάνουν δραστηριότητες, οι οποίες σχετίζονται με τη δημιουργία και τη βελτίωση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Τέλος, υπάρχει η δυνατότητα υποβολής διαφόρων ερωτήσεων και εύρεσης αιτήσεων που είναι χρήσιμες στις συναλλαγές μας με το Δημόσιο (για παράδειγμα το έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης).

1.5.5 Ηλεκτρονική φορολόγηση (www.gsis.gr)

Η υπηρεσία taxisnet (χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα "Κλεισθένης"), δημιουργήθηκε από το κράτος για να μπορούν οι πολίτες να διαχειρίζονται και να παρακολουθούν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις αλλά και άλλα θέματα που σχετίζονται με τη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ), αποφεύγοντας έτσι το συνωστισμό, τη ταλαιπωρία και τη σπατάλη πολύτιμου χρόνου. Ότι αφορά τα φορολογικά μας πλέον γίνεται μέσω των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Την πρώτη φορά που θα συνδεθούμε χρειαζόμαστε μόνο τον κλειδάριθμο (παραλαμβάνεται από τη ΔΟΥ), ενώ από τη δεύτερη φορά και μετά μπορούμε να συνδεθούμε οποιαδήποτε στιγμή με ένα password και ένα username (αποστέλλονται μετά από λίγες ημέρες στο email του χρήστη). Με την εγγραφή μας στο σύστημα έχουμε τη δυνατότητα να υποβάλλουμε περιοδική δήλωση ΦΠΑ ή φορολογική δήλωση (Ε1, Ε2, Ε3, Ε9, Ε14 και ειδικό ενημερωτικό σημείωμα). Ποσά που οφείλονται από χρεωστικές δηλώσεις ΦΠΑ καταβάλλονται σε τράπεζες συμβεβλημένες με το Υπουργείο Οικονομικών.¹³

¹³ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/13297/2/TampakisMsc2009.pdf>” στις 4/1/2015, Διπλωματική εργασία: Ταμπάκης Σπυρίδων, Τίτλος: “Εφαρμογές ΠΣ στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα-Η περίπτωση των ΚΕΠ”

1.5.6 Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (www.kep.gov.gr)

Το έργο των ΚΕΠ στοχεύει στις γρήγορες συναλλαγές του πολίτη με τη Δημόσια διοίκηση, περιορίζοντας έτσι τις μετακινήσεις του απο γραφείο σε γραφείο και από υπηρεσία σε υπηρεσία. Εκτελώντας υπηρεσίες διαυγείς, ταχύτατες και έμπιστες, οι οποίες δεν έχουν ανουσιώδεις οικονομικές επιβαρύνσεις για τους πολίτες και επιπλέον κόστος για τον κρατικό προϋπολογισμό, τα ΚΕΠ αποτελούν μάλλον το πιο ενεργό και επιτυχές τμήμα της Δημόσιας Διοίκησης. Η ιστοσελίδα αυτή, αποτελεί την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στην Ελλάδα καθώς επιτρέπει την υποβολή ηλεκτρονικών αιτήσεων προς τα ΚΕΠ για μια σειρά διοικητικών αλλαγών. Έτσι, οι πολίτες εξυπηρετούνται εύκολα και γρήγορα μέσω του Internet. Μέσα από την ιστοσελίδα μπορούμε: να διαβάσουμε τον αναλυτικό οδηγό του Πολίτη, να "κατεβάσουμε" στον ηλεκτρονικό μας υπολογιστή οποιοδήποτε έντυπο αίτησης θέλουμε, να επισκεπτούμε τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις όλων των κρατικών φορέων της χώρας, να συμμετάσχουμε σε δημόσιες συζητήσεις (forum), να θέσουμε διαφόρων ειδών ερωτήσεις, να εγγραφούμε στο Ενημερωτικό Δελτίο (Newsletter), να πληροφορηθούμε για τα στοιχεία επικοινωνίας όλων των ΚΕΠ της Ελλάδας και να διαβάσουμε διάφορες ανακοινώσεις. Τέλος, το περιεχόμενο της σελίδας διατίθεται και σε άλλες γλώσσες εκτός της ελληνικής.¹⁴

1.5.7 Πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» (www.yeka.gr)

Εικόνα 1.2, Πηγή: “Εικόνες Google”

Το Πληροφοριακό Σύστημα Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (ΠΣ ΣΕΠΕ-ΟΑΕΔ-ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) «ΕΡΓΑΝΗ», τέθηκε σε εφαρμογή για να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας, να μειωθεί το γραφειοκρατικό και διοικητικό βάρος για τις επιχειρήσεις και να αντιμετωπιστεί η αδήλωτη και ανασφάλιστη εργασία. Κάθε εργοδότης που απασχολεί εργαζόμενο με σχέση εξαρτημένης εργασίας εργατικού δικαίου υποχρεούται να προβεί στις παρακάτω ενέργειες: ηλεκτρονική υποβολή αναγγελίας πρόσληψης, πίνακα προσωπικού, αναγγελία οικειοθελούς αποχώρησης μισθωτού, καταγγελία σύμβασης αορίστου χρόνου, βεβαίωση-δήλωση για συμβάσεις ορισμένου χρόνου ή έργου, σύμβαση μερικής απασχόλησης και εκ περιτροπής εργασίας και επιχειρησιακή συλλογική σύμβαση εργασίας καθώς και ηλεκτρονική υποβολή του εντύπου Ε8 (Γνωστοποίηση πραγματοποιηθείσας υπερωριακής απασχόλησης). Επιπλέον, οι εργοδότες μπορούν να εκτυπώσουν αποσπάσματα των εντύπων Ε4 πινάκων προσωπικού εισάγοντας το ΑΦΜ του εργαζομένου. Αυτό, εξυπηρετεί ιδιαίτερα τις επιχειρήσεις που απασχολούν προσωπικό εκτός έδρας. Για να “μπούμε” στο πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ»,

¹⁴ Η παράγραφος αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/13297/2/TampakisMsc2009.pdf>” στις 4/1/2015, Διπλωματική εργασία: Ταμπάκης Σπυρίδων, Τίτλος: “Εφαρμογές ΠΣ στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα-Η περίπτωση των ΚΕΠ”

χρησιμοποιούμε το όνομα και το κωδικό χρήστη που έχει η επιχείρηση στο ΟΠΣ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.¹⁵

1.6 Διαδικασίες Οικονομικού Τμήματος Νοσοκομείων

- **Κατάρτιση προϋπολογισμού:** Το γραφείο Προϋπολογισμού/Λογιστήριο εκτελεί τον ετήσιο προϋπολογισμό, ο οποίος λογίζεται ως μια διοικητική πράξη. Σύμφωνα με τη Γενική Λογιστική, προβλέπει επιτυχώς τις λειτουργίες του Νοσοκομείου και ελέγχει κατά πόσο υλοποιήθηκαν οι αρχικές προθέσεις της διοίκησης. Ο προϋπολογισμός εκτελείται και ανακεφαλαιώνεται με τη Διπλογραφική Μέθοδο (χρήση λογαριασμών τάξεως). Αρχικά, καθορίζονται τα έσοδα και τα έξοδα του Νοσοκομείου. Στη συνέχεια, καταρτίζονται πίνακες προϋπολογισμού που είναι αναλυτικοί ανά Κωδικό Αριθμό Εσόδων/Εξόδων (ΚΑΕ) Δημόσιου Λογιστικού. Τέλος, καταρτίζονται πίνακες προϋπολογισμού ανά τμήμα και λειτουργία του Νοσοκομείου.
- **Παρακολούθηση συμβάσεων:** Στο γραφείο Προϋπολογισμού/Διαχείρισης Υλικού έχει ανατεθεί η πραγματοποίηση εσωτερικών ελέγχων που συμβάλλουν στην ομαλή λειτουργία των επιμέρους τμημάτων του Νοσοκομείου και την επίτευξη των στόχων της Διοίκησης. Επίσης, είναι υπεύθυνο για τη παρακολούθηση των συμβάσεων σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα ή όποτε επιθυμεί η Διοίκηση. Στη λειτουργία αυτή, ελέγχονται τα εξής: Τα αναλώσιμα υλικά που αγοράζονται με συμβάσεις (καθορίζεται ο χρόνος μέσα στον οποίο πρέπει να καταναλωθούν συγκεκριμένες ποσότητες ειδών), τα είδη που παραγγέλλονται μέσω της σύμβασης, η κατανάλωση των ειδών ανά τμήμα του Νοσοκομείου και η επάρκεια ή ανεπάρκεια τους, οι αποκλίσεις (θετικές ή αρνητικές) καθώς και οι αιτίες που τις προκάλεσαν.
- **Απολογισμός:** Το γραφείο Προϋπολογισμού/Λογιστήριο ασχολείται με τη σύνθεση του ετήσιου απολογισμού, ο οποίος αποτελεί διοικητική πράξη καθώς η ετήσια ταμειακή διαχείριση του Νοσοκομείου συμπεριλαμβάνεται σε αυτόν, και με την υποβολή του στο ΔΣ για έγκριση. Καταρτίζονται οι πίνακες απολογισμού κατά κωδικό με το Δημόσιο λογιστικό σχέδιο και συντάσσεται η κατάσταση απολογισμού εσόδων-εξόδων.
- **Αρχειοθέτηση στοιχείων για το κατασταλτικό έλεγχο από το ελεγκτικό συνέδριο:** Το Γραφείο Χρηματικής Διαχείρισης υποβάλλει δικαιολογητικά στο Ελεγκτικό Συνέδριο και κλείνει τις προηγούμενες διαχειριστικές περιόδους. Τα έσοδα και τα έξοδα του Νοσοκομείου διαχειρίζονται με βάση τις διατάξεις ορισμένων Νόμων και Προεδρικών Διαταγμάτων. Στη λειτουργία αυτή, χρησιμοποιούνται αναλυτικές καταστάσεις χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής και γραμματίων είσπραξης και πρωτόκολλο κλεισίματος.
- **Βεβαίωση εσόδων-έκδοση γραμματίου είσπραξης:** Στόχος της λειτουργίας αυτής είναι να απεικονιστούν οι εργασίες που γίνονται για τη βεβαίωση των εσόδων του Νοσοκομείου. Αρχικά, ελέγχονται τα *extraît* ή *e-banking* της τράπεζας για τυχόν καταθέσεις από Ασφαλιστικά Ταμεία, Ασφαλιστικές εταιρείες και ιδιώτες πελάτες (ενημέρωση γίνεται από το Λογιστήριο ασθενών). Ο κλητήρας ή βοηθός ταμεία αναλαμβάνει την είσπραξη χρημάτων ή παραλαβή επιταγών από τα Ασφαλιστικά Ταμεία αλλά και την επίδοση αυτών

¹⁵ Η παράγραφος αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“<http://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=146057>” στις 6/1/2015

στο λογαριασμό τραπεζής του Νοσοκομείου. Επίσης, κάθε μέρα ελέγχονται και χαρακτηρίζονται τα παραστατικά των εσόδων που οφείλονται σε διαχειρίσεις χρημάτων και είσπραξη τους. Το Γενικό Λογιστήριο πληροφορεί για το αν υπήρξαν έσοδα από δωρεές ή επιχορηγήσεις και ύστερα γίνεται έλεγχος των extrait της τράπεζας για να πραγματοποιηθεί η κατάθεση των χρημάτων. Στη συνέχεια, το Γραφείο Κινητής και Ακίνητης Περιουσίας/Γενικό Λογιστήριο πληροφορεί για τυχόν έσοδα από ενοίκια ή τόκους καταθέσεων. Επιπλέον, εξοφλούνται τα χρηματικά εντάλματα που οφείλονται σε κρατήσεις που έχουν γίνει για έξοδα σε τρίτους. Μετά από κάθε διαδικασία εκδίδεται Γραμματίο Είσπραξης. Τέλος, διαβιβάζονται τα Γραμμάτια Είσπραξης και τα extrait τραπεζής, έτσι ώστε να επιτευχθεί ο έλεγχος και η συμφωνία ταμείου στο λογιστήριο.

- **Διαχείριση δαπανών και ενταλματοποίηση αυτών:** Το Γραφείο Χρηματικής Διαχείρισης είναι υπεύθυνο για την επίβλεψη και τη διαχείριση των δικαιολογητικών δαπανών αλλά και την ενταλματοποίηση τους. Οι δαπάνες διαχειρίζονται με βάση τις διατάξεις κάποιων Προεδρικών Διαταγμάτων και Νόμων. Στη λειτουργία αυτή, πρώτα εκδίδονται τα χρηματικά εντάλματα για πληρωμή και έπειτα συντάσσεται η συγκεντρωτική κατάσταση χρηματικών ενταλμάτων.
- **Καταβολή δαπανών για μετακίνηση υπαλλήλων και λοιπών σε εντεταλμένη εργασία ή πάσης φύσεως εκπαίδευση:** Το Γραφείο Χρηματικής Διαχείρισης αναλαμβάνει τη διαχείριση και εξόφληση δαπανών που σχετίζονται με αποζημιώσεις και μεταφορικά έξοδα (μετακινήσεις υπαλλήλων σε υπηρεσία και εκπαίδευση). Οι δαπάνες διαχειρίζονται βάσει διατάξεων Προεδρικών Διαταγμάτων και Νόμων. Εδώ, γίνεται έκδοση χρηματικού εντάλματος στο όνομα του υπαλλήλου και σύνταξη αναλυτικής κατάστασης των οδοιπορικών εξόδων για μετακινήσεις.
- **Πληρωμή δαπανών:** Το Γραφείο Χρηματικής Διαχείρισης/Ταμείο ασχολείται με την πληρωμή των υποχρεώσεων του Νοσοκομείου. Στη λειτουργία αυτή, πραγματοποιούνται οι εξής διαδικασίες: Ενημέρωση των προμηθευτών για την εξόφληση τους, έκδοση επιταγών, καταχώρηση αριθμού επιταγής στο σώμα του Χρηματικού Εντάλματος και ενημέρωση Βιβλίου Επιταγών Τραπεζής, διαβίβαση των χρηματικών ενταλμάτων και επιταγών για εξόφληση, παραλαβή και έλεγχος των χρηματικών ενταλμάτων και των επιταγών, έκδοση εξοφλητικής απόδειξης και προσάρτηση της στο χρηματικό ένταλμα, έγκριση μετακίνησης χρημάτων από το λογαριασμό του Νοσοκομείου, καταχώρηση των εξοφληθέντων χρηματικών ενταλμάτων, έκδοση Γραμματίου Είσπραξης, έκδοση ημερήσιας κατάστασης εξοφληθέντων χρηματικών ενταλμάτων και εκδοθέντων Γραμματίων Είσπραξης καθώς επίσης και διαβίβαση τους για έλεγχο και συμφωνία ταμείου.
- **Έλεγχος δικαιολογητικών νομιμοποίησης των δικαιούχων προς πληρωμή:** Το Γραφείο Χρηματικής Διαχείρισης είναι υπεύθυνο για τον έλεγχο των προσκομισθέντων από τους δικαιούχους δικαιολογητικών, τα οποία συμβάλλουν στη νομιμοποίηση της πληρωμής τους.¹⁶

¹⁶ Αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα:

“<http://www.moh.gov.gr/articles/health/domes-kai-draseis-gia-thn-ygeia/kwdikopoihseis/504-diadikasies-leitoyrgias-nosokomeiwn>” στις 6/1/2015

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται, διαφέρουν ανάλογα με τη μορφή της εταιρείας (Α.Ε, Ο.Ε, Ε.Ε, ΑΤΟΜΙΚΗ, ΑΣΤΙΚΗ, Ε.Π.Ε).

- **Παρακολούθηση ταμειακής ρευστότητας:** Το Γραφείο Χρηματικής Διαχείρισης παρακολουθεί τη ταμειακή ρευστότητα του Νοσοκομείου. Στη λειτουργία αυτή, γίνονται οι παρακάτω διαδικασίες: Ενημέρωση αναμενόμενων εισπράξεων από απαιτήσεις και αργοπορημένων πληρωμών σε υποχρεώσεις, εμφάνιση προβλήματος ρευστότητας και παρακολούθηση του, οργάνωση εξόδων που θα πληρωθούν καθώς και υποβολή κατάστασης χρηματικών ενταλμάτων για έγκριση εξόφλησης με προτεραιότητα.
- **Διαχείριση χρημάτων των τακτικών αμοιβών του προσωπικού ιδιωτικού δικαίου και πρόσθετων αμοιβών του προσωπικού:** Το Γραφείο Χρηματικής Διαχείρισης διαχειρίζεται τα χρήματα (αμοιβές), που αποτελούν το μισθό των υπαλλήλων του Νοσοκομείου. Οι αμοιβές δεν εμπεριέχονται ούτε στο Δημόσιο Λογιστικό Σχέδιο αλλά ούτε στο Προϋπολογισμό. Αρχικά, γίνεται ενημέρωση για εκκαθάριση τακτικών και πρόσθετων αμοιβών. Έπειτα, γίνεται παραλαβή της επιταγής και κατάθεση αυτής στη τράπεζα. Εκδίδεται απόδειξη πληρωμής και δίνεται από τον ταμία της τράπεζας εντολή για πληρωμή των υπαλλήλων του Νοσοκομείου. Τέλος, εκδίδονται επιταγές για την εξόφληση των κρατήσεων προς τρίτους, γίνεται παραλαβή του αντίστοιχου αποδεικτικού και καταγραφή των προαναφερθείσων κινήσεων στο Βιβλίο Επιταγών Τραπέζης.
- **Παραλαβή δικαιολογητικών δαπανών:** Το Γραφείο Χρηματικής Διαχείρισης πραγματοποιεί τον έλεγχο των παραστατικών των ενταλματοποιημένων δαπανών, οι οποίες διαχειρίζονται βάσει ορισμένων διατάξεων Νόμων και Προεδρικών Διαταγμάτων. Είναι υπεύθυνο για τη παραλαβή δικαιολογητικών από τις διαχειρίσεις (όπως διαχείριση Φαρμακείου) που λειτουργούν στο Νοσοκομείο. Τα δικαιολογητικά αυτά μπορεί να είναι Δελτία Παραγγελίας, Τιμολόγια-Δελτία Αποστολής, Πιστωτικά Τιμολόγια έκπτωσης ή επιστροφής, Πρωτόκολλα εισαγωγής και πράξη εισαγωγής υλικού. Έτσι, με τον έλεγχο αυτών, επιτυγχάνεται η ορθή ενημέρωση των λογαριασμών της Γενικής-Αναλυτικής Λογιστικής και η ορθή παρακολούθηση των δαπανών στο σύστημα για την ενταλματοποίησή τους.
- **Έσοδα από επιχορηγήσεις:** Το Λογιστήριο του Νοσοκομείου ασχολείται με την υποβολή αιτημάτων επιχορηγήσεων αλλά και τη παρακολούθησή τους. Οι επιχορηγήσεις αυτές συμβάλλουν στη κάλυψη διαφόρων δαπανών, όπως νοσηλεία απόρων ασθενών, κόστη αιμοδοσίας, εξοπλισμοί.
- **Παρακολούθηση ενταλμάτων προπληρωμής:** Στη λειτουργία αυτή, γίνονται οι απαραίτητες ενέργειες για την ορθή παρακολούθηση των ενταλμάτων προπληρωμής. Εφόσον οριστεί από τους μόνιμους υπαλλήλους ο διαχειριστής του ποσού του εντάλματος και αφού οριστούν οι ΚΑΕ, γίνεται έκδοση του χρηματικού εντάλματος και θεώρηση του. Ακολουθεί η έκδοση του χρηματικού εντάλματος για την εξόφληση των δαπανών. Στη συνέχεια, υποβάλλονται στο Λογιστήριο οι καταστάσεις πληρωμών εξόδου και καταχωρούνται στο μηχανογραφικό σύστημα με τις αντίστοιχες λογιστικές εγγραφές (Γενική και Αναλυτική λογιστική).¹⁷

---

¹⁷ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα: "www.moh.gov.gr" στις 6/1/2015

Τέλος, αφού εγκριθεί η απαλλαγή του διαχειριστή του χρηματικού εντάλματος από τα καθήκοντα του γίνεται διαβίβαση των αντίστοιχων παραστατικών προς την αρμόδια υπηρεσία για έλεγχο.

- **Λογιστικές εργασίες στα πλαίσια ενός οικονομικού έτους:** Στη λειτουργία αυτή αναφέρονται οι λογιστικές εργασίες που απαιτούνται κατά τη διάρκεια μιας διαχειριστικής περιόδου (1/1 έως 31/12). Οι εργασίες αυτές διακρίνονται σε:
- Πριν και κατά την έναρξη της χρήσης (Σύνταξη Απογραφής και Ισολογισμού, καταχώρηση τους στα αντίστοιχα βιβλία, καταχώρηση λογιστικών εγγραφών)
  - Κατά τη διάρκεια της χρήσης (Καταχώρηση οικονομικού γεγονότος στο Ημερολόγιο, ενημέρωση Γενικού και Αναλυτικού Καθολικού, Περιοδική σύνταξη Ισοζυγίων)
  - Καθημερινές-εβδομαδιαίες (Διενέργεια εγγραφών μισθοδοσίας, ενημέρωση Μητρώου Παγίων, καθημερινή παρακολούθηση ταμειακών εγγραφών)
  - Λογιστικοποίηση εσόδων (Έκδοση Δελτίου Παροχής Υπηρεσιών από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Νοσοκομείου για τη βεβαίωση των εσόδων)
  - Λογιστικοποίηση εξόδων (Υποχρεωτική έκδοση Δελτίων Συμψηφιστικής Εγγραφής για κάθε παραστατικό από το μηχανογραφικό σύστημα του Νοσοκομείου)
  - Μηνιαίες (Ελεγχοι για τη καταχώρηση των μηνιαίων παραστατικών, για την απόδοση των κρατήσεων και για τη μεταφορά των λογαριασμών από τη Γενική στην Αναλυτική Λογιστική, επισφράγιση λογιστικών εγγραφών, εκτύπωση ενδεικνυόμενων βιβλίων)
  - Τέλους χρήσης (Σύνταξη Α΄ Προσωρινού Ισοζυγίου, διεξαγωγή φυσικής απογραφής, λογιστικές εγγραφές προσαρμογής, υπολογισμός ετήσιων αποσβέσεων, σύνταξη Β΄ Προσωρινού Ισοζυγίου, λογιστικές εγγραφές εξαγωγής του αποτελέσματος, σύνταξη οριστικού ισοζυγίου, συγκρότηση οικονομικών καταστάσεων τέλους χρήσης, κλείσιμο λογιστικών βιβλίων, κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα για τα Νοσοκομεία)
- **Έσοδα από δωρεές:** Το Λογιστήριο ασχολείται με τη παρακολούθηση των δωρεών. Οι διαδικασίες που πραγματοποιούνται στη λειτουργία αυτή είναι οι εξής: καταχώρηση δωρεών στο αντίστοιχο βιβλίο, έγκριση και αποδοχή τους, έκδοση γραμματίου είσπραξης και ενημέρωση Γενικής-Αναλυτικής Λογιστικής και Λογαριασμών Τάξεως Δημόσιου Λογιστικού Σχεδίου, καθορισμός υπεύθυνου για τη παρακολούθηση των δωρεών, καταγραφή δωρεών σε είδος (όπως εξοπλισμοί, ακίνητα).¹⁸

¹⁸ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“<http://www.moh.gov.gr/articles/health/domes-kai-draseis-gia-thn-ygeia/kwdikopoihseis/504-diadikasies-leitoyrgias-nosokomeiwn>” στις 7/1/2015

- **Καταγραφή δαπανών μισθοδοσίας:** Το Λογιστήριο αναλαμβάνει τη παρακολούθηση των δαπανών μισθοδοσίας, τον υπολογισμό τους στη Γενική και Αναλυτική Λογιστική και τη καταγραφή τους. Αρχικά, γίνεται ενημέρωση για στοιχεία που αφορούν τον Προϋπολογισμό ετήσιας δαπάνης, τις τακτικές και πρόσθετες αποδοχές του προσωπικού καθώς και των δαπανών για τακτικές αποδοχές του προσωπικού σε μηνιαία βάση. Στην συνέχεια, πραγματοποιείται η καταχώρηση των στοιχείων στη Γενική και Αναλυτική Λογιστική και ο έλεγχος αυτών για τη πιστότητα τους. Τέλος, γίνεται ενημέρωση των στοιχείων που αφορούν τις πρόσθετες αποδοχές (για παράδειγμα υπερωρίες, εφημερίες) του προσωπικού σε μηνιαία βάση, υπολογισμός του κόστους των πρόσθετων αμοιβών, έλεγχος για την ακρίβεια των στοιχείων και ενημέρωση της Γενικής Λογιστικής.
- **Διαχείριση πάγιας προκαταβολής:** Στη λειτουργία αυτή, αναφέρονται οι διαδικασίες που ακολουθούνται για τη διαχείριση της Πάγιας Προκαταβολής, η οποία δεν παρακολουθείται στο Προϋπολογισμό. Καθορίζεται υπόλογος, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την απόδοση λογαριασμού στα πλαίσια ενός χρονικού ορίου που ορίζεται από τον ΚΒΣ. Οι διαδικασίες που πραγματοποιούνται είναι οι εξής: Έγκριση για τη σύσταση και λειτουργία της Πάγιας Προκαταβολής, καθορισμός κωδικών εξόδων του Δημόσιου Λογιστικού Σχεδίου και μόνιμου υπαλλήλου υπεύθυνου για τη διαχείριση της Πάγιας Προκαταβολής, έκδοση και θεώρηση χρηματικού εντάλματος, έκδοση τραπεζικής επιταγής, ενημέρωση Γενικής Λογιστικής, κατάθεση χρημάτων και εξόφληση δαπανών, καταχώρηση στο Ημερολόγιο Κίνησης (εισπράξεων, δαπανών, κρατήσεων), καθημερινός έλεγχος και συμφωνία ταμείου, υποβολή και έγκριση των καταστάσεων πληρωμών, έκδοση χρηματικών ενταλμάτων, καταχώρηση παραστατικών στο μηχανογραφικό σύστημα με αντίστοιχες εγγραφές στη Γενική και Αναλυτική Λογιστική, έλεγχος διαχείρισης της Πάγιας Προκαταβολής, συμφωνία κίνησης Ισοζυγίου εσόδων-εξόδων.
- **Διαδικασίες κλεισίματος βιβλίων Δημόσιου Λογιστικού:** Στόχος της λειτουργίας αυτής είναι η έκδοση κι ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων τέλους χρήσης αλλά και η εκτύπωση των αντίστοιχων λογιστικών βιβλίων. Αρχικά, γίνεται εκτύπωση, θεώρηση και κλείσιμο των βιβλίων κάθε διαχείρισης (Ημερολόγιο, Καθολικό, Αποθήκη) αλλά και θεώρηση των στελεχών των γραμματίων εισπραχης χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής. Όλα αυτά καταγράφονται στο Πρωτόκολλο Κλεισίματος. Στη συνέχεια, γίνεται παρακολούθηση, καταγραφή κι ετήσια ανανέωση των Θεωρημένων Βιβλίων καθώς και έλεγχος των λογιστικών καταστάσεων. Τέλος, παρακολουθούνται οι κινήσεις των λογαριασμών του Δημόσιου Λογιστικού Σχεδίου και συγκεντρώνονται τα τιμολόγια καυσίμων (όπως πετρέλαιο θέρμανσης).
- **Συμφωνία-Κλείσιμο Ταμείου:** Το Λογιστήριο πραγματοποιεί τις απαραίτητες ενέργειες για τη συμφωνία των χρηματικών διαθέσιμων με το Ημερολόγιο Ταμείου. Γίνεται καθημερινή παραλαβή των εξοφλημένων χρηματικών ενταλμάτων και γραμματίων εισπραχης αλλά και παράδοση του Βιβλίου Επιταγών με σκοπό τον έλεγχο και τον υπολογισμό των ανεξόφλητων επιταγών. Με την εκτύπωση του Ημερολογίου Ταμείου επιτυγχάνεται ο καθημερινός έλεγχος και συμφωνία του υπολοίπου του ταμείου (ημερήσια συμφωνία υπολοίπου ταμείου με *extraît* τραπεζής).¹⁹

¹⁹ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα: "www.moh.gov.gr" στις 7/1/2015

Ακολουθεί συνυπολογισμός των ανεξόφλητων επιταγών. Στο τέλος του μήνα, το Ισοζύγιο θα πρέπει να είναι σύμφωνο με τον Απολογισμό.

- **Απόδοση κρατήσεων υπέρ τρίτων:** Το Λογιστήριο αναλαμβάνει τη παρακολούθηση και απόδοση των μηνιαίων κρατήσεων υπέρ τρίτων. Αρχικά, γίνεται παραλαβή και συμφωνία των μηνιαίων καταστάσεων που σχετίζονται με την απόδοση των κρατήσεων υπέρ τρίτων. Έπειτα, πραγματοποιείται η έκδοση και η θεώρηση των χρηματικών ενταλμάτων. Τέλος, αποδίδονται οι κρατήσεις στους δικαιούχους (όπως ΙΚΑ, ΔΟΥ) και ελέγχονται και αποστέλλονται οι συγκεντρωτικές καταστάσεις με τις κρατήσεις υπέρ αυτών.
- **Φορολογικές υποχρεώσεις-υποβολή στοιχείων:** Το Λογιστήριο ασχολείται με τη κατάθεση στοιχείων και την υλοποίηση φορολογικών υποχρεώσεων. Αρχικά, υποβάλλονται τα Στατιστικά δελτία μαζί με τον πίνακα χρονοκατανομής πιστώσεων. Στη συνέχεια, πραγματοποιείται εξαγωγή, συγκέντρωση και υποβολή της δήλωσης φόρου εισοδήματος του νοσοκομείου και των συγκεντρωτικών καταστάσεων τιμολογίων προμηθευτών και πελατών. Ακολουθεί, ηλεκτρονική υποβολή των μηνιαίων καταστάσεων και οικονομικών εκθέσεων καθώς και παρακολούθηση των μηνιαίων νοσηλίων και αγορών-πληρωμών. Τέλος, το Λογιστήριο του Νοσοκομείου επικοινωνεί με προμηθευτές, ΔΟΥ για την ολοκλήρωση διαφόρων θεμάτων.
- **Σύνταξη τακτικών report προς τη Διοίκηση:** Το Λογιστήριο παρακολουθεί κι ελέγχει τις οικονομικές καταστάσεις του Νοσοκομείου με στόχο την ενημέρωση της Διοίκησης. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται με την οριστικοποίηση κι εκτύπωση ισοζυγίων δευτεροβαθμίων λογαριασμών αλλά και την αναφορά κι ανάλυση σημαντικών στοιχείων για τη μηνιαία κίνηση (για παράδειγμα ο έλεγχος εκκρεμών παραστατικών για τη καταχώρησή τους στο βιβλίο αποθήκης).
- **Εσωτερικός έλεγχος:** Ελέγχονται όλα τα αρχεία και οι υπηρεσίες του Νοσοκομείου με στόχο τη καλύτερη διαχείριση των πόρων του, την εναρμόνιση των υπαλλήλων του, την εκτίμηση της δεξιότητας των τμημάτων του καθώς και της ορθότητας των οικονομικών διαχειρίσεών του.
- **Σύνταξη οικονομικών καταστάσεων:** Στόχος της εργασίας αυτής είναι η συγκέντρωση όλων των απαραίτητων οικονομικών καταστάσεων για τη κατάρτισή τους από μία Οικονομική Υπηρεσία. Πραγματοποιούνται οι εξής διαδικασίες: καταχώρηση λογιστικών εγγραφών (γενικής εκμετάλλευσης, αποτελεσμάτων, αποτελεσμάτων χρήσης, αποτελεσμάτων προς διάθεση και Ισολογισμού), σύνταξη Ισολογισμού (αποτελεσμάτων χρήσης και διάθεσης) και προσαρτήματός του (περιλαμβάνει τις μεθόδους απόσβεσης κι αποτίμησης που χρησιμοποιήθηκαν, τις λογιστικές αρχές με τις οποίες συντάχθηκαν οι οικονομικές καταστάσεις), έγκριση κι έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τη δημοσίευσή τους στην ιστοσελίδα του Νοσοκομείου.²⁰

---

²⁰ Αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα:

“<http://www.moh.gov.gr/articles/health/domes-kai-draseis-gia-thn-ygeia/kwdikopoihseis/504-diadikasies-leitoyrgias-nosokomeiwn>” στις 11/1/2015

1.7 Γενικό Περιεχόμενο και Κανόνες λειτουργίας της Αναλυτικής Λογιστικής

Η χρονική τακτοποίηση αγορών, εσόδων και εξόδων μπορεί να γίνει μόνο στην Αναλυτική Λογιστική ή και στην Αναλυτική Λογιστική εάν χρησιμοποιηθούν τα δεδομένα της χρονικής τακτοποίησης της Γενικής Λογιστικής. Μια διαφορά μεταξύ Γενικής κι Αναλυτικής Λογιστικής είναι ότι στη Γενική Λογιστική τα βραχύχρονα αποτελέσματα της χρήσης υπολογίζονται συναθροιστικά, ενώ στην Αναλυτική Λογιστική τα κατά είδος αποτελέσματα και το κόστος παραγωγής υπολογίζονται μεμονωμένα.

Λόγω της παραπάνω ανομοιομορφίας, η εργασία αυτή πρέπει να γίνεται προσεχτικά για την αποφυγή λαθών κατά τη χρησιμοποίηση των ποσών της χρονικής τακτοποίησης των ενδιάμεσων δευτεροβαθμίων λογαριασμών των ομάδων 2, 6, 7 και 8 και για τη χρονική τακτοποίηση των λογαριασμών της Αναλυτικής Λογιστικής. Πάντως, και στα δύο κυκλώματα πραγματοποιείται μηνιαίος υπολογισμός. Για την ορθή μεταφορά των ποσών της χρονικής τακτοποίησης από τους ενδιάμεσους δευτεροβάθμιους των ομάδων 2, 6, 7 και 8 (λογ/μοί 81-85) στους οικείους λογαριασμούς της Αναλυτικής Λογιστικής απαιτείται η χρήση των υπολογαριασμών του 91, ενώ οι ενδιάμεσοι δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί του 58 και οι αντίστοιχοι τους ενδιάμεσοι δευτεροβάθμιοι των ομάδων 2, 6, 7 και 8 αναλύονται σε ίδιους υπολογαριασμούς (εδώ αναλύονται και οι λογ/μοί 91.02, 91.06, 91.07, 91.08) και συλλειτουργούν. Για τη πραγματοποίηση των μηνιαίων λογιστικών εγγραφών χρονικής τακτοποίησης προπληρωμένων εξόδων και προεισπραγμένων εσόδων εφαρμόζεται σταδιακός αντιλογισμός στους επόμενους μήνες (κάθε μήνα τα έσοδα και τα έξοδα γίνονται δεδουλευμένα) με ταυτόχρονη εγγραφή τακτοποίησης στην Αναλυτική Λογιστική. Επαναλαμβάνεται η ίδια διαδικασία και για τα προϋπολογισμένα έξοδα και έσοδα με τη διαφορά ότι εδώ κάθε μήνα τα ποσά των εξόδων και των εσόδων καταχωρούνται στους λογαριασμούς εξόδων και εσόδων της Γενικής Λογιστικής. Εφόσον έχουν τακτοποιηθεί τα έσοδα, τα έξοδα κι οι αγορές και έχουν μεταφερθεί από τη Γενική στην Αναλυτική Λογιστική ακολουθεί υπολογισμός του λειτουργικού και κόστους παραγωγής (βάσει των αρχών του άμεσου κόστους, στις οποίες καταχωρούνται τα έξοδα στην Ομάδα 6 της Γενικής Λογιστικής και αυτόματα ενημερώνονται οι λογ/μοί του λειτουργικού κόστους της Αναλυτικής Λογιστικής) αλλά και εξαγωγή των αναλυτικών αποτελεσμάτων βραχυχρόνιας ή μακροχρόνιας περιόδου. Το κόστος λειτουργίας διοίκησης (σηματίζεται από τη κατάταξη των κατ'είδος στοιχείων των οργανικών εξόδων) και το κόστος λειτουργίας ερευνών κι ανάπτυξης συμβάλλουν στην ολοκλήρωση της εξαγωγής των αποτελεσμάτων της Γενικής Λογιστικής και επηρεάζει τα μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης (Λογ/μός 86 στη Γενική Λογιστική και 98 στην Αναλυτική Λογιστική). Και το χρηματοοικονομικό κόστος αφού διαμορφωθεί, επηρεάζει τα αποτελέσματα χρήσης. Οι λογαριασμοί 96, 81-85 καθώς και οι υπολογαριασμοί των πρωτοβάθμιων 92 και 97 μεταφέρονται στο τέλος της κοστολογικής περιόδου στον λογαριασμό 98.99 Αποτελέσματα χρήσης. Ο υπολογαριασμός 98.99 πρέπει να συμφωνεί απόλυτα με τον λογαριασμό 86.²¹

---

²¹ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από το “Προεδρικό Διάταγμα υπ’ αριθμόν 146/2003” και από το βιβλίο με Τίτλο: “Η Λογιστική των ΟΤΑ”, Συγγραφέας: Ιωάννης Π. Ράλλης

Οι πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί στους οποίους αναλύεται η Ομάδα 9 είναι οι εξής:

- 90 Διάμεσοι Αντικριζόμενοι λογ/μοί
- 91 Ανακατάταξη εξόδων Ενδιάμεσα κέντρα λειτουργικού κόστους
- 92 Κέντρα (θέσεις) κόστους
- 93 Κόστος παραγωγής
- 94 Αποθέματα
- 95 Αποκλίσεις από πρότυπο κόστος
- 96 Έσοδα Μικτά αναλυτικά αποτελέσματα
- 97 Διαφορές απογραφών και καταλογισμού
- 98 Αναλυτικά αποτελέσματα

Με τη συγκεντρωτική ενημέρωση (μηνιαία) των πρωτοβάθμιων λογαριασμών της Ομάδας 9 μπορούν και οι δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί των 90-99 να λειτουργούν σαν πρωτοβάθμιοι, με αποτέλεσμα οι βαθμίδες των λογαριασμών που θα ενημερώνονται αναλυτικά και καθημερινά να μειώνονται κατά μία. Έτσι, εξασφαλίζονται περισσότερες πληροφορίες με τη τήρηση αναλυτικών υπολογαριασμών. Τηρούνται υποχρεωτικά οι πρωτοβάθμιοι 90, 91, 92, 93, 94, 96, 98 και οι δευτεροβάθμιοι των πρωτοβάθμιων 92, 94. Οι πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί 95, 97 τηρούνται υποχρεωτικά μόνο εάν το Νοσοκομείο ακολουθεί διαδικασίες που περιγράφονται σε αυτές. Οι μεγαλύτερες Μονάδες Υγείας τηρούν όλους τους λογαριασμούς της Ομάδας 9 ενώ οι μικρότερες τηρούν μόνο τους λογαριασμούς που σχετίζονται με τις δραστηριότητες που υπάρχουν σε αυτές.

Η Αναλυτική Λογιστική μπορεί είτε να λειτουργεί σε ανεξάρτητο λογιστικό κύκλωμα (Σύστημα Αυτονομίας) είτε να συλλειτουργήσει με τη Γενική Λογιστική (Σύστημα της Συλλειτουργίας), εφόσον πληρούνται οι αρχές της κατ'είδος συλλογής των αποθεμάτων, εξόδων κι εσόδων καθώς και της κατάρτισης λογαριασμών Γενικής Εκμετάλλευσης με λογιστικές εγγραφές στο θεωρημένο Ημερολόγιο Αναλυτικής Λογιστικής. Στο Σύστημα της Συλλειτουργίας ο βαθμός με τον οποίο αναλύονται οι λογαριασμοί της Αναλυτικής Λογιστικής εξαρτάται από τις ανάγκες κάθε Μονάδας Υγείας. Η Αναλυτική Λογιστική ασχολείται με τις εσωτερικές ανάγκες μιας οικονομικής μονάδας και σ' αυτήν καταχωρούνται τα δεδομένα των ομάδων 2, 6, 7, 8 (81-85) της Γενικής Λογιστικής και όλες οι δαπάνες και εσωτερικές διακινήσεις των αποθεμάτων. Χρησιμοποιούνται οι υπολογαριασμοί του πρωτοβάθμιου 90 για τη μεταφορά των δεδομένων των ομάδων 2, 6, 7, 8 (81-85) της Γενικής Λογιστικής στην Αναλυτική Λογιστική.²²

---

²² Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από το “Προεδρικό Διάταγμα υπ’ αριθμόν 146/2003” και από το βιβλίο με Τίτλο: “Η Λογιστική των ΟΤΑ”, Συγγραφέας: Ιωάννης Π. Ράλλης

Για να λειτουργήσει αυτόνομα η Αναλυτική Λογιστική Εκμετάλλευσης χρησιμοποιούνται ως διάμεσοι οι εξής δευτεροβάθμιοι του πρωτοβάθμιου λογαριασμού 90:

- 90.01 Λογισμένα αρχικά αποθέματα
- 90.02 Λογισμένες αγορές
- 90.06 Λογισμένα οργανικά έξοδα κατ'είδος
- 90.07 Λογισμένα οργανικά έσοδα κατ'είδος
- 90.08 Λογισμένα αποτελέσματα

Καλούνται διάμεσοι γιατί παρεμβάλλονται μεταξύ των λογαριασμών της Γενικής κι Αναλυτικής Λογιστικής με στόχο τη μεταφορά δεδομένων από τον έναν τομέα της λογιστικής στον άλλον. Οι διάμεσοι υπολογαριασμοί του 90 (90.01, 90.02, 90.06, 90.07, 90.08) συμβάλλουν στην ορθή παρακολούθηση και μεταφορά των δεδομένων των Ομάδων 2, 6, 7, 8 (81-85) της Γενικής Λογιστικής στην Αναλυτική. Οι υπολογαριασμοί του πρωτοβάθμιου 90 συμβάλλουν στη μεταφορά στην Αναλυτική Λογιστική των εξόδων, εσόδων και αγορών που είχαν καταχωρηθεί πριν στους λογαριασμούς της Γενικής Λογιστικής.

Τα στοιχεία των ομάδων 2, 6, 7 και 8 της Γενικής Λογιστικής μπορούν να μεταφερθούν στους αντίστοιχους κωδικούς λογαριασμών της Αναλυτικής Λογιστικής άμεσα ή περιοδικά. Άμεσα, δηλαδή να ενημερώνονται ταυτόχρονα οι λογαριασμοί και της Γενικής και της Αναλυτικής Λογιστικής. Περιοδικά, δηλαδή χρησιμοποιώντας Φύλλο Μερισμού και καθορίζοντας το κέντρο του λειτουργικού κόστους που επιβαρύνει κάθε έξοδο για την αξιοπιστία του προσδιοριζόμενου λειτουργικού κόστους και του κόστους παραγωγής. Υπάρχει δυνατότητα ταυτόχρονης ενημέρωσης Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής με το κατάλληλο μηχανογραφικό πρόγραμμα. Εδώ, τα άμεσα έξοδα καταχωρούνται στους υπολογαριασμούς του πρωτοβάθμιου 92 ενώ τα έμμεσα έξοδα καταχωρούνται προσωρινά στον 91.05 και μετά μεταφέρονται στους υπολογαριασμούς του πρωτοβάθμιου 92 με βάση το φύλλο μερισμού. Η ταυτόχρονη ενημέρωση των δύο τομέων πλεονεκτεί κατά πολύ έναντι της περιοδικής μεθόδου καθώς υπάρχει μια κωδικαριθμική συσχέτιση μεταξύ συλλειτουργούντων, αντικριζόμενων και αλληλοτροφοδοτούμενων λογαριασμών, με την οποία γίνεται ευκολότερος ο μηχανογραφικός προγραμματισμός συμβάλλοντας έτσι στην αυτόματη ενημέρωση της Αναλυτικής Λογιστικής και αποφεύγοντας ιδιαίτερες πληκτρολογήσεις καθώς και καταγραφή της κωδικοποίησης των λογαριασμών της Αναλυτικής Λογιστικής στα παραστατικά της Γενικής Λογιστικής. Επίσης, ενημερώνονται αυτόματα οι υπολογαριασμοί των πρωτοβάθμιων 94 και 96 με καταχώρηση στους υπολογαριασμούς των Ομάδων 2 και 7 αντίστοιχα. Ωστόσο, υπάρχουν και περιπτώσεις στις οποίες απαιτείται η πληκτρολόγηση των κωδικών των λογαριασμών της Αναλυτικής Λογιστικής κι η αναγραφή στα παραστατικά των κωδικών των λογαριασμών της Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής.²³

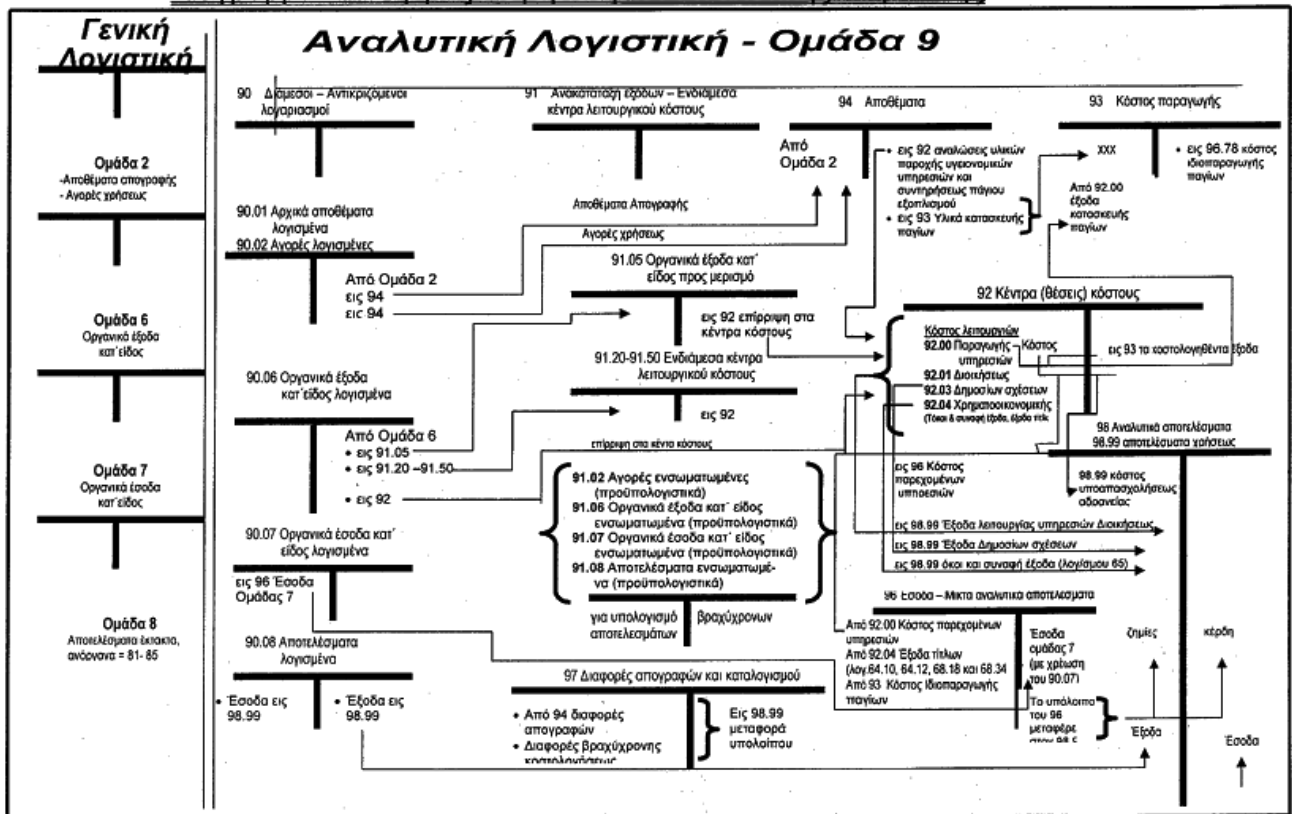
²³ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από το “Προεδρικό Διάταγμα υπ’αριθμόν 146/2003” και από το βιβλίο με Τίτλο: “Η Λογιστική των ΟΤΑ”, Συγγραφέας: Ιωάννης Π. Ράλλης

Η ύπαρξη των λογαριασμών 98.00, 98.73, 98.75, 98.76 στην Αναλυτική Λογιστική είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς συμβάλλουν στον υπολογισμό του συνολικού κόστους και των καθαρών αποτελεσμάτων.

Στο τέλος της χρήσης και εφόσον έχουν ολοκληρωθεί οι εγγραφές κλεισίματος του ισολογισμού, οι λογαριασμοί της Αναλυτικής Λογιστικής που παρουσιάζουν υπόλοιπα είναι οι εξής: οι υπολογαριασμοί του 90 (χρεωστικό και πιστωτικό υπόλοιπο), οι υπολογαριασμοί του 94 (χρεωστικό υπόλοιπο) που παρουσιάζουν την αξία των αποθεμάτων λήξης της απογραφής, ο λογαριασμός 98.99 που δείχνει τα αποτελέσματα χρήσης και τέλος οι λογαριασμοί 98.00, 98.73, 98.75, 98.76 με την προϋπόθεση ότι έχουν τηρηθεί.

Η Μονάδα Υγείας δεν υποχρεούται στη τήρηση όλων των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων λογαριασμών. Ωστόσο, κατά την εφαρμογή του Συστήματος της Συλλειτουργίας και των διαδικασιών που παρακολουθούνται από τους λογαριασμούς του συγκεκριμένου συστήματος, η Μονάδα Υγείας υποχρεούται στη χρήση του αντίστοιχου ή αντίστοιχων λογαριασμών. Έτσι, κατά την εφαρμογή του συστήματος της ταυτόχρονης καταχώρησης των οργανικών εξόδων στους κατάλληλους λογαριασμούς, η Μονάδα Υγείας υποχρεούται να καταχωρήσει προσωρινά τα έμμεσα έξοδα στον 91.05 αφού δεν μπορεί κατά τη λογιστικοποίηση τους να τα κατανείμει στο λειτουργικό κόστος.²⁴

Διάγραμμα λειτουργίας Λογαριασμών Αναλυτικής Λογιστικής

Εικόνα 1.3, Πηγή: "Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμόν 146/03"

²⁴ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από το "Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμόν 146/2003" και από το βιβλίο με Τίτλο: "Η Λογιστική των ΟΤΑ", Συγγραφέας: Ιωάννης Π. Ράλλης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΟ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

2.1 Εισαγωγή

Σταθμό στις σχετικές λογιστικές εξελίξεις αποτέλεσε το Άρθρο 29, Παράγραφος 3 του Ν.2519/97 για την εφαρμογή του νέου διπλογραφικού συστήματος Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής στα Νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ), όπως εξειδικεύθηκε με το ΠΔ 205/ΦΕΚ 163/15-7-1998: «Περί καθορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου». Περιλαμβάνει τις βασικές αρχές και τη διάρθρωση των λογαριασμών της Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής που θα εφαρμόζονταν στα Νοσοκομεία από 1/1/2000 (με βάση το ΠΔ 146/2003 από 1/1/2006 η Γενική Λογιστική και από 1/1/2007 η Αναλυτική Λογιστική).

2.2 Σκοπός της Αναλυτικής Λογιστικής

Τα λογιστικά γεγονότα που καταχωρούνται στη Γενική Λογιστική διαχωρίζονται από εκείνα που καταχωρούνται στην Αναλυτική Λογιστική ή τη Λογιστική των λογαριασμών Τάξεως με κριτήριο το σκοπό και την αποστολή που έχει ο κάθε κλάδος της Λογιστικής. Η Αναλυτική Λογιστική της Εκμεταλλεύσεως έχει ως σκοπό την κάλυψη των εσωτερικών αναγκών της οικονομικής μονάδας, ο οποίος επιτυγχάνεται με τη παρακολούθηση των εσωτερικών διακινήσεων και ανακατατάξεων, που θεωρούνται απαραίτητες από το εγκατεστημένο στην οικονομική μονάδα πληροφοριακό σύστημα. Προσδιορίζει και αναλύει λογιστικά το λειτουργικό κόστος, το κόστος παραγόμενων υπηρεσιών, το κόστος παραγόμενων ενσώματων ή ασώματων ακινητοποιήσεων, τον λογιστικό προσδιορισμό των αποτελεσμάτων σε μηνιαία ή ετήσια βάση, τον επιμερισμό του κόστους στα διάφορα κέντρα κόστους καθώς και τον έλεγχο της κάθε μορφής διοικητικής εξουσίας κι αποδοτικότητας σε έναν οργανισμό.²⁵

2.3 Στόχοι της Αναλυτικής Λογιστικής στα Δημόσια Νοσοκομεία

Η χρήση της Αναλυτικής Λογιστικής στα Δημόσια Νοσοκομεία στοχεύει:

- Στην καταχώρηση, αντιστοίχιση κι έλεγχο του αποτελέσματος (έσοδα-έξοδα) των διαθέσιμων υπηρεσιών υγείας σε επίπεδο Τομέα ή Κλινικής ή Κλειστού Ενοποιημένου Νοσηλίου (ΚΕΝ).
- Στην ανάδειξη των αιτιών των αποκλίσεων του αποτελέσματος μεταξύ ομοειδών Τομέων ή Κλινικών σε επίπεδο Νοσοκομείου ή Περιφέρειας ή Επικράτειας.
- Στην ανάλυση των αιτιών των αποκλίσεων, στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή της ανάλογης πολιτικής.²⁶

²⁵ Αντλήθηκαν από το βιβλίο με Τίτλο: “Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας”, Συγγραφέας: Πολύζος Νικόλαος Μ.

²⁶ Η παράγραφος αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα: “www.esdy.edu.gr” στις 7/3/2015

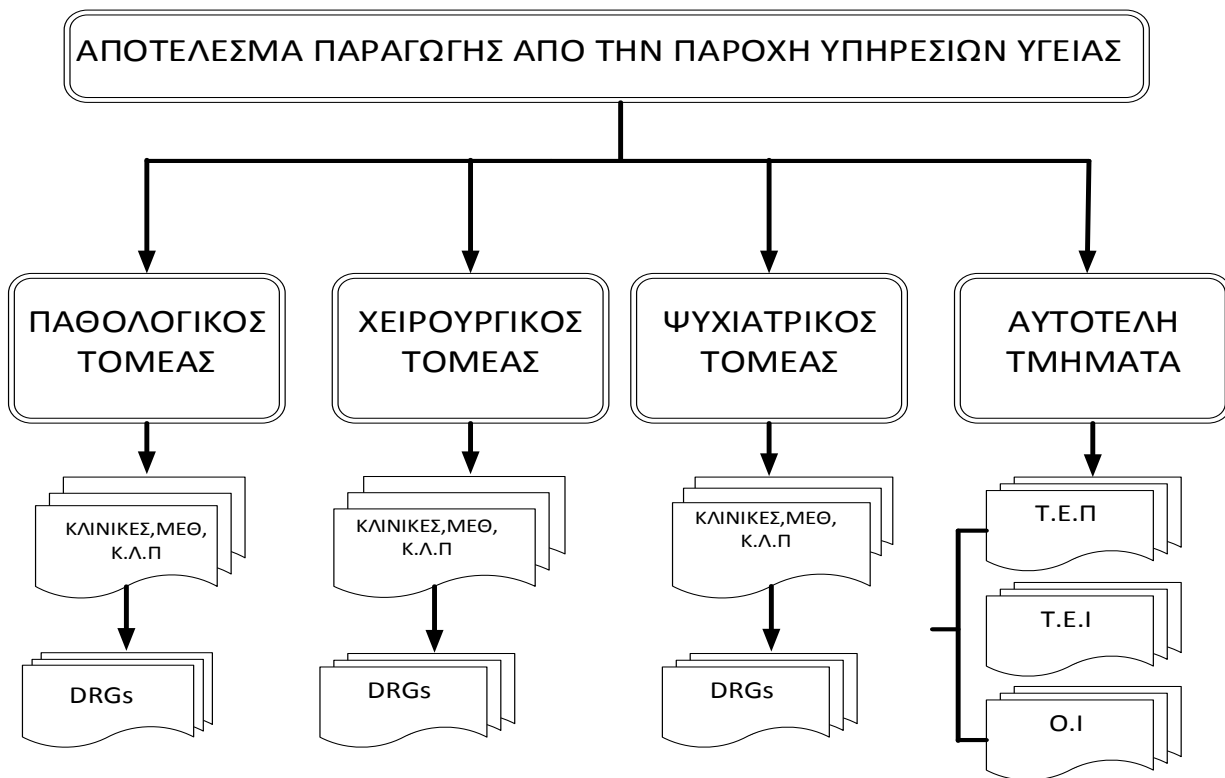
2.3.1 Προϋποθέσεις για την επίτευξη των στόχων της Αναλυτικής Λογιστικής

Για την υλοποίηση των στόχων της Αναλυτικής Λογιστικής είναι απαραίτητες οι εξής διαδικασίες: η ορθή λειτουργία του κυκλώματος της Γενικής Λογιστικής, η μηνιαία οργάνωση των οικονομικών συναλλαγών και “κλείδωμα” των μηχανογραφικών προγραμμάτων, ο καταμερισμός του έμμεσου κόστους και η ορθή παραμετροποίησή του στην Αναλυτική Λογιστική, η αυτόματη και ταυτόχρονη ενημέρωση των δεδομένων της Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής με τη βοήθεια ορισμένων μηχανογραφικών προγραμμάτων, η ακριβής προσέγγιση του κόστους των διαγνωστικών και απεικονιστικών εξετάσεων, η εφαρμογή ηλεκτρονικής συνταγογράφησης και παραγγελίας υλικών και εξετάσεων (διαγνωστικές-απεικονιστικές) και τέλος, η εφαρμογή του ηλεκτρονικού χρεωστικού φακέλου του ασθενούς.

2.4 Η Παραγωγή των αποτελεσμάτων με τη χρήση της Αναλυτικής Λογιστικής

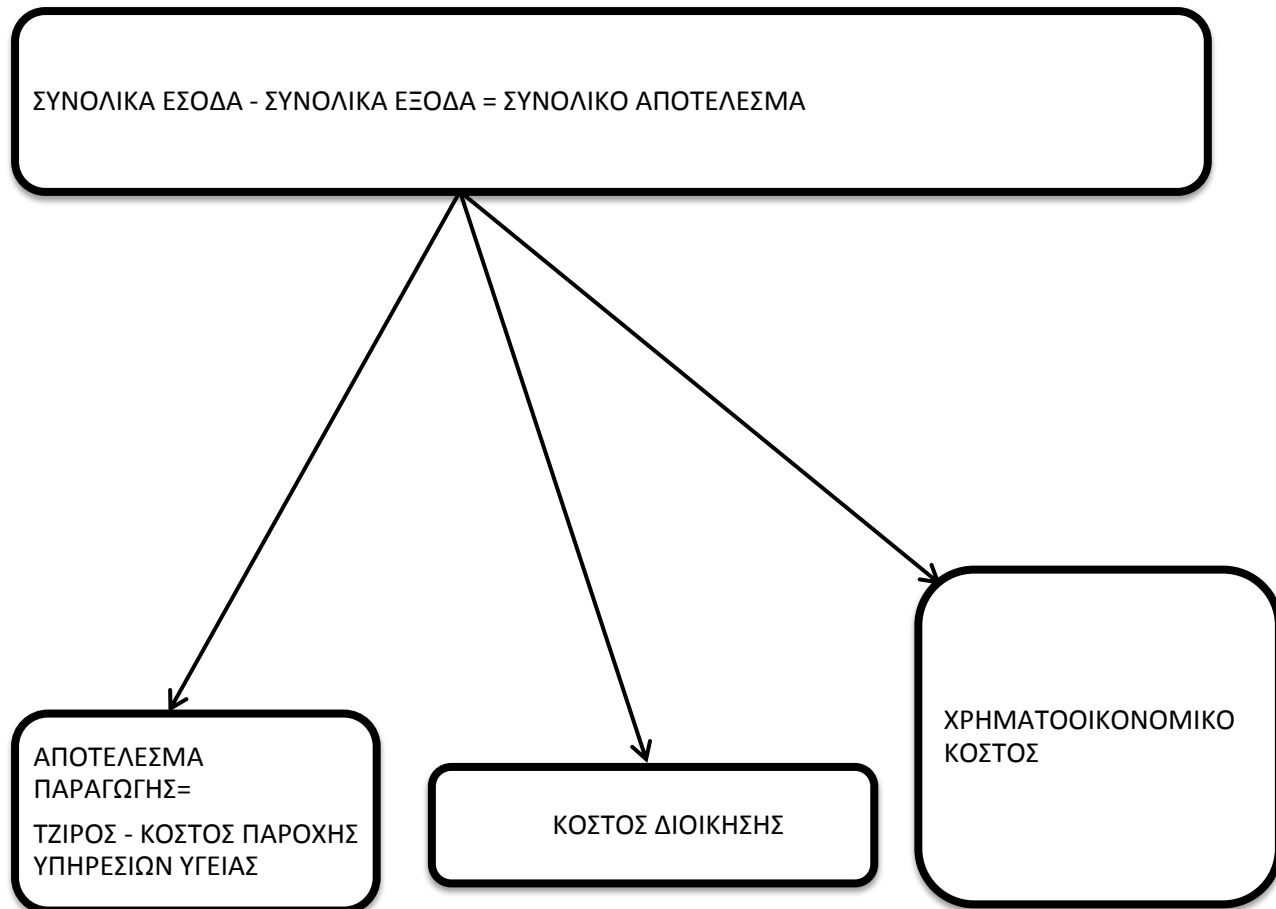
Η παραγωγή των αποτελεσμάτων στην Αναλυτική Λογιστική πραγματοποιείται σε:

- Μηνιαία βάση
- Τριμηνιαία βάση
- Εξαμηνιαία βάση
- Ετήσια βάση ²⁷

Διάγραμμα 2.1: “Κατανομή του αποτελέσματος παραγωγής”

²⁷ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα: “www.esdy.edu.gr” στις 8/3/2015

Διάγραμμα 2.2: “Κατανομή του αποτελέσματος μέσω της Αναλυτικής Λογιστικής”

2.4.1 Η συμβολή της Αναλυτικής Λογιστικής στον έλεγχο του παραγόμενου αποτελέσματος από την παροχή υπηρεσιών υγείας

Η Αναλυτική Λογιστική συμβάλλει:

- Στον έλεγχο για τον ανασχηματισμό της φαρμακευτικής δαπάνης και τη συσχέτισή της με τη δυναμικότητα, την πληρότητα και τις κατηγορίες των παθήσεων των ομοειδών τομέων και κλινικών.
- Στην αναμόρφωση των εξόδων από την κατανάλωση υγειονομικών προσθετικών υλικών.
- Στον έλεγχο του καταμερισμού του κόστους των αμοιβών του προσωπικού και τη συσχέτισή του με το παραγόμενο έργο.
- Στον έλεγχο του κόστους διαφόρων εξόδων (όπως καθαριότητα, ασφάλιση) και τη συσχέτισή του με την πληρότητα της Μονάδας Υγείας.
- Στον έλεγχο για την κοστολόγηση των ΚΕΝ σχετικά με την εκάστοτε διαμόρφωση του κόστους παροχών υγείας.²⁸

²⁸ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα: “www.esdy.edu.gr” στις 9/3/2015

2.5 Κοστολόγηση Μονάδων Υγείας και Διοικητική (Αναλυτική) Λογιστική

Αναπόσπαστο μέρος της Αναλυτικής Λογιστικής είναι η Κοστολόγηση, η οποία συμπληρώνει τη Γενική Λογιστική και σχετίζεται με τις ενέργειες του κόστους. Η κοστολόγηση δίνει απαντήσεις σε πολλά ερωτήματα, που δημιουργούνται από την ύπαρξη των οικονομιών κλίμακας (economies of scale). Ωστόσο, το μέτρο αποδοτικότητας ενός Νοσοκομείου δίνεται από τις εκτιμήσεις των διαφόρων ειδών κόστους, αναπτύσσοντας έτσι καταλληλότερες συνθήκες για την διεξαγωγή του ελέγχου της δραστηριότητάς του (προϋπολογιστικά και απολογιστικά). Οι βασικές αρχές, στις οποίες στηρίζεται η διαδικασία της κοστολόγησης, είναι οι εξής:

- η ταξινόμηση των λογαριασμών ανά κωδικό (ορίζεται ως η ανάλυση των λογαριασμών ανά κέντρο κόστους, με τη χρήση της Αναλυτικής Λογιστικής, ανάλογα με το επίπεδο των δραστηριοτήτων).
- η ανάλυση του κόστους (το κόστος με βάση την κατηγορία δαπάνης διακρίνεται σε σταθερό και μεταβλητό), προσδιορίζει τις αυξομειώσεις που επιδέχονται οι παραγωγικοί συντελεστές σε σχέση με το τελικό προϊόν.
- η μετατροπή του κόστους σε άμεσο (για παράδειγμα το κέντρο κόστους παθολογικής κλινικής), σε έμμεσο (για παράδειγμα το κόστος εργαστηριακών εξετάσεων ασθενών παθολογικής κλινικής) και σε λειτουργικό κόστος (όπως φως, νερό, καύσιμα), το οποίο δείχνει ανάλογα με την πηγή του κόστους τις αυξομειώσεις του τελικού προϊόντος.

Η παρακολούθηση των οικονομικών πληροφοριών και δεικτών ενός οργανισμού, που αφορούν κατά κύριο λόγο την εσωτερική λειτουργία του, ανήκει στην Αναλυτική Λογιστική, η οποία βοηθά σαν εργαλείο την πραγμάτωση της κοστολόγησης. Η Διοικητική Λογιστική περιλαμβάνει και την Κοστολόγηση και την Αναλυτική Λογιστική. Η Αναλυτική Λογιστική, ως τελευταίο μέρος της Λογιστικής, παρακολουθεί τις μεταβολές, τις μορφολογικές μετατροπές και τις κάθε είδους συνθέσεις και συσχετισμούς. Για την επιτυχία ενός προγράμματος κοστολόγησης προαπαιτείται ως τεχνικό εργαλείο η Αναλυτική Λογιστική. Απαραίτητη, για την τεχνική επάρκεια αξιοποίησης των κέντρων κόστους και τη σύνδεσή τους με τη λεπτομερή καταγραφή του κόστους, είναι η χρήση των εργαλείων κοστολόγησης.

Κέντρα κόστους σε ένα Δημόσιο Νοσοκομείο μπορούν να αποτελέσουν:

- οι κλινικές
- τα εργαστήρια
- το χειρουργείο
- οι διοικητικές και τεχνικές υπηρεσίες
- τα φάρμακα και τα λοιπά υλικά
- τα εξωτερικά ιατρεία, τα ερευνητικά κέντρα και τα Κέντρα Υγείας

Η κοστολόγηση ενασχολείται με τις Υπηρεσίες Υγείας, καθώς δαπανώνται κοινωνικοί πόροι (βαρύνουν το κοινωνικό σύνολο, αφού η περίθαλψη παρέχεται κατά κύριο λόγο δωρεάν στους πολίτες) για την παραγωγή και την προσφορά τους στους ασθενείς.²⁹

---

²⁹ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από το βιβλίο με τίτλο: “Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας”, Συγγραφέας: Πολύζος Μ. Νικόλαος

Εύλογα, λοιπόν, γίνεται προσπάθεια για τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων Υπηρεσιών Υγείας στους πολίτες με συνεχή μείωση του κόστους.

2.5.1 Βασικές έννοιες κοστολόγησης

Σύμφωνα με το ΠΔ υπ'αριθμόν 146/2003 οι βασικές έννοιες που συναντάμε στην κοστολόγηση είναι οι εξής:

- **Κόστος**, είναι η διάθεση ή επένδυση αγοραστικής δύναμης για την απόκτηση υλικών ή άυλων αγαθών και υπηρεσιών, με στόχο τη χρήση τους για την απόκτηση εσόδων από την κάλυψη κοινωνικών αναγκών (ανάλογα με τον σκοπό για τον οποίο πραγματοποιείται, το κόστος διακρίνεται σε τρέχουσας και πάγιας μορφής).
- **Έξοδο**, είναι το κόστος που επιβαρύνει την τρέχουσα χρήση μιας εκμεταλλεύσεως και τα αποτελέσματά της.
- **Δαπάνη**, είναι η διαδικασία με την οποία πραγματοποιείται το κόστος ή το έξοδο, δηλαδή αποτελεί την «εξωτερική όψη του κόστους και του εξόδου» ή διαμορφώνει την ενέργεια ή τα εκφράζει αριθμητικά.
- **Έσοδο**, είναι η αγοραστική δύναμη που αποκτάται από τη διάθεση υπηρεσιών ή δικαιωμάτων συμπεριλαμβανομένων διαφόρων επιχορηγήσεων.

2.5.2 Οι τρεις διαστάσεις κοστολόγησης-κόστους

Για την επίλυση διαφόρων προβλημάτων ανομοιομορφίας του προϊόντος, το κόστος καταγράφεται σε τρεις διαστάσεις (πίνακας 2.1), ανάλογα με τη μέθοδο συγκέντρωσης των στοιχείων και την κατηγοριοποίησή του. Οι καινοτομίες αυτές συμβάλλουν στην χρηματοοικονομική αναπροσαρμογή των Μονάδων Υγείας. Μετά τη δημιουργία και τη διάδοση του «κινήματος» διαχείρισης, με βάση τους κλινικούς Προϋπολογισμούς (clinical management budgets) καθώς και τους Προϋπολογισμούς ανά περιστατικό (case mix budgeting), σε όλη την Ευρώπη έφτασε και στην Ελλάδα με μια χρονική καθυστέρηση μιας δεκαετίας με τη μορφή «τμηματικών» Προϋπολογισμών. Βέβαια, υστερούσε στις συγκριτικές πληροφορίες απόδοσης (performance benchmarking) των Μονάδων Υγείας (δημόσιων και ιδιωτικών), καθώς στο ΕΣΥ υπήρχαν ανεπαρκή συστήματα Λογιστικής και κοστολόγησης.

Κόστος με βάση το κέντρο (τμήμα)	Ανάλυση κατηγορίας κόστους (σταθερό και μεταβλητό κόστος)	Πηγή κόστους (άμεσο, έμμεσο κ.ά)
Παθολογική κλινική	Μισθοδοσία	Κλινικές
Χειρουργική κλινική	Αποσβέσεις	Εργαστήρια
Άλλα τμήματα	Φάρμακα	Τεχνική υπηρεσία

Πίνακας 2.1: “Οι τρεις διαστάσεις κοστολόγησης-κόστους”

2.5.3 Βασικές λειτουργίες οργάνωσης ενός Νοσοκομείου

Για την πραγματοποίηση της κοστολόγησης προαπαιτείται η αντίστοιχη οργάνωση του Νοσοκομείου. Η κοστολογική θα πρέπει να είναι προσεγμένη και αναλυτική, εφόσον ακολουθεί τη λειτουργική διάρθρωση. Οι βασικές λειτουργίες οργάνωσης ενός Νοσοκομείου είναι:

- ο εφοδιασμός (προμήθειες, logistics, φαρμακείο)
- η παραγωγή υπηρεσιών (κλινικές, μονάδες, χειρουργεία, εργαστήρια, ιατρο-νοσηλευτική υπηρεσία)
- η διάθεση (πωλήσεις, γραφείο υποδοχής ή κινήσεως, τμήμα μάρκετινγκ ή ποιότητας)
- η διοίκηση (ΔΣ, Διεύθυνση Διοικητικού-Οικονομικού, διοικητής ή γενικός διευθυντής)
- η έρευνα (ερευνητικά πρωτόκολλα) και η ανάπτυξη
- η χρηματοοικονομική λειτουργία

2.5.4 Κατανομή του κόστους

Οι τελικές μονάδες έργου (συμβάλλουν στην μέτρηση της δραστηριότητας της μονάδας), αποτελούν κριτήρια μερισμού του έμμεσου κόστους/εξόδων ή των βοηθητικών κέντρων κόστους προς τα κύρια (όπως υπηρεσία τμήματος, όπως ημέρες νοσηλείας στις κλινικές, εγχειρήσεις στα χειρουργεία, εξετάσεις στα εργαστήρια). Για την ολοκλήρωση του καταλογισμού του συνολικού κόστους, ο επιμερισμός των βοηθητικών κέντρων κόστους στα κύρια πραγματοποιείται στο τέλος κάθε κοστολογικής περιόδου (ανά μήνα ή ανά έτος).

2.5.5 Παράδειγμα επιμερισμού του βοηθητικού κέντρου κόστους με βάση τον χρόνο

Ας υποθεθεί ότι το κόστος εργασίας στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ) του Νοσοκομείου Α (15 κλίνες, 100% κάλυψη) για τον Ιούνιο 2006 ήταν 40.500 ευρώ. Η κατανομή ανά ειδικότητα (των ημερών νοσηλείας) των νοσηλευθέντων ασθενών ήταν:

Ειδικότητα/Κλινική	Ημέρες Νοσηλείας
Παθολογική	180
Χειρουργική	150
Καρδιολογική	75
ΣΥΝΟΛΟ	405

Πίνακας 2.2: “Κατανομή νοσηλευθέντων ασθενών ανά ειδικότητα”

30

³⁰ Και οι δύο σελίδες αντλήθηκαν από το βιβλίο με τίτλο: “Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας”, Συγγραφέας: Πολύζος Μ. Νικόλαος

Ημερήσιο κόστος εργασίας ΜΕΘ = Κόστος εργασίας / σύνολο ημερών νοσηλείας = 40500 / 405 = 100 ευρώ (α)

Το κόστος αυτό της ΜΕΘ κατανέμεται στις κλινικές ως ακολούθως:

Ειδικότητα/κλινική	Ημέρες νοσηλείας (β)	Κόστος ανά ειδικότητα/ κλινική, σε ευρώ (α x β)
Παθολογική	180	8.000
Χειρουργική	150	15.000
Καρδιολογική	75	7.500
ΣΥΝΟΛΟ	405	40.500

Πίνακας 2.3: “Κατανομή κόστους στις κλινικές”

2.5.6 Η κοστολογική ανάπτυξη του λογαριασμού 92 στο Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο των Δημόσιων Μονάδων Υγείας

Περίπου 65 από τους 100 κωδικούς της ανάπτυξης του 92.00 σε τρίτο βαθμό έχουν δεσμευτεί κατά τη σύνταξη του ΚΛΣ. Το γεγονός αυτό, δημιουργεί ένα δεσμευτικό πλαίσιο ανάπτυξης των λογαριασμών ειδικά στα μεγάλα νοσοκομεία. Το πλαίσιο της Αναλυτικής Λογιστικής θα πρέπει να είναι ευέλικτο και προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε Νοσοκομείου. Βασικές ανάγκες κάθε Νοσοκομείου είναι ένα μεγάλο εύρος ανάπτυξης για τα κέντρα κόστους της παραγωγής και η παρακολούθηση του κόστους, των εσόδων κι των αποτελεσμάτων κατά τομέα σύμφωνα με την οργανωτική τους δομή.

Η «**Παραγωγική λειτουργία**» (92.00), περιλαμβάνει το κόστος όλων των υπηρεσιών του Νοσοκομείου, οι οποίες ασχολούνται με την άμεση παροχή υγειονομικών υπηρεσιών.

Η «**Διοικητική λειτουργία**» (92.01), συλλέγει το κόστος λειτουργίας των διοικητικών -οικονομικών υπηρεσιών του Νοσοκομείου, οι οποίες υποστηρίζουν την δραστηριότητα της παραγωγικής λειτουργίας.

Η «**Λειτουργία ερευνών κι ανάπτυξης**» (92.02), δημιουργείται μόνο με την ύπαρξη οργανωμένων υπηρεσιών, που ασχολούνται τακτικά κι αποκλειστικά με επιστημονικές τεχνολογικές έρευνες. Σήμερα, στην πλειοψηφία των Δημόσιων Μονάδων Υγείας (ΔΜΥ) δεν υπάρχουν τέτοιες υπηρεσίες.

Η «**Λειτουργία των δημόσιων σχέσεων**» (92.03), συλλέγει τα έξοδα προβολής κι ενημέρωσης των πολιτών για το έργο της ΔΜΥ και για τις παρεχόμενες απ'αυτήν υπηρεσίες.³¹

³¹ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από το βιβλίο με τίτλο: “Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας”, Συγγραφέας: Πολύζος Μ. Νικόλαος

Η «Χρηματοοικονομική λειτουργία» (92.04), περιλαμβάνει την παρακολούθηση των τόκων και των συναφή εξόδων.

Στις προαναφερθείσες λειτουργίες προσδιορίζεται και παρακολουθείται το κόστος, με σκοπό τον έλεγχο του και την κατανομή του στους ενδιάμεσους και τελικούς φορείς, που είναι οι παρεχόμενες προς τον ασθενή υπηρεσίες.

2.6 Λειτουργία υπολοίπων των λογαριασμών 93 και 98 της Αναλυτικής Λογιστικής

- **Κόστος παραγωγής (93):** Το ολικό κόστος παραγωγής των ενδιάμεσων και τελικών φορέων υπηρεσιών συσσωρεύεται και παρακολουθείται στους υπολογαριασμούς του 93. Συγκεκριμένα, σε μια Μονάδα Υγείας, που στοχεύει στη θεραπεία του ασθενούς, το κόστος παραγωγής συγκεντρώνεται στους οικείους λογαριασμούς του 92 ανά κέντρο κόστους και του 93 ανά ασθενή και ασθένεια.
- **Αναλυτικά αποτελέσματα (98):** Είτε προέρχονται από παροχή υπηρεσιών (98.73), είτε από εκμισθώσεις (98.75) τα υπόλοιπα των αποτελεσματικών λογαριασμών κατά δραστηριότητα κι ασθένεια (98.00) μεταφέρονται στους υπολογαριασμούς του 98. Τα ανόργανα κι οργανικά αποτελέσματα μιας Μονάδας Υγείας αναφέρονται στα αποτελέσματα χρήσης της (98.99).

2.7 Η εφαρμογή του Διπλογραφικού συστήματος στις Δημόσιες Μονάδες Υγείας

2.7.1 Εισαγωγή

Η λογιστική τυποποίηση εξασφαλίζει πληροφορίες απαραίτητες για τον έλεγχο της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της Μονάδας Υγείας. Η διαχρονική δε σύγκριση των πληροφοριών αυτών, τόσο εντός της ίδιας Μονάδας Υγείας, όσο και μεταξύ των Μονάδων Υγείας της χώρας, επβάλλει την λογιστική τυποποίηση, έτσι ώστε να αξιοποιηθούν οι πληροφορίες που συγκεντρώνει, κατηγοριοποιεί και διαχειρίζεται η Λογιστική, προς το συμφέρον όχι μόνο των οικονομικών μονάδων αλλά και του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου. Οι υπηρεσίες παροχής υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα προσφέρονται τόσο από τον ιδιωτικό, όσο και από τον δημόσιο τομέα της οικονομίας. Ο δημόσιος τομέας μειονεκτεί στην οργανωτική του δομή αλλά και στην οικονομική του διαχείριση. Το Δημόσιο Λογιστικό με την απλογραφική μέθοδο περιορίζει οικονομικο-διαχειριστικά τις Μονάδες Υγείας του ΕΣΥ, με αποτέλεσμα τον μη αντικειμενικό προσδιορισμό του κόστους των νοσηλίων. Καθώς η πλειονότητα του λογιζόμενου κόστους είναι το έμμεσο κόστος, ο εξωλογιστικός προσδιορισμός του κόστους νοσηλίων είναι αναξιόπιστος. Ο τρόπος κατανομής του έμμεσου κόστους επιλέγεται από τον υπεύθυνο του λογιστηρίου. Το ελλιπές επιστημονικό προσωπικό οξύνει ακόμη περισσότερο το πρόβλημα, αφού δεν διαθέτει οικονομική και λογιστική παιδεία.³²

---

³² Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από το βιβλίο με τίτλο: “Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας”, Συγγραφέας: Πολύζος Μ. Νικόλαος και από την ιστοσελίδα: “http://www.eede.gr/pdf/imdda_iod_130609_tountas.pdf” στις 15/3/2015

Με την διπλογραφική μέθοδο γίνεται καταγραφή των απαιτήσεων, των υποχρεώσεων, της περιουσίας καθώς επίσης και των λογιστικών γεγονότων σε δεδουλευμένη βάση. Στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), εισάγεται με το ΠΔ 205/98 το σχέδιο λογαριασμών του συστήματος της Γενικής Λογιστικής, το οποίο βασίζεται στην έννοια του ΕΓΛΣ. Με την καθιέρωση της διπλογραφίας, η σύνταξη του Προϋπολογισμού των εσόδων και των εξόδων των Νοσοκομείων παρακολουθείται εσωλογιστικά, συμπεριλαμβανομένου και του μητρώου δεσμεύσεων, για τις ανάγκες του οποίου απαιτείται ειδικός λογαριασμός, στον οποίο καταγράφεται και συμφωνείται καθημερινά το σύνολο των κινήσεων σε επίπεδο δέσμευσης Προϋπολογισμού. Η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος εξασφαλίζει εκτενέστερη πληροφόρηση για τον Προϋπολογισμό, τις μεταβολές του, την εκτέλεσή του αλλά και για τον Απολογισμό.

2.8 Διαφορές μεταξύ Απλογραφικού (Δημόσιου Λογιστικού) και Διπλογραφικού λογιστικού συστήματος (Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής)

- Στο Απλογραφικό σύστημα ο Προϋπολογισμός (Π/Υ) καταρτίζεται με βάση το ύψος της εγκριθείσας επιχορήγησης (δημοσιονομική πολιτική), ενώ στο Διπλογραφικό σύστημα καταρτίζεται με σκοπό την υλοποίηση του προγράμματος λειτουργίας της επιχείρησης με προδιαγεγραμμένους σκοπούς (rational way).
- Στο Απλογραφικό σύστημα ο Π/Υ στηρίζεται σε προϋπολογιστικό κόστος, έχοντας ως σημείο αναφοράς παρελθόν-έτος και ποσοστιαίες μεταβολές των ποσών (incremental way), ενώ στο Διπλογραφικό σύστημα στηρίζεται σε πραγματικό ή/και πρότυπο κόστος, το οποίο έχει καθοριστεί από την επιχείρηση.
- Στο Απλογραφικό σύστημα ο Π/Υ καταρτίζεται ως μέσο ελέγχου για την εποπτεύουσα Αρχή, ενώ στο Διπλογραφικό σύστημα ως μέτρο ελέγχου του αποτελέσματος της οικονομικής μονάδας.
- Στο Απλογραφικό σύστημα ο Π/Υ προσαρμόζει τη διάθεση χρημάτων στο ύψος των εγκεκριμένων πιστώσεων, ενώ στο Διπλογραφικό σύστημα προσφέρει ευελιξία στη διαχείριση χρημάτων για την επίτευξη σκοπών.
- Στο Απλογραφικό σύστημα τα έσοδα με τα έξοδα ισοσκελίζονται στον Προϋπολογισμό, ενώ στο Διπλογραφικό σύστημα το αναμενόμενο θετικό αποτέλεσμα είναι απαραίτητο στοιχείο για την κατάρτιση του Προϋπολογισμού.
- Στο Απλογραφικό σύστημα η κατάρτιση του Π/Υ και του Απολογισμού καθιστά την χρήση υποτελή, ενώ στο Διπλογραφικό σύστημα η αυτοτέλεια και η αυτονομία χρήσης αποτελούν βασική αρχή της λογιστικής παρακολούθησης.
- Στο Απλογραφικό σύστημα ως έσοδο ορίζεται το βεβαιωμένο και εισπραγμένο ποσό εντός της χρήσης, ενώ στο Διπλογραφικό σύστημα ως το σύνολο από πωλήσεις ή εκμετάλλευση αγαθών, υπηρεσιών και δικαιωμάτων.
- Στο Απλογραφικό σύστημα ως έξοδο ορίζεται η κάθε πληρωμή χρηματικού εντάλματος, ενώ στο Διπλογραφικό σύστημα ως η κάθε απόκτηση υλικών και υπηρεσιών που συμβάλλουν στην πραγματοποίηση εσόδων.³³

³³ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από το βιβλίο με τίτλο: “Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας”, Συγγραφείς: Πολύζος Μ. Νικόλαος και από την ιστοσελίδα: “http://www.eede.gr/pdf/imdda_iod_130609_tountas.pdf” στις 16/3/2015

- Στο Απλογραφικό σύστημα τα έσοδα και τα έξοδα κατηγοριοποιούνται σύμφωνα με το δεκαδικό κωδικό σύστημα, ενώ στο Διπλογραφικό σύστημα ταξινομούνται σύμφωνα με τους κωδικούς που ορίζονται από το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο.
- Στον Π/Υ του Απλογραφικού συστήματος καταχωρούνται μόνο τα βεβαιωμένα έσοδα και έξοδα, ενώ στο Διπλογραφικό σύστημα τα έσοδα και τα έξοδα καταχωρούνται ημερολογιακά κατά την πραγματοποίησή τους.
- Στο Απλογραφικό σύστημα ο Απολογισμός Έτους εμφανίζει τον βαθμό υλοποίησης του Προϋπολογισμού, ενώ στο Διπλογραφικό σύστημα τον βαθμό υλοποίησης των αρχικών στόχων της διοίκησης.
- Στο Απλογραφικό σύστημα ο Ισολογισμός Έτους εμφανίζει την ταμειακή κίνηση του ιδρύματος, ενώ στο Διπλογραφικό σύστημα την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης σε δεδομένη χρονική στιγμή.
- Στο Απλογραφικό Σύστημα Λογιστικής παρακολουθεί την ταμειακή κίνηση χωρίς την εξαγωγή αποτελέσματος, ενώ το Διπλογραφικό Σύστημα Λογιστικής απεικονίζει την οικονομική κατάσταση κάθε στιγμή, κατανέμοντας το κόστος στις μονάδες λειτουργίας και εξάγοντας αποτέλεσμα.³⁴

2.8.1 Μειονεκτήματα και Πλεονεκτήματα της Απλογραφικής και Διπλογραφικής μεθόδου

Η Απλογραφία ή αλλιώς Απλογραφική μέθοδος (Single-Entry Accounting) στηρίζεται στην μοναδική καταχώρηση σε ένα βιβλίο και σε ένα λογαριασμό του λογιστικού γεγονότος. Μειονεκτήματα της μεθόδου αυτής είναι ότι δεν παρακολουθούνται όλα τα λογιστικά γεγονότα καθώς και τα αποτελέσματα που προκύπτουν με λογιστικές εγγραφές. Αυτά τα μειονεκτήματα έχουν ως αποτέλεσμα την μη εκπλήρωση του βασικού σκοπού της Λογιστικής, δηλαδή της παροχής αξιόπιστων πληροφοριών. Η Απλογραφική μέθοδος απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε οικονομικές μονάδες μικρού μεγέθους. Ωστόσο, επισημαίνονται και τα πλεονεκτήματα της μεθόδου αυτής, που είναι το χαμηλό της κόστος αλλά και η εύκολη χρήση της.

Η Διπλογραφία ή αλλιώς Διπλογραφική μέθοδος (Double-Entry Accounting), η οποία καλείται έτσι, δεδομένου ότι για κάθε λογιστικό γεγονός, που προκύπτει, προκαλούνται μεταβολές σε δύο τουλάχιστον λογαριασμούς. Πλεονεκτήματα της διπλογραφικής σε σχέση με την απλογραφική μέθοδο είναι η δυνατότητα συλλογής παροχής και επεξεργασίας πληροφοριών, η απλοποίηση του ελέγχου της ακρίβειας των συναλλαγών και της διαπίστωσης εσφαλμένων καταχωρήσεων, η δυνατότητα προσδιορισμού των οικονομικών αποτελεσμάτων με λογιστικές εγγραφές.³⁵

2.9 Προϋποθέσεις για την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος

Για την επιτυχή εφαρμογή της διπλογραφίας απαιτούνται: η πλήρης και ολοκληρωμένη λειτουργία μηχανογραφικών συστημάτων υποστήριξης (Α. της Δημόσιας Λογιστικής, που παρακολουθεί μέσω των λογαριασμών τάξεως, την εκτέλεση του Προϋπολογισμού του Νοσοκομείου, Β. της Γενικής Λογιστικής, που προσφέρει οικονομική πληροφόρηση προς τρίτους εξωτερικούς

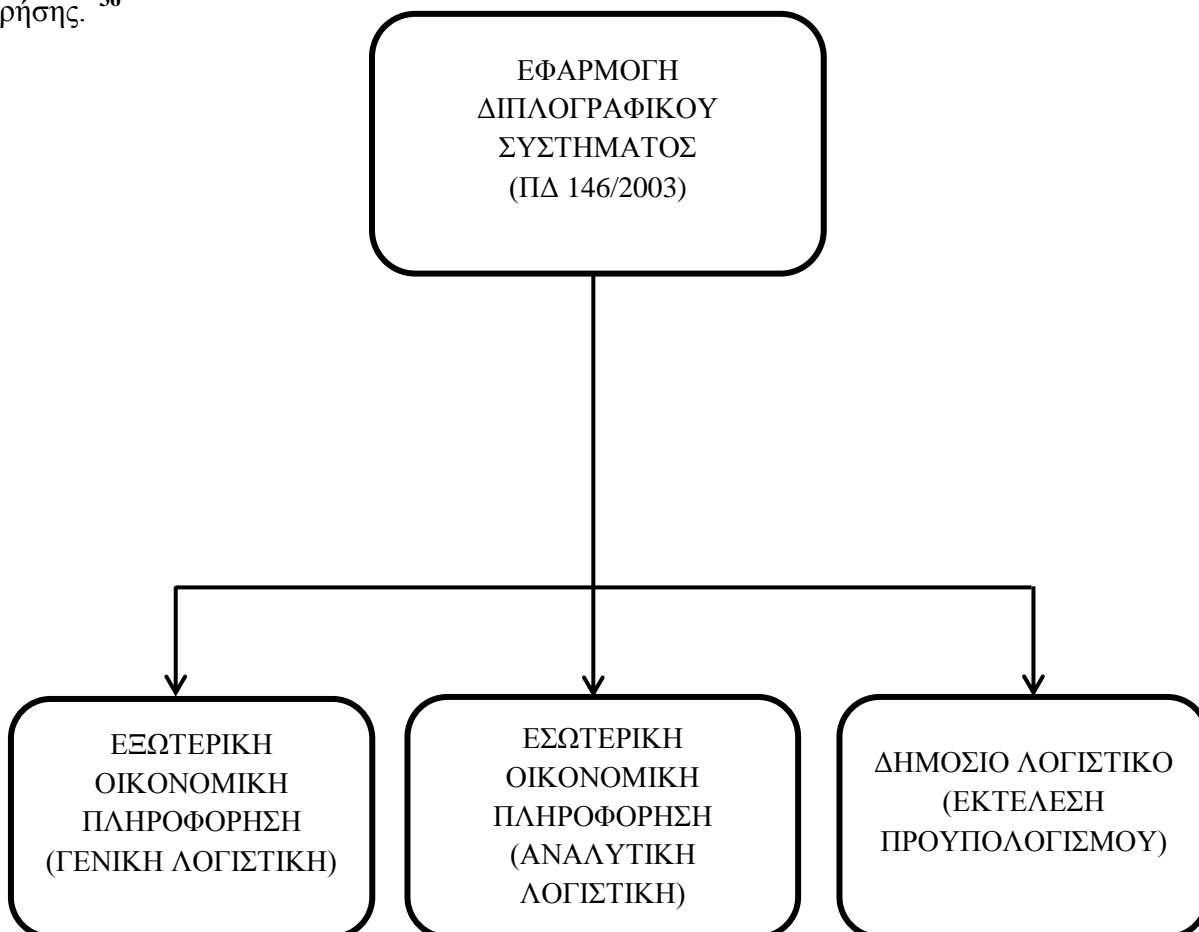
³⁴ Αντλήθηκε από το βιβλίο με τίτλο: “Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας”, Συγγραφέας: Πολύζος Μ. Νικόλαος

³⁵ Η παράγραφος αυτή αντλήθηκε από το βιβλίο με τίτλο: “Χρηματοοικονομική λογιστική πληροφόρηση”, Συγγραφέας: Παναγιώτης Παπαδέας

ενδιαφερόμενους σχετικά με τα οικονομικά μεγέθη του Νοσοκομείου, Γ. της Αναλυτικής Λογιστικής, που διαχειρίζεται τους λογαριασμούς των αποθεμάτων και των πρώτων υλών, αναλύοντας έτσι το λειτουργικό αποτέλεσμα του Νοσοκομείου σε επίπεδο παραγωγικής και διοικητικής λειτουργίας), ο λογιστικός σύμβουλος που πρέπει να είναι άριστος γνώστης της εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος στον ιδιωτικό τομέα και να έχει κατανοήσει πλήρως την λειτουργία του Δημόσιου Λογιστικού, η οργανωτική αναπροσαρμογή της οικονομικής υπηρεσίας κι η κατάρτιση του προσωπικού.

2.9.1 Σχέδια που απαιτούνται για την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος

Για να εφαρμοστεί το διπλογραφικό σύστημα απαιτούνται σχέδια για την κατάρτιση του Προϋπολογισμού με βάση τα νέα δεδομένα, για την κατάρτιση και σύνδεση του Λογιστικού Σχεδίου με τους κωδικούς του Προϋπολογισμού καθώς και για την απογραφή της Περιουσίας και την σύνταξη του Ισολογισμού Έναρξης. Παρουσιάζονται βέβαια, ορισμένα προβλήματα στην απογραφή των παγίων και της περιουσίας, στην σύνταξη των ισολογισμών και στο κλείσιμο της χρήσης.³⁶

Διάγραμμα 2.3: “Διπλογραφικό Σύστημα – Γενική Λογιστική – Αναλυτική Λογιστική – Δημόσια Λογιστική”

³⁶ Αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα: “http://www.eede.gr/pdf/imdda_iod_130609_tountas.pdf” στις 18/3/2015

2.10 Προϋπολογισμός και Απολογισμός Δημόσιων Μονάδων Υγείας

Ο Προϋπολογισμός αποτελεί μία τυποποιημένη (συνήθως ετήσια) δήλωση των στόχων ενός οργανισμού, οι οποίοι εκφράζονται με οικονομικούς όρους. Προσδιορίζονται οι μελλοντικές προβλέψεις των εσόδων, των εξόδων και των αναμενόμενων οικονομικών οφελών ή ζημιών του επόμενου ή επόμενων ετών. Τα Νοσοκομεία του ΕΣΥ καταρτίζουν μέχρι και σήμερα Προϋπολογισμούς βασισμένους στο Δημόσιο Λογιστικό. Οι Προϋπολογισμοί αυτοί διακρίνονται σε Προϋπολογισμούς Λειτουργικών Εσόδων και Εξόδων καθώς και σε Προϋπολογισμούς Μισθοδοσίας των μονίμως απασχολούμενων σε αυτά. Η σύνταξη του Προϋπολογισμού των ΝΠΔΔ, όπως και κάθε άλλου δημόσιου φορέα, στηρίζεται στην τήρηση των βασικών αρχών της ενότητας, της δημοσιότητας, της καθολικότητας, της ειδικευσης, της ακρίβειας και ειλικρίνειας, της σαφήνειας και τέλος της συντηρητικότητας.

Ο Απολογισμός από τεχνικής πλευράς εμφανίζει σε κατάσταση τη λογοδοσία του ΝΠΔΔ. Αναλυτικότερα στον Απολογισμό περιλαμβάνονται τα οικονομικά αποτελέσματα της διαχείρισης των εσόδων και των εξόδων του Προϋπολογισμού του έτους που έληξε, όπως αυτά διαμορφώθηκαν τελικά κατά τη διάρκεια του έτους.

2.11 Το διπλογραφικό λογιστικό σύστημα στα Νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας

Η εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στα Νοσοκομεία του ΕΣΥ αποσκοπεί στην ενημέρωση των οικονομικών συναλλαγών των Μονάδων Υγείας, έναντι του απλογραφικού συστήματος που εφαρμοζόταν παλαιότερα, αποτυπώνοντας έτσι τις οικονομικές καταστάσεις τους αξιόπιστα. Επίσης, στοχεύει στην βελτίωση της ποιότητας των στοιχείων που κοινοποιούνται από τα Νοσοκομεία στα προϊστάμενα κλιμάκια. Η καθιέρωση της μεθόδου αυτής, κρίνεται διεθνώς ως η πλέον καταλληλότερη για την συστηματική καταχώρηση του συνόλου των οικονομικών συναλλαγών αλλά και για την σύνταξη των Ισοζυγίων λογαριασμών με τρέχουσα ημερομηνία. Στα Ισοζύγια αυτά, εμπεριέχονται όλες οι οικονομικές πληροφορίες της προηγούμενης χρήσης, με τις αντίστοιχες που διαμορφώθηκαν εντός της τρέχουσας χρήσης, δείχνοντας με αυτόν τον τρόπο τα βασικά οικονομικά μεγέθη της λειτουργίας τους (απαιτήσεις, υποχρεώσεις, πάγιο εξοπλισμό, διαθέσιμα και ίδια κεφάλαια) ολοκληρωμένα και επίκαιρα. Με την εφαρμογή αρχών τυποποίησης στις διαδικασίες άντλησης στοιχείων από κάθε Νοσοκομείο, συντάσσοντας σε τακτά χρονικά διαστήματα καταρτισμένους πίνακες των οικονομικών στοιχείων από το Λογιστήριο του Νοσοκομείου, ελέγχονται η αποδοτικότητα της λειτουργίας του νοσοκομειακού οργανισμού και η σύγκριση απόδοσης μεταξύ νοσοκομειακών ιδρυμάτων. Στο Λογιστήριο κάθε Νοσοκομείου τηρείται το ενιαίο λογιστικό σχέδιο ενημέρωνοντας τους κατάλληλους λογαριαμούς. Το διπλογραφικό σύστημα θεσπίστηκε στις Δημόσιες Μονάδες Υγείας με το ΠΔ υπ' αριθμόν 146/2003 (ΦΕΚ 122 2003 Α).³⁷

³⁷ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf>” στις 19/3/2015

2.12 Κωδικοποίηση, ανάπτυξη και λειτουργία των λογαριασμών του Δημόσιου Λογιστικού

XX. YY. ZZ. W. O. G

Δηλώνει καθαυτό το έξοδο (π.χ 1) ή το έσοδο,
όπως καθορίζεται από Κώδικα Κατάταξης
Εσόδων-Εξόδων Προϋπολογισμού ΝΠΔΔ

Δηλώνει το είδος των εσόδων ή εξόδων (π.χ 1)
όπως αυτό καθορίζεται στον Κώδικα Κατάταξης
Εσόδων ή Εξόδων του Προϋπολογισμού ΝΠΔΔ

Δηλώνει την ομάδα των εσόδων ή εξόδων (π.χ 2)
όπως καθορίζεται στον Κώδικα Κατάταξης
Εσόδων-Εξόδων Προϋπολογισμού ΝΠΔΔ

Δηλώνει την κατηγορία εσόδων (00-09) ή εξόδων
(10-19) όπως καθορίζεται στον Κώδικα Κατάταξης
Εσόδων-Εξόδων Προϋπολογισμού ΝΠΔΔ

Δηλώνει τον λογαριασμό εξόδων ή εσόδων όπως
αυτοί καθορίζονται από το ΠΔ 146/2003
(π.χ 00 Προϋπολογισμός, 10 Εκτέλεση Προϋπολογισμού)

Παίρνει τιμές 02 = Λογαριασμός εξόδων και
06 = Λογαριασμός εσόδων

³⁸ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από το βιβλίο με τίτλο: “Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας”, Συγγραφέας: Πολύζος Μ. Νικόλαος

Σύμφωνα με το παραπάνω διάγραμμα , τα ψηφία του κωδικού «ZWOG» δείχνουν το κωδικό του εξόδου ή του εσόδου , όπως αυτός καθορίζεται απο τον Κώδικα Κατάταξης Εσόδων και Εξόδων του Προϋπολογισμού ΝΠΔΔ (01 Τακτικά Έσοδα/Εξοδα, 02 Έκτακτα Έσοδα/Εξοδα, 03 Έκτακτα Έσοδα από δάνεια/Εξοδα κίνησης κεφαλαίων, 04 Έκτακτα Έσοδα από επιχορηγήσεις για επενδύσεις/Εξοδα για πληρωμές επενδύσεων). Οι λογαριασμοί που δεν σχετίζονται με Μονάδες Υγείας δεν καταχωρούνται στο σχέδιο λογαριασμών Δημόσιου Λογιστικού της Μονάδας. Το μηχανογραφικό σύστημα πρέπει να προσφέρει λειτουργίες, οι οποίες δίνουν στον χρήστη τη δυνατότητα να ανοίγει τους λογαριασμούς εκτέλεσης Προϋπολογισμού και λοιπούς λογαριασμούς σύμφωνα με την ανάπτυξη των λογαριασμών 02.00 «Προϋπολογισμός Εξόδων» και 06.00 «Προϋπολογισμός Εσόδων». Το Z μπορεί να είναι 1Z ή/και 2ZZ, αν και το 1ο Z ίσως πλεονάζει εξαιτίας του χαρακτηρισμού εσόδων-εξόδων του πρωτοβάθμιου.

Στην έναρξη κάθε χρήσης πραγματοποιείται λογιστική εγγραφή, με χρέωση το λογαριασμό του αναλυτικού καθολικού του 02.00 «Προϋπολογισμός Εξόδων» με τα ποσά του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού Εξόδων της Μονάδας Υγείας και πίστωση των λογαριασμών του αναλυτικού καθολικού του 06.00 «Προϋπολογισμός Εσόδων» με τα ποσά του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού Εσόδων της Μονάδας Υγείας. Εάν, ο Προϋπολογισμός της Μονάδας Υγείας είναι ισοσκελισμένος, δηλαδή τα έσοδα είναι ίσα με τα έξοδα, με την παραπάνω λογιστική εγγραφή τελειώνει το άνοιγμα των βιβλίων της νέας χρήσης. Στην περίπτωση όμως που ο Προϋπολογισμός δεν είναι ισοσκελισμένος, δηλαδή παρουσιάζεται έλλειμμα ή πλεόνασμα, με το πλεόνασμα γίνεται χρέωση του λογαριασμού 02.05 «Πλεόνασμα Προϋπολογισμού» και με το έλλειμμα χρέωση του λογαριασμού 06.05 «Έλλειμμα Προϋπολογισμού». Οι παραπάνω λογαριασμοί κινούνται μια φορά κατά την έναρξη της χρήσης. Σε όλη τη διάρκεια της χρήσης δείχνουν τον αρχικό Προϋπολογισμό της Μονάδας Υγείας. Ωστόσο, στους λογαριασμούς αυτούς δεν καταχωρούνται τυχόν τροποποιήσεις του αρχικού Προϋπολογισμού.

Οι λογαριασμοί αναλυτικού καθολικού του 02.10 πιστώνονται με τις μεταβιβάσεις πιστώσεων σε δευτερεύοντες διατάκτες ή άλλες περιφερειακές Μονάδες Υγείας, με αντίστοιχη χρέωση του αρμόδιου λογαριασμού αναλυτικού καθολικού του 02.20 «Μεταβιβασθείσες Πιστώσεις».

Οι λογαριασμοί του αναλυτικού καθολικού 02.20 χρεώνονται με κάθε μεταβίβαση σε δευτερεύοντες διατάκτες ή άλλες περιφερειακές Μονάδες Υγείας, σύμφωνα με τη σχετική απόφαση του πρωτεύοντα διατάκτη και το σχετικό ένταλμα του επιτρόπου, με πίστωση του αντίστοιχου λογαριασμού αναλυτικού καθολικού του 02.10 «Εκτέλεση Προϋπολογισμού». Αντίθετα, οι λογαριασμοί του αναλυτικού καθολικού 02.20 πιστώνονται με κάθε ανάληψη υποχρέωσης απ' αυτόν που έχει μεταβιβαστεί η πίστωση, με χρέωση του αρμόδιου λογαριασμού αναλυτικού καθολικού του 02.21 «Αναληφθείσες Υποχρεώσεις Για Δαπάνες». Αυτή η λογιστική εγγραφή γίνεται σύμφωνα με τα δικαιολογητικά που αποστέλλονται από τον δευτερεύοντα διατάκτη ή το αρμόδιο όργανο της περιφερειακής μονάδας στη διοίκηση της κεντρικής Μονάδας Υγείας. Στην περίπτωση που οι δευτερεύοντες διατάκτες είναι περισσότεροι από έναν και η Μονάδα Υγείας επιθυμεί να παρακολουθεί κατά δευτερεύοντα διατάκτη τις πιστώσεις που έχουν μεταβιβαθεί, μπορεί παράλληλα με τον λογαριασμό 02.20 να τηρεί και το ζεύγος λογαριασμών 02.91 «Δευτερεύοντες Διατάκτες» και 02.92 «Μεταβιβασθείσες Πιστώσεις Σε Δευτερεύοντες Διατάκτες».³⁹

---

³⁹ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από το βιβλίο με τίτλο: “Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας”, Συγγραφέας: Πολύζος Μ. Νικόλαος

Οι λογαριασμοί αναλυτικού καθολικού του 02.21 χρεώνονται με κάθε ανάληψη υποχρέωσης από αυτόν που έχει μεταβιβασθεί η πίστωση, με πίστωση του αρμόδιου λογαριασμού αναλυτικού καθολικού του 02.20 «Μεταβιβασθείσες Πιστώσεις». Αυτή η λογιστική εγγραφή γίνεται σύμφωνα με τα δικαιολογητικά που αποστέλλονται από τον δευτερεύοντα διατάκτη ή το αρμόδιο όργανο της περιφερειακής μονάδας στη διοίκηση της κεντρικής Μονάδας Υγείας. Κατά την διάρκεια της χρήσης, τα χρεωστικά υπόλοιπα των λογαριασμών του 02.21 δείχνουν τις αναληφθείσες υποχρεώσεις από την Μονάδα Υγείας που δεν έχουν ενταλματοποιηθεί.

Οι λογαριασμοί αναλυτικού καθολικού του 06.31 χρεώνονται στο τέλος της χρήσης και εφόσον έχει προσδιοριστεί το πλεόνασμα ή το έλλειμμα του Απολογισμού, με πίστωση των λογαριασμών που λεχουν χρεωστικά υπόλοιπα.

Το μηχανογραφικό σύστημα (Software Application), το οποίο έχει προγραμματιστεί για την διαχείριση του Δημόσιου Λογιστικού θα πρέπει να προσφέρει στον χρήστη μία λειτουργία, μέσω της οποίας αυτός θα μπορεί να ενημερώσει τους λογαριασμούς αυτούς ως εξής:

- Εκτύπωση Ισοζυγίου των λογαριασμών 02.00 και 06.00
- Έλεγχος της ορθής καταχώρησης των λογαριασμών του Προϋπολογισμού Εσόδων και Εξόδων
- Εκτέλεση της λειτουργίας ενημέρωσης των λογαριασμών 02.10 και 06.10

Οι λογαριασμοί εξόδων του Δημόσιου Λογιστικού κινούνται σε κάθε αγορά συμβατικού ή εξω-συμβατικού υλικού και αναλώσιμων υλικών, σε κάθε αγορά ή βελτίωση πάγιου περιουσιακού στοιχείου, σε κάθε ανάληψη υποχρέωσης με συμψηφιστική εγγραφή και τέλος σε κάθε μεταβίβαση πίστωσης με ένταλμα προπληρωμής.

2.13 Κλαδικό λογιστικό σχέδιο ΝΠΔΔ

Το οικονομικό έτος έχει έναρξη την 1η Ιανουαρίου και λήξη την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους. Έως το 2002 η χρήση ήταν υπερδωδεκάμηνη, δηλαδή μπορούσε να επεκταθεί μέχρι και το τέλος Φεβρουαρίου του επόμενου έτους. Κάθε οικονομικό έτος πραγματοποιείται προσδιορισμός των εσόδων και καθορισμός των ορίων των εξόδων-πιστώσεων του ΝΠΔΔ μέσω της διοικητικής πράξης του Προϋπολογισμού. Στον προϋπολογισμό καταγράφονται τα έσοδα και τα έξοδα, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που σχετίζονται με την κίνηση κεφαλαίων (εμφανίζονται με ιδιαίτερους κωδικούς αριθμούς). Τα ποσά που προέρχονται από τον Προϋπολογισμό Δημόσιων Επενδύσεων καταγράφονται σε ιδιαίτερο τμήμα εσόδων και εξόδων του Προϋπολογισμού. Ένα τουλάχιστον μήνα πριν την έναρξη του νέου οικονομικού έτους γίνεται η υποβολή των Προϋπολογισμών των ΝΠΔΔ. Ο Προϋπολογισμός συντάσσεται από τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και τις αρμόδιες Διευθύνσεις και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΝΠΔΔ, τον αρμόδιο Υπουργό και το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Το σύνολο των εσόδων και των εξόδων στον Προϋπολογισμό αναπτύσσεται σε κεφάλαια, τα οποία εκφράζονται με τέσσερα ψηφία:

1. κατηγορία εξόδου ⁴⁰

---

⁴⁰ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα: "http://www.eede.gr/pdf/imdda_iod_130609_tountas.pdf" στις 20/3/2015 και από το βιβλίο με τίτλο: "Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας", Συγγραφέας: Πολύζος Μ. Νικόλαος

2. ομάδα εξόδου
3. είδος εξόδου (συνοπτικά)
4. είδος εξόδου (αναλυτικά)

2.14 Πηγές εσόδων για τα ΝΠΔΔ

Τα έσοδα για τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου μπορούν να προέρχονται είτε από επιχορηγήσεις είτε από ίδια έσοδα. Επιχορηγήσεις, δηλαδή πιστώσεις ποσών από τον κρατικό Προϋπολογισμό. Στις επιχορηγήσεις, τα ΝΠΔΔ δεν διαμορφώνουν προβλέψεις για αποθεματικά. Ίδια έσοδα, δηλαδή τα ΝΠΔΔ έχουν δικές τους πηγές εσόδων και έτσι δεν ενισχύονται από τον κρατικό Προϋπολογισμό. Στα ίδια έσοδα, προβλέπεται η διαμόρφωση των αποθεματικών. Μόνο τα ΝΠΔΔ, που δεν δέχονται επιχορηγήσεις, σχηματίζουν αποθεματικά. Το σύνολο των αποθεματικών δεν μπορεί να ξεπερνάει το 3% του συνόλου των τακτικών ιδίων εσόδων του προϋπολογισμού. Μέσω των εγκεκριμένων κονδυλίων των ΚΑΕ και εφόσον έχει πραγματοποιηθεί ο προϋπολογισμός κόστους, τα ΝΠΔΔ μπορούν να προβούν σε δαπάνες.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση της ανταγωνιστικότητας και διεύρυνση του περιβάλλοντος μεγάλων οργανισμών. Οι λόγοι για τους οποίους εμφανίζονται οι αλλαγές αυτές στην Υγεία είναι οι ενοποιήσεις ή εξαγορές ή δημιουργία νέων μονάδων, οι αυξανόμενες και διαφοροποιούμενες απαιτήσεις των καταναλωτών-χρηστών, οι ραγδαίες και συνεχόμενες μεταβολές στην τεχνολογία (BIT), η ανάπτυξη παγκόσμιων αγορών και δυσκολία ρυθμίσεων στις εθνικές αγορές και τέλος η δυσκαμψία εφαρμογής των χρηματοοικονομικών κανόνων και κριτηρίων. Λόγω αυτών των αιτιών, κρίνεται απαραίτητο να προηγηθεί της χρηματοοικονομικής ανάλυσης, ο ανάλογος σχεδιασμός (Gitman 1987), ο οποίος εμπεριέχει κατά κύριο λόγο τους Προϋπολογισμούς με τους διάφορους εναλλακτικούς σύγχρονους τρόπους αξιολόγησης. Ζητήματα πολύ σημαντικά για ένα σύγχρονο και μεγάλο Νοσοκομείο είναι η λογιστική παρακολούθηση και ο έλεγχος των υποχρεώσεων, των απαιτήσεων και της καθαρής θέσης του οργανισμού, οι αποφάσεις για επενδύσεις παγίων ή κεφαλαίων και η διαχείρισή τους, οι ανάλογες κοστολογήσεις και η εξ αυτών τιμολόγηση μέσα σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Όλα αυτά κατέστησαν περισσότερο κατανοητά ιδιαίτερα με την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Ωστόσο πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι συμπληρωματικοί διαχειριστικοί νεωτερισμοί, όπως είναι η συγκριτική αξιολόγηση των Νοσοκομείων. Στην Ελλάδα θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη, το γεγονός ότι εμφανίζονται ιδιαιτερότητες στα χαρακτηριστικά και την επιμέρους δραστηριότητα των υπηρεσιών της νοσοκομειακής περίθαλψης. Τέλος, θα πρέπει να πραγματοποιούνται προσεγμένες παρεμβάσεις και στη γενικότερη οργανωσιακή κουλτούρα ενός οργανισμού υγείας (Henri 2004).⁴¹

---

⁴¹ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα: "http://www.eede.gr/pdf/imdda_iod_130609_tountas.pdf" στις 20/3/2015 και από το βιβλίο με τίτλο: "Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας", Συγγραφέας: Πολύζος Μ. Νικόλαος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

3.1 Εισαγωγή

Με αυξανόμενους ρυθμούς, τα συστήματα αντιμετωπίζουν καινούργιες απαιτήσεις πληροφόρησης, έτσι ώστε να προσαρμοστούν οι στρατηγικές που περιλαμβάνουν μείωση μεγέθους, αναδιοργάνωση, αναδιάρθρωση και απαλλαγές, αλλά και οι απαιτήσεις των πληρωτών για πληροφορίες σχετικά με το κόστος των υπηρεσιών υγείας. Η επεξεργασία των πληροφοριών στα πλαίσια των συστημάτων πρέπει να απλοποιήσει την επικοινωνία μεταξύ μιας ποικιλίας λειτουργιών καθώς επίσης και μεταξύ διαφορετικών υποδομών. Όσον αφορά τα συστήματα, παρατηρείται μία τάση μία συγκεντροποίηση πληροφοριακών συστημάτων, με τους διευθυντές των οποίων να αναφέρονται είτε στον διευθύνων σύμβουλο (CEO) είτε σε διοικητικούς διευθυντές, οι οποίοι ευθύνονται για λειτουργικά και οικονομικά θέματα. Αυτοί οι διοικητικοί διευθυντές, ασχολούνται σε μεγάλο βαθμό, με την εφαρμογή εναλλακτικών συστημάτων παροχής υπηρεσιών μέσω της ανάπτυξης διαδικασιών κλινικής και διοικητικής πληροφόρησης. Οι αυξανόμενες απαιτήσεις και οι ανάγκες πληροφόρησης των στρατηγικών διαφοροποίησης και ολοκλήρωσης απεικονίζονται μέσω της ανάπτυξης της διαχείρισης πληροφοριακών συστημάτων, στα πλαίσια των νοσοκομειακών συστημάτων.

Θεμελίωση της πλειοψηφίας των προτάσεων μεταρρύθμισης στον τομέα της υγείας αποτελούν τα υγειονομικά συστήματα, τα οποία συνδέουν νοσοκομεία, ιατρούς, ασφαλιστικές εταιρείες, εργοδότες και άλλους. Στην καταγραφή και ενθάρρυνση των πιο αποδοτικών μορφών παροχής υπηρεσιών υγείας, συμβάλλει η ανταλλαγή πληροφοριών σε σχετιζόμενα, με τα υγειονομικά αποτελέσματα και το κόστος φροντίδας, θέματα. Για αυτό, καθίσταται απαραίτητη η ανάπτυξη ενός δικτύου πληροφόρησης σε υγειονομικά θέματα. Ένα τέτοιας μορφής δίκτυο πληροφόρησης θα εξυπηρετούσε στον προσανατολισμό των ασθενών σε περισσότερο κατάλληλα πλαίσια παροχής υπηρεσιών υγείας αλλά και στην μείωση των πλεοναζόντων πόρων.⁴²

3.2 Πληροφοριακά Συστήματα και εφαρμογές της Ηλεκτρονικής Υγείας (e-Health)

Λόγω των αυξανόμενων και συνεχώς μεταβαλλόμενων απαιτήσεων και αναγκών υγείας, ο ιατρικός κλάδος θα πρέπει να ανταπεξέλθει παγκοσμίως σε κοινωνικές και σε οικονομικές προκλήσεις. Αύξηση παρατηρείται και στο σύνολο των παραγόμενων πληροφοριών, οι οποίες αφορούν τις δραστηριότητες των ασθενών και πηγάζουν από τις ιατρικές, τις διοικητικές και τις οικονομικές λειτουργίες των μονάδων υγειονομικής περίθαλψης. Στην πλειοψηφία των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το συνεχώς αυξανόμενο κόστος της υγειονομικής περίθαλψης κυμαίνεται από 6% έως 15% των δημόσιων δαπανών. Εξάλλου, η επιτροπή των ευρωπαϊκών κοινοτήτων ανακοινώνει ότι, παρατηρείται αύξηση των προσδοκιών των πολιτών που επιθυμούν την καλύτερη

⁴² Αντλήθηκε από το Βιβλίο με Τίτλο: “Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας”, Συγγραφέας: Lawrence F. Wolper

δυνατή πρόσβαση σε ποιοτικές και υψηλού επιπέδου υπηρεσίες υγείας με ταυτόχρονη μείωση των οποιωνδήποτε γεωγραφικών ή οικονομικών ανισοτήτων. Τέλος, αξιοσημείωτη είναι η αύξηση της ζήτησης των υπηρεσιών υγείας καθώς και των κοινωνικών υπηρεσιών, φαινόμενο που παρατηρείται λόγω του μεγάλου ποσοστού των γηρασκόντων του πληθυσμού και των υψηλών επιπέδων εισοδήματος και εκπαίδευσης.

Γι' αυτούς τους λόγους, πολλές χώρες, μεταξύ των οποίων είναι και η Ελλάδα, συμπεριέλαβαν μαζί με τις παραδοσιακές μεθόδους παροχής υπηρεσιών υγείας, πληροφοριακά συστήματα και εφαρμογές ηλεκτρονικής υγείας. Εκτιμάται από πολλούς σήμερα, ότι η εφαρμογή των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών στον τομέα της υγείας έχει συμβάλλει σημαντικά στην ανάπτυξη και στην αποδοτικότερη λειτουργία των μονάδων υγειονομικής περίθαλψης. Εξάλλου, σύμφωνα με τον Heeks (2004), τα οφέλη των τεχνολογιών επιδρούν σε πέντε τομείς:

- Στην οικονομία, μειώνοντας το κόστος των εφαρμογών και των διαδικασιών για την υγεία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η τηλεϊατρική, με την χρήση της οποίας μπορεί να μειωθεί η ανάγκη μεταφοράς του ασθενούς ή παραπομπής του στη δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια φροντίδα υγείας, μειώνοντας έτσι το κόστος τόσο για τους ασθενείς όσο και για το σύστημα υγείας.
- Στην ταχύτητα, καθώς μειώνεται ο απαιτούμενος χρόνος για την υλοποίηση των εφαρμογών και των διαδικασιών για την υγεία. Έτσι, επιτυγχάνεται η βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της παραγωγικότητας των επαγγελματιών υγείας στην καθημερινή τους απασχόληση.
- Στην ποσότητα, ενισχύοντας τις διαδικασίες για την εξυπηρέτηση περισσότερων ασθενών, χωρίς να αυξηθεί ο αριθμός του προσωπικού ή το κόστος.
- Στην ποιότητα, βελτιώνοντας τις εφαρμογές και τις διαδικασίες στην υγεία, όπως παραδείγματος χάριν η βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων που διαφυλάσσονται στα συστήματα υγείας και συνεπώς η βελτίωση της ποιότητας των ενεργειών και της λήψης αποφάσεων σε λειτουργικό, πολιτικό και διαχειριστικό επίπεδο.
- Στον νεωτερισμό, συμβάλλοντας στην ανάθεση έργων και διαδικασιών που προηγουμένως ήταν αδύνατο να πραγματοποιηθούν.

3.2.1 Ευρύτερες έννοιες της Ηλεκτρονικής Υγείας (e-Health)

Έχουν διατυπωθεί πολλοί ορισμοί για την ηλεκτρονική υγεία που καλύπτουν ευρύτερα θέματα. Ωστόσο, ο τομέας της έρευνας και των εφαρμογών συνεχώς προοδεύει και αναπροσαρμόζεται. Μερικοί από τους ορισμούς που έχουν διατυπωθεί για την έννοια της ηλεκτρονικής υγείας είναι οι εξής:

- Η ηλεκτρονική υγεία περιλαμβάνει όλες τις μορφές παροχής υπηρεσιών υγείας, οι οποίες υποστηρίζονται διαδικτυακά, παρέχοντας πληροφορίες που αφορούν θέματα υγείας στους ασθενείς, στην εκπαίδευση και στην πώληση προϊόντων και προσφέροντας τις άμεσες υπηρεσίες υγείας. Επιπλέον, η ηλεκτρονική υγεία αναφέρεται σε διάφορων ειδών κλινικές δραστηριότητες, οι οποίες άπτονται στο πεδίο της τηλεϊατρικής και προσφέρονται μέσω του Διαδικτύου, κάνοντας την υγειονομική περίθαλψη αποτελεσματικότερη (McLendon, 2000).⁴³

⁴³ Αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα:

“<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf>” στις 26/3/2015

- Ως ηλεκτρονική υγεία ορίζεται η επιρροή της διαρκώς αναπτυσσόμενης τεχνολογίας στην υγεία των πολιτών (eEurope, 2003).
- Ως όρος, η ηλεκτρονική υγεία περιγράφει όχι μόνο ένα τεχνικό επίτευγμα αλλά και μια πνευματική κατάσταση, ένα τρόπο σκέψης και μία δέσμευση των εμπλεκόμενων μερών για την σύσταση ενός παγκόσμιου δικτύου ανταλλαγής γνώσεων και πληροφοριών, στοχεύοντας στη βελτίωση της υγειονομικής περίθαλψης τοπικά, περιφερειακά και παγκόσμια με την χρήση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών. Κατά τον Eysenbach, ο περιεκτικότερος και κατανοητότερος ορισμός της ηλεκτρονικής υγείας είναι:

Ηλεκτρονική υγεία = Ιατρική + Επικοινωνία + Πληροφορία + Κοινωνία

3.2.2 Τα οφέλη της Ηλεκτρονικής Υγείας (e-Health)

Ο Eysenbach (2001), θεωρεί ότι ο προσδιορισμός “e” του αγγλικού όρου «e-Health» δεν παραπέμπει μόνο στην ηλεκτρονική (electronic) υγεία, αλλά απεικονίζει δέκα ακόμη προσδιοριστικά στοιχεία που συμπληρώνουν την έννοια της ηλεκτρονικής υγείας και περιγράφουν τα οφέλη της:

- **Αποδοτικότητα (Efficiency):** Η αύξηση της αποδοτικότητας των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης αποτελεί μία από τις προσδοκίες της ηλεκτρονικής υγείας. Με την αύξηση της αποδοτικότητας συνεπάγεται και η μείωση του κόστους των δαπανών. Για παράδειγμα, το κόστος μπορεί να ελαχιστοποιηθεί με την αποφυγή επαναληπτικών εξετάσεων, δηλαδή εξετάσεων που έχουν πραγματοποιηθεί στο παρελθόν και τα αποτελέσματα των οποίων είναι ήδη διαθέσιμα σε κάποιο νοσηλευτικό ίδρυμα
- **Ποιοτικότερη νοσοκομειακή περίθαλψη (Enhancing Quality):** Η ηλεκτρονική υγεία συμβάλλει στην βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών περίθαλψης. Το γεγονός αυτό, επιτρέπει την σύγκριση μεταξύ διαφορετικών μονάδων υγείας.
- **Επιστημονική τεκμηρίωση (Evidence-based):** Η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα των ενεργειών της ηλεκτρονικής υγείας θα πρέπει να αποδεικνύονται με επιστημονικές μεθόδους αξιολόγησης και τεκμηρίωσης.
- **Ενδυνάμωση των πολιτών και των ασθενών (Empowerment):** Επιτρέπεται στους ασθενείς να έχουν πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων υγείας και στον προσωπικό ηλεκτρονικό ιατρικό τους φάκελο. Αυτό, έχει ως αποτέλεσμα την δημιουργία νέων οριζόντων για ανθρωποκεντρικά συστήματα υγείας και την διευκόλυνση του ασθενούς στις επιλογές του.
- **Ενθάρρυνση (Encouragement):** Ενθαρρύνεται η δημιουργία σχέσεων μεταξύ των ασθενών και των επαγγελματιών υγείας και επομένως η δημιουργία μιας συνεργασίας, στην οποία οι αποφάσεις θα λαμβάνονται από κοινού.⁴⁴

⁴⁴ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf>” στις 26/3/2015

- **Εκπαίδευση (Education):** Διαρκής ιατρική εκπαίδευση των γιατρών και διαρκής ενημέρωση των πολιτών, μέσω online πηγών, σε θέματα που σχετίζονται με την υγεία και την πρόληψη ασθενειών.
- **Διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφορίας (Enabling):** Με την βοήθεια τυποποιημένων μεθόδων, απλοποιείται η διαδικασία της διακίνησης των ιατρικών πληροφοριών μεταξύ των οργανισμών υγείας.
- **Επέκταση (Extending):** Επεκτείνεται η εμβέλεια της υγειονομικής περίθαλψης, πέρα από τα καθιερωμένα όρια (εννοιολογικά και κυριολεκτικά), κυρίως από γεωγραφική άποψη. Είναι δυνατή, η πρόσβαση των καταναλωτών σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες που προσφέρονται από διεθνείς παροχείς.
- **Δεοντολογία (Ethics):** Δημιουργούνται νέες προκλήσεις σε θέματα ασφάλειας (για παράδειγμα το ιατρικό απόρρητο), λόγω των καινούργιων μορφών αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ ασθενών και ιατρών.
- **Ισότητα (Equity):** Μία από τις σημαντικότερες «υποσχέσεις» της ηλεκτρονικής υγείας είναι η ίση και η δίκαιη παροχή υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης. Ωστόσο, οι δυνατότητες που παρέχονται από την ηλεκτρονική υγεία δεν μπορούν να αξιοποιηθούν από τα άτομα που δεν διαθέτουν την οικονομική ευχέρεια ή δεν έχουν πρόσβαση σε υπολογιστές και δίκτυα. Το σύγχρονο ψηφιακό χάσμα, που παρατηρείται στις μέρες μας, σημειώνεται μεταξύ των αγροτικών και των αστικών πληθυσμών, των άπορων και των εύπορων ατόμων, των νέων και των ηλικιωμένων ατόμων καθώς και μεταξύ των υγιών και με σοβαρές κινητικές ασθένειες ατόμων.

3.2.3 Η οικονομική αποδοτικότητα της Ηλεκτρονικής Υγείας

Ένα από τα κυριότερα οφέλη που επιφέρουν οι εφαρμογές της ηλεκτρονικής υγείας είναι η ορθολογική διαχείριση και εξοικονόμηση των διαθέσιμων πόρων των Νοσοκομείων. Οι εφαρμογές που πραγματοποιούνται θα πρέπει να είναι οικονομικά αποδοτικές. Οι εφαρμογές αυτές, αξιολογούνται οικονομικά βάσει των οφελών που δύνανται να επιτευχθούν αλλά και των κόστων τους, δηλαδή των πόρων που είναι απαραίτητοι για την εφαρμογή τους. Το κόστος επένδυσης σε εφαρμογές και σε συστήματα της ηλεκτρονικής υγείας μπορεί να είναι αρκετά υψηλό και η διάκρισή του σε συνδυασμό με τις ζημιές είναι η εξής:

- **Τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών:** περιλαμβάνει τις συσκευές (hardware), τα λογισμικά (software) και την απαιτούμενη δικτυακή και τηλεπικοινωνιακή υποδομή.
- **Κόστος προσωπικού πληροφοριακών συστημάτων:** για την ανάλυση, για την σχεδίαση και για την ανάπτυξη του συστήματος.
- **Κόστος υπόλοιπου απαραίτητου προσωπικού:** είναι ο χρόνος που έχει αφιερωθεί από τους διαχειριστές, από τους επαγγελματίες υγείας, από τους υπαλλήλους υγείας και από άλλους για τον σχεδιασμό, για την υλοποίηση και για την χρήση ενός συστήματος ηλεκτρονικής υγείας.
- **Εκπαίδευση:** δηλαδή, το άμεσο κόστος για την εκπαίδευση, καθώς επίσης και το κόστος του χαμένου χρόνου του προσωπικού.⁴⁵

⁴⁵ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf>” στις 27/3/2015,

Μεταπτυχιακή-Διπλωματική εργασία: Παπαστεργίου Γεώργιος, Τίτλος: “Διερεύνηση και αξιολόγηση των εφαρμογών ηλεκτρονικής υγείας στην Ελλάδα”

- **Κόστος υλοποίησης:** δηλαδή, το κόστος που απαιτείται για την προετοιμασία και για την εγκατάσταση του εξοπλισμού.
- **Λειτουργικό κόστος:** είναι το κόστος που απαιτείται για την λειτουργία του συστήματος της ηλεκτρονικής υγείας αλλά και για την συντήρηση, την υποστήριξη και την αναβάθμισή του.
- **Αποτυχία:** αναφέρεται στην εκπλήρωση των οφελών, στις περιττές δαπάνες και στα επιπρόσθετα κόστη που προέρχονται από την μερική ή την ολοκληρωτική αποτυχία του συστήματος.

Ωστόσο, οι οικονομικές διαστάσεις των παρεμβάσεων της ηλεκτρονικής υγείας δεν έχουν εξετασθεί διεθνώς και οι πληροφορίες που έχουν συγκεντρωθεί, σχετικά με αυτές, δεν είναι επαρκείς. Προφανώς, χρειάζονται μακροχρόνιες έρευνες για να αποδειχθούν οι οικονομικές επιδόσεις των επενδύσεων της ηλεκτρονικής υγείας. Η γρηγορότερη και ασφαλέστερη διαχείριση των δεδομένων, η απελευθέρωση των εργατοωρών και η μείωση των λειτουργικών εξόδων των υπηρεσιών, παρουσιάζουν τις εφαρμογές της ηλεκτρονικής υγείας ως οικονομικά αποδοτικές.⁴⁶

3.3 Πληροφορική και Νοσοκομεία

Σκοπός της Πληροφορικής είναι να αποτελέσει ένα μοντέλο υπηρεσίας μέσα σε ένα σύγχρονο Νοσοκομείο του ΕΣΥ. Με αυτόν τον τρόπο, η Πληροφορική συμβάλλει αποτελεσματικά στην ενσωμάτωση της σύγχρονης τεχνολογίας στην καθημερινή λειτουργία του Νοσοκομείου αλλά και στην βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών Υγείας προς τους πολίτες.

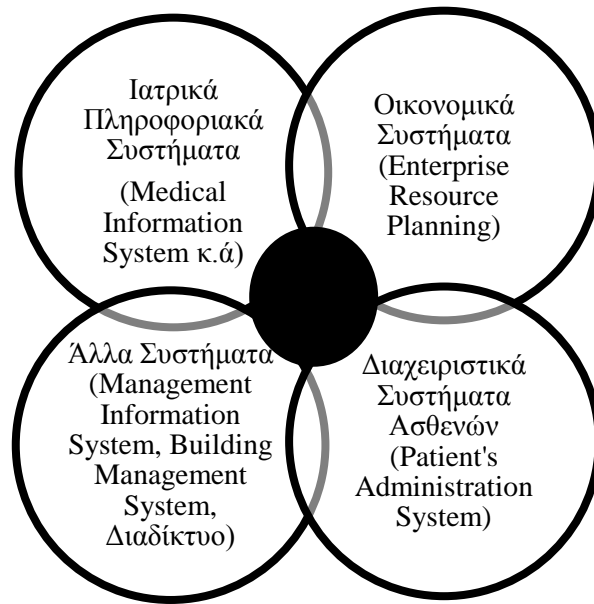
Το Πληροφοριακό Σύστημα Νοσοκομείου (ΠΣΝ) εξυπηρετεί όχι μόνο στην συνύπαρξη και επικοινωνία της εξωτερικής και εσωτερικής ροής των πληροφοριών, αλλά και στο κοινό περιβάλλον λειτουργίας μέσα στο Νοσοκομείο, εξασφαλίζοντας έτσι ποσοτικές μεθόδους επιχειρησιακής λήψης αποφάσεων σε θέματα ζήτησης, παραγωγής, κόστους, εσόδων, τιμών κ.ά., τα οποία σχετίζονται και με τις υπηρεσίες υγείας. Ένα ΠΣΝ περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο:

- Ιατρικά Πληροφοριακά Συστήματα (Medical Information System, Laboratory Information System, Radiology Information System),
- Διαχειριστικά Συστήματα Ασθενών (Patient's Administration System),
- Οικονομικά Συστήματα (Enterprise Resource Planning),
- Άλλα Συστήματα (Management Information System, Building Management System, Διαιτολογικό, Ηλεκτρονικό Πρωτόκολλο, Διαδίκτυο, Τηλεϊατρική, Βιβλιοθήκη)⁴⁷

⁴⁶ Αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα:

“<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf>” στις 30/3/2015, Μεταπτυχιακή-Διπλωματική εργασία: Παπαστεργίου Γεώργιος, Τίτλος: “Διερεύνηση και αξιολόγηση των εφαρμογών ηλεκτρονικής υγείας στην Ελλάδα”

⁴⁷ Η παράγραφος αυτή αντλήθηκε από το Βιβλίο με Τίτλο: “Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας”, Συγγραφέας: Πολύζος Μ. Νικόλαος

Διάγραμμα 3.1: “Πληροφοριακό Σύστημα Νοσοκομείου (ΠΣΝ)”

Το ΠΣΝ εξυπηρετεί:

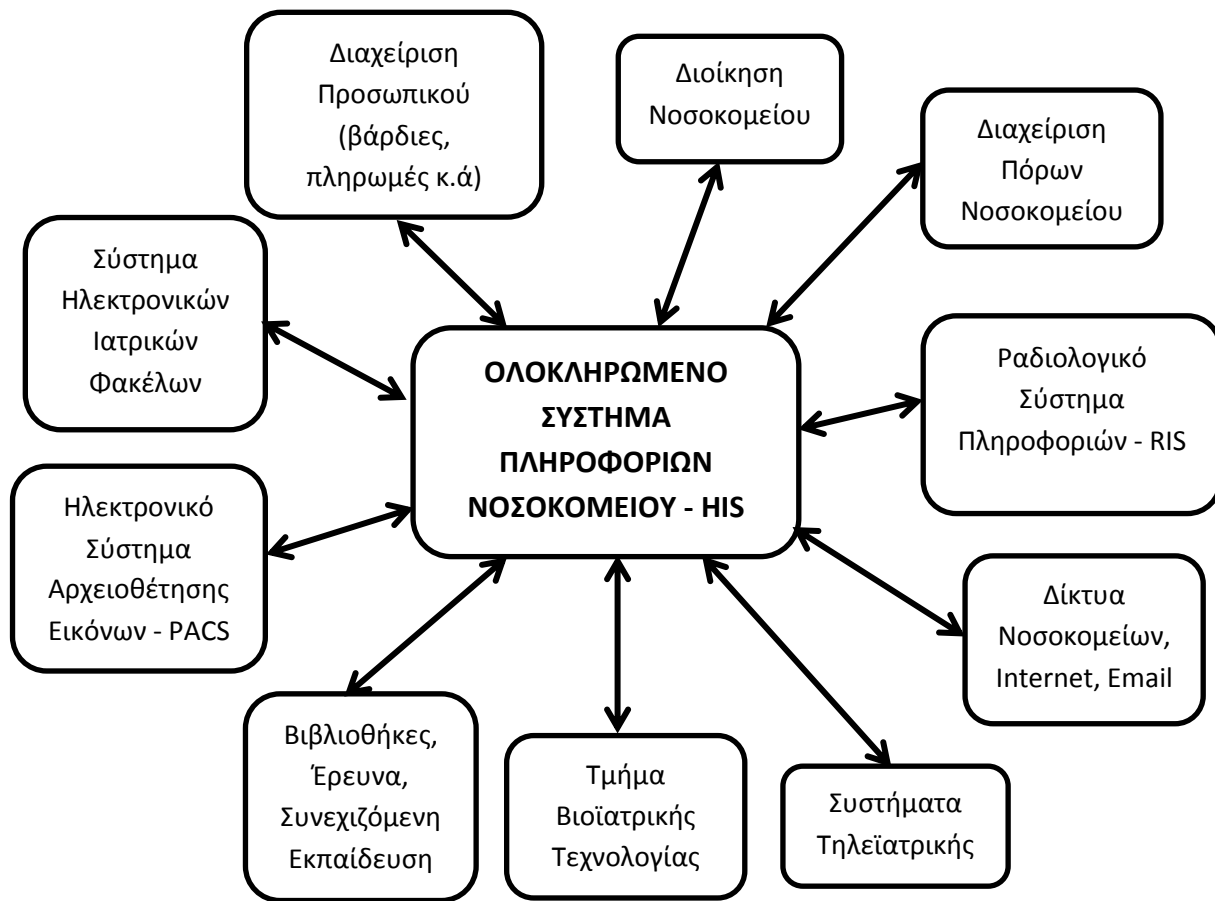
- Δεδομένα που εισάγονται μια φορά και υπάρχει πρόσβαση σε αυτά οποιαδήποτε στιγμή, από όλους τους σταθμούς εργασίας του Νοσοκομείου και από τους εξουσιοδοτημένους χρήστες,
- Περιβάλλον διεπαφής (interface), του χρήστη, το οποίο είναι παρόμοιο σε όλες τις εφαρμογές, που έχουν κοινή μεθοδολογία ανάπτυξης και τεκμηρίωσης.

Το Πληροφοριακό Σύστημα Σχεδιασμού Επιχειρησιακών Πόρων (ERP) ή/και Διαχείρισης Πόρων Πελατών (Customer Resource Management), απαρτίζεται κατά κύριο λόγο από τα εξής υποσυστήματα:

- Διαχείρισης Εφοδιαστικής Αλυσίδας (logistics), το οποίο περιλαμβάνει προμήθειες και διαχείριση αποθεμάτων (υλικών, φαρμάκων),
- Τιμολόγησης και Λογιστηρίου (εξωτερικών και εσωτερικών) Ασθενών (σύνδεση με PAS),
- Διαχείρισης Υλικών-Φαρμάκων και Ασθενών των ιατρο-νοσηλευτικών τμημάτων (σύνδεση με τα ανωτέρω 1-2),
- Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων (ωρομέτρηση, φάκελοι προσωπικού, μισθοδοσία),
- Διαχείρισης Παγίων (BIT),
- Χρηματοοικονομικής Διοίκησης (Γενική και Αναλυτική Λογιστική, Προϋπολογισμός και Δημόσιο Λογιστικό, Ταμείο).⁴⁸

⁴⁸ Αντλήθηκαν από το Βιβλίο με Τίτλο: “Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας”, Συγγραφέας: Πολύζος Μ. Νικόλαος

Επιπλέον, θεωρείται απαραίτητη η λειτουργία του Συστήματος Διοικητικής Πληροφόρησης (MIS) ή Υποστήριξης Διοικητικών και Κλινικών Αποφάσεων (Decision or Executive Support System), το οποίο συμβάλλει στη διαχείριση της (συγκεντρωτικής) λειτουργικής, διοικητικής και οικονομικής πληροφόρησης, η οποία προέρχεται από όλα τα υποσυστήματα που λειτουργούν στο Νοσοκομείο ή σε άλλη Μονάδα Υγείας. Το MIS αποτελεί το εργαλείο της τελικής αξιολόγησης και έχει ως σκοπό τον επανασχεδιασμό των δράσεων μιας Μονάδας Υγείας. Απαραίτητη προϋπόθεση για την οποιαδήποτε έκδοση των προδιαγραφών του είναι η ανάλυση δεικτών στο εσωτερικό και το διεθνές προσκήνιο, πολλοί από τους οποίους θα περιέχονται και στις ζητούμενες από αυτό απαιτήσεις. Για την εφαρμογή του, απαιτείται η πρωτοβουλία ή η συνεργασία όχι μόνο των γιατρών αλλά και όλων των επαγγελματιών Υγείας.⁴⁹

Διάγραμμα 3.2: “Πληροφοριακό Σύστημα Νοσοκομείου (ΠΣΝ)”

⁴⁹ Αντλήθηκε από το Βιβλίο με Τίτλο: “Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας”, Συγγραφέας: Πολύζος Μ. Νικόλαος

3.3.1 Διαγραμματική ανάλυση Πληροφοριακών Συστημάτων από Νοσοκομεία της Ελλάδος

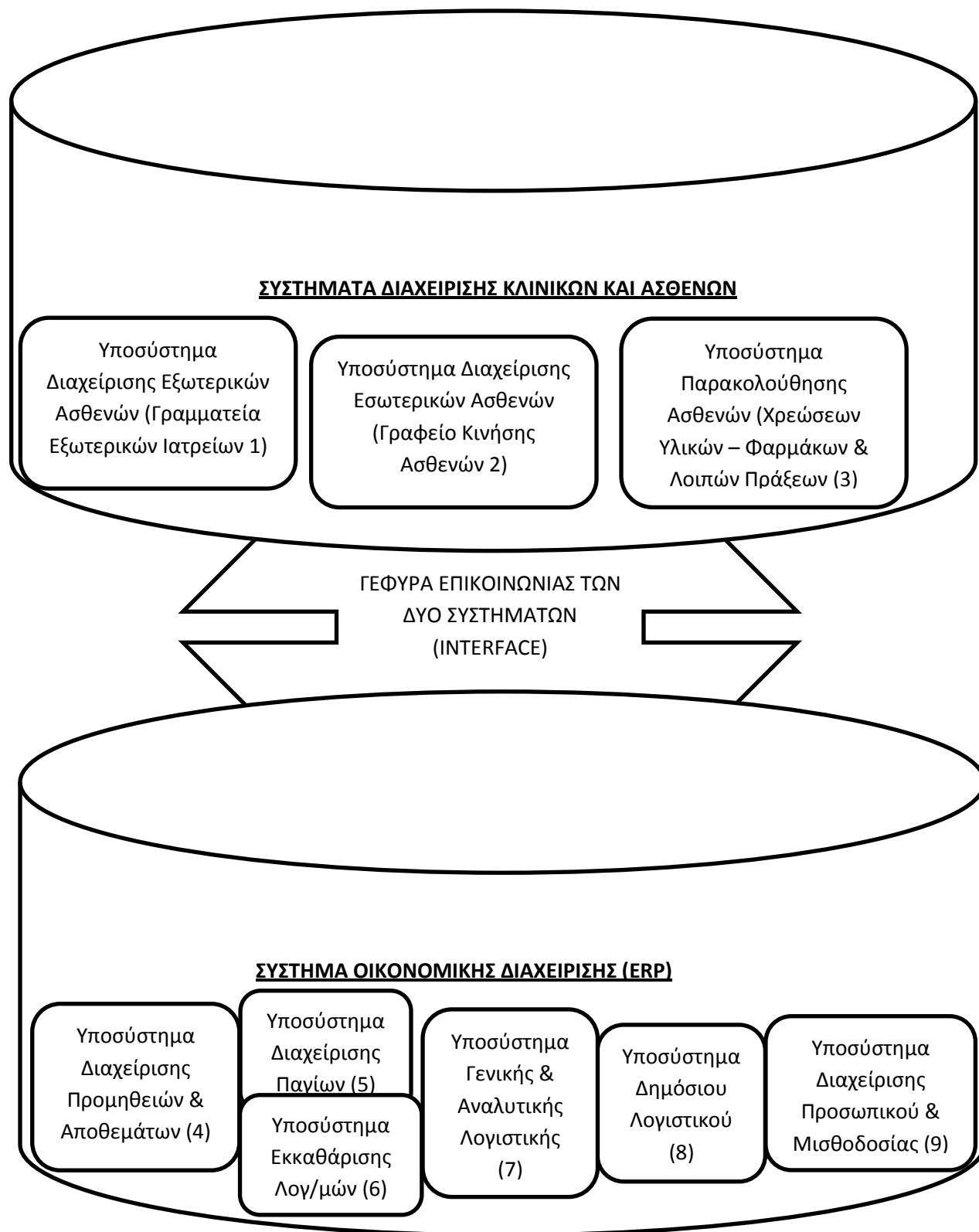
Εικόνα 3.1, Πηγή: “Εικόνες Google”

Με βάση τα παραπάνω, παρατίθενται δύο διαγραμματικές αναλύσεις Πληροφοριακών Συστημάτων από το Νοσοκομείο ΑΤΤΙΚΟΝ καθώς και από το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο (ΩΚΚ). Η εφαρμογή του ΩΚΚ, είναι σαφώς πιο ολοκληρωμένη και πιο κοντά στην ελληνική πραγματικότητα. Ωστόσο, το Πληροφοριακό Σύστημα του ΩΚΚ απαιτεί υλικούς και κατά κύριο λόγο ανθρώπινους πόρους για την εφαρμογή του. Η εφαρμογή του Πληροφοριακού Συστήματος του Νοσοκομείου ΑΤΤΙΚΟΝ χρειάζεται επίπονη και αποτελεσματική εργασία (τόσο από το προσωπικό του Νοσοκομείου, όσο και από τον αρμόδιο για την ανάπτυξη και συντήρηση του συστήματος), για να φτάσει στα επίπεδα του ΩΚΚ αλλά και των ξένων ανεπτυγμένων Νοσοκομείων. Σε κάθε περίπτωση, απαραίτητη θεωρείται η ύπαρξη ενός καλά δομημένου Οικονομικο-Διαχειριστικού Συστήματος (ERP), που να καταλήγει στο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης (MIS).⁵⁰

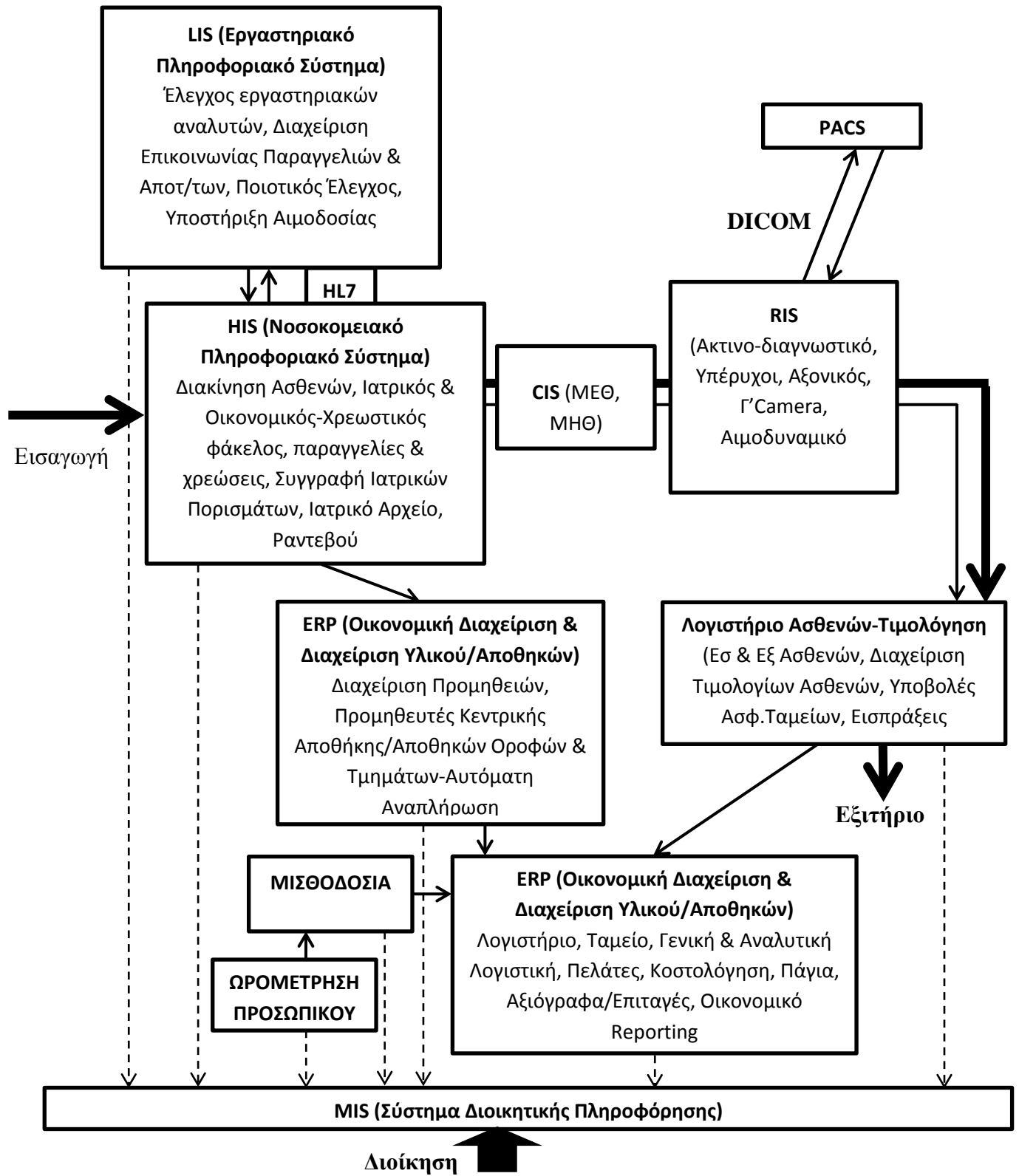
Εικόνα 3.2, Πηγή: “Εικόνες Google”

⁵⁰ Αντλήθηκε από το Βιβλίο με Τίτλο: “Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας”, Συγγραφέας: Πολύζος Μ. Νικόλαος

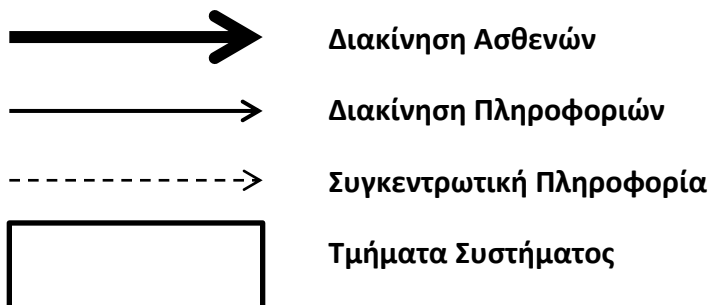
Διάγραμμα 3.3: “Πληροφοριακό Σύστημα Νοσοκομείου ΑΤΤΙΚΟΝ”

Διάγραμμα 3.4: “Βασική δομή Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Περιβάλλοντος ΩΚΚ”

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 3.4

3.4 Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα Νοσοκομείων

Τα Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα Νοσοκομείου θεωρούνται ως η πλέον σύγχρονη εξέλιξη στον χώρο της Υγείας, έχοντας ως κύρια χαρακτηριστικά αλλά και πλεονεκτήματα την ανοιχτή αρχιτεκτονική, την προσαρμοστικότητα, την παραμετρικότητα, την επεκτασιμότητα, τη διαθεσιμότητα και την αξιοπιστία δεδομένων, την ενοποιημένη διαχείριση, τη δικτυακή διασύνδεση σε τοπικό και σε ευρύτερο περιβάλλον, την ταχεία ανάπτυξη νέων εφαρμογών και το ορθολογικά μειωμένο κόστος συντήρησής τους.

3.4.1 Υποσυστήματα Ολοκληρωμένων Πληροφοριακών Συστημάτων Νοσοκομείων

Τα υποσυστήματα των ολοκληρωμένων Πληροφοριακών Συστημάτων σχεδιάζονται βάσει των λειτουργικών οντοτήτων και των διαδικασιών του Νοσοκομείου. Οι λειτουργικές οντότητες ενός Νοσοκομείου είναι οι εξής:

1. Εισαγωγή ασθενούς και νοσηλεία
2. Πόρισμα και θεραπεία (ιατρική και νοσηλευτική φροντίδα ασθενούς)
3. Συνταγογράφηση/Φαρμακείο
4. Λογιστική παρακολούθηση ασθενών
5. Διαχείριση εξωτερικών ασθενών
6. Εργαστηριακό υποσύστημα
7. Οικονομική διαχείριση οργανισμού και κοστολόγηση
8. Διαχείριση πόρων
9. Διαχείριση προσωπικού
10. Διαχείριση κτιριακού, ιατροτεχνολογικού και λοιπού εξοπλισμού
11. Εκπαίδευση και Έρευνα ⁵¹

⁵¹ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf>” στις 5/4/2015,

Μεταπτυχιακή-Διπλωματική εργασία: Παπαστεργίου Γεώργιος, Τίτλος: “Διερεύνηση και αξιολόγηση των εφαρμογών ηλεκτρονικής υγείας στην Ελλάδα”

12. Ανταλλαγή πληροφοριών και γνώσεων με εξωτερικούς φορείς

Τα πληροφοριακά υποσυστήματα από τα οποία συγκροτείται ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα Νοσοκομείου διακρίνονται στα εξής:

- **Διαχειριστικό/Οικονομικό Πληροφοριακό Σύστημα Νοσοκομείου**, το οποίο είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση των διαδικασιών της διαχειριστικής και οικονομικής οργάνωσης του Νοσοκομείου. Σε αυτό το Πληροφοριακό Σύστημα, περιλαμβάνονται εφαρμογές διαχειριστικού χαρακτήρα όπως είναι η διαχείριση των ασθενών (είτε πρόκειται για εσωτερικούς είτε για εξωτερικούς ασθενείς), η διαχείριση του προσωπικού, η διαχείριση των υλικών και των προμηθειών, η διαχείριση των εγκαταστάσεων καθώς και η τιμολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών (για παράδειγμα νοσηλεία, ιατρικές πράξεις, εργαστηριακές εξετάσεις). Επιπλέον, περιλαμβάνονται εφαρμογές οικονομικού χαρακτήρα όπως είναι η Γενική και Αναλυτική Λογιστική, ο ταμειακός προγραμματισμός, ο Προϋπολογισμός, το Λογιστήριο Ασθενών, οι εισπράξεις και οι πληρωμές, και η μισθοδοσία του προσωπικού.
- **Ιατρικό Πληροφοριακό Σύστημα Νοσοκομείου**, το οποίο διακρίνεται σε εφαρμογές παροχής ιατρικής φροντίδας κατά την νοσηλεία του ασθενούς (όπως διαχείριση ασθενή κατά την εισαγωγή, μετακίνησή του, έξοδό του, διαχείριση ιστορικού του) και σε εφαρμογές υποστήριξης του νοσηλευτικού προσωπικού στη διαχείριση του νοσηλευτικού τους έργου (για παράδειγμα νοσηλευτική παρακολούθηση, σχεδιασμός της νοσηλευτικής φροντίδας, φαρμακολογική παρακολούθηση του ασθενούς). Επιπρόσθετα, στις παραπάνω εφαρμογές λογισμικού εντάσσεται και ένα σύνολο από απαραίτητες υποστηρικτικές εφαρμογές, όπως είναι το νοσοκομειακό φαρμακείο, ο προγραμματισμός του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού, ο προγραμματισμός των χειρουργείων.
- **Πληροφοριακό Σύστημα Εργαστηρίων**, το οποίο χρησιμοποιείται από εξειδικευμένα συστήματα τόσο για τα αναλυτικά εργαστήρια (Laboratory Information Systems, LIS), όσο και για τα απεικονιστικά εργαστήρια (Radiology Information Systems, RIS). Αξιοσημείωτη είναι η ανάπτυξη εξειδικευμένων συστημάτων για την αποθήκευση, την ανάκληση και μεταφορά της ιατρικής εικόνας (Picture Archiving and Communication Systems, PACS) εντός του Νοσοκομείου.
- **Πληροφοριακό Σύστημα Διοίκησης**, το οποίο συλλέγοντας και επεξεργάζοντας στοιχεία από όλες τις δραστηριότητες του Νοσοκομείου, δημιουργεί τους δείκτες βάσει των οποίων θα αξιολογηθούν οι δραστηριότητες και θα ληφθούν οι κατάλληλες αποφάσεις από την Διοίκηση του Νοσοκομείου. Το Πληροφοριακό Σύστημα Διοίκησης, αντλεί πληροφορίες από όλα τα υποσυστήματα του Νοσοκομείου (όπως κοστολογικά δεδομένα, μισθολογικά δεδομένα, ιατρικές πράξεις στις οποίες υποβάλλονται οι ασθενείς, αποτελέσματα εξετάσεων).⁵²

---

⁵² Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf>” στις 6/4/2015,

Μεταπτυχιακή-Διπλωματική εργασία: Παπαστεργίου Γεώργιος, Τίτλος: “Διερεύνηση και αξιολόγηση των εφαρμογών ηλεκτρονικής υγείας στην Ελλάδα”

3.4.2 Κατηγοριοποίηση Εφαρμογών Πληροφοριακών Συστημάτων Νοσοκομείων

Οι εφαρμογές των Πληροφοριακών Συστημάτων των Νοσοκομείων διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

- Διοικητικές Εφαρμογές (Administration System)
- Κλινικές Εφαρμογές (Clinical System)
- Εφαρμογές Εργαστηρίου (Laboratory System)
- Εφαρμογές Ραδιολογίας (Radiology System)

Τα υποσυστήματα των Πληροφοριακών Συστημάτων των Νοσοκομείων ποικίλουν. Για αυτόν τον λόγο, αξίζει να αναφερθεί όχι τόσο ο διαχωρισμός και η ονοματολογία τους όσο η πληρότητα όλων των υποστηρικτικών εφαρμογών, που συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του Νοσοκομείου.

3.5 Τμήματα Ολοκληρωμένων Πληροφοριακών Συστημάτων Δημοσίων Μονάδων Υγείας

Για την κάλυψη της ιατρικής, της διαχειριστικής και οικονομικής δραστηριότητας και λειτουργίας ενός Νοσοκομείου, θεωρείται απαραίτητη η εφαρμογή των παρακάτω πληροφοριακών υποσυστημάτων:

- Διαχείριση Φαρμακείου
- Διαχειρίσεις Υλικών, Αποθηκών – Προμήθειες
- Λογιστήριο Ασθενών – Γραφείο Κίνησης – Κλειστά Ενοποιημένα Νοσήλια (KEN)
- Τακτικό Εξωτερικό Ιατρείο (ΤΕΙ), Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) – Απογευματινά Ιατρεία
- Γενικό Λογιστήριο – Ταμείο – Διπλογραφικό – Μητρώο Δεσμεύσεων – Αναλυτική Λογιστική
- Διαχείριση Προσωπικού – Μισθοδοσία
- Διαχείριση Κλινικών
- Πληροφοριακό Σύστημα Εργαστηρίου – Ακτινοδιαγνωστικό Πληροφοριακό Σύστημα
- Διοικητική Πληροφόρηση (MIS)
- Ιατρονοσηλευτικός Φάκελος

Η αξιοπιστία ενός ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος εξαρτάται σημαντικά από τον βαθμό αυτοματοποίησής του και εξασφαλίζεται με την τελειοποίηση, την εγκατάσταση και την έγκαιρη ενημέρωση και λειτουργία των δέκα ανωτέρων πληροφοριακών υποσυστημάτων. Στη συνέχεια, δίνεται η περιγραφή αυτών των πληροφοριακών υποσυστημάτων, η οποία βασίζεται στα στοιχεία που δόθηκαν από τις διευθύνσεις των Υγειονομικών Περιφερειών και από το προσωπικό των Νοσοκομείων της Θεσσαλονίκης.⁵³

---

⁵³ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf>” στις 8/4/2015

3.5.1 Διαχείριση Υλικών – Αποθηκών

Το πληροφοριακό σύστημα της Διαχείρισης των Υλικών προγραμματίζει έγκαιρα τον εφοδιασμό του Νοσοκομείου με υγειονομικά υλικά, αναλώσιμα, τρόφιμα και ιματισμό με την ταυτόχρονη ελαχιστοποίηση του δεσμευμένου κεφαλαίου. Η ενημέρωση των αποθηκών πραγματοποιείται άμεσα για τις παραλαβές των προμηθειών αλλά και για τις μετακινήσεις που διενεργούνται μεταξύ αυτών και τηρείται ανά πάσα στιγμή ενημερωμένο το υπόλοιπο ανά είδος και αποθήκη. Τηρούνται πλήρεις καρτέλες για όλα τα στοιχεία και χαρακτηριστικά των ειδών, κατηγοριοποιήσεις και διάφοροι μετρητές (για παράδειγμα το απόθεμα ασφαλείας). Επιπρόσθετα, είναι υπεύθυνο για την παράδοση και την καταγραφή των ειδών προς τα διάφορα τμήματα καθώς επίσης και για τα υλικά, που θα χρησιμοποιηθούν μόνο σε συγκεκριμένους ασθενείς. Κάθε είδος, όταν εξάγεται από την κεντρική αποθήκη, χαρακτηρίζεται ως υλικό άμεσης ανάλωσης και όταν χορηγείται, χαρακτηρίζεται ως υλικό που αναλώνεται από τα τμήματα. Τα είδη του Νοσοκομείου κωδικοποιούνται από την Επιτροπή Προμηθειών Υγείας, ενστερνίζοντας το μοντέλο GMDN – EDMA.

3.5.2 Γραφείο Προμηθειών

Η αυτοματοποίηση, η επιτέλεση διαγωνιστικών διαδικασιών προμήθειας για την επίτευξη αποδεκτής τιμής και ο έλεγχος της διάθεσης και ανάλωσης των υλικών βάσει του Προγράμματος Προμηθειών και Υπηρεσιών Υγείας (ΠΠΥΥ), αποτελούν τους σημαντικότερους στόχους του υποσυστήματος των προμηθειών. Αξιοσημείωτη είναι, η επιβολή της μηχανογραφικής παρακολούθησης των υγειονομικών υλικών λόγω της αδυναμίας περιγραφής τους αλλά και λόγω των μεγάλων αποκλίσεων που παρατηρούνται στις τιμές προμηθειών από τα Νοσοκομεία.

3.5.3 Κλειστά Ενοποιημένα Νοσήλια (KEN)

Οι νοσοκομειακές νοσηλείες των εσωτερικών ασθενών τιμολογούνται και διαχειρίζονται μέσω της διαδικασίας των Κλειστών Ενοποιημένων Νοσηλίων (KEN). Η διαδικασία αυτή στηρίζεται στα παγκοσμίως εφαρμοσμένα DRGs (Diagnosis Related Groups). Με τα Κλειστά Ενοποιημένα Νοσήλια κατηγοριοποιούνται οι νοσηλείες των ασθενών για να διευκολυνθεί η διαδικασία της τιμολόγησης, η διεξαγωγή του ελέγχου, η εκκαθάριση των τιμολογίων αλλά και η αποζημίωση των νοσηλευτικών ιδρυμάτων από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς. Τα Κλειστά Ενοποιημένα Νοσήλια ορίζονται ως ένας τιμοκατάλογος νοσηλείων, με τον οποίο καθορίζονται το κόστος και η Μέση Διάρκεια Νοσηλείας (ΜΔΝ) κάθε είδους νοσηλείας. Πλεονεκτήματα της διαδικασίας αυτής είναι η μείωση του διαχειριστικού χρόνου και του κόστους τόσο των νοσηλευτικών ιδρυμάτων όσο και των ασφαλιστικών οργανισμών καθώς και η επιτάχυνση όλων των σχετικών διαδικασιών. Στο ΦΕΚ 946 2012 'Β, αναλύονται όλα τα είδη των νοσηλείων των ασθενών για τα ελληνικά Κλειστά Ενοποιημένα Νοσήλια.⁵⁴

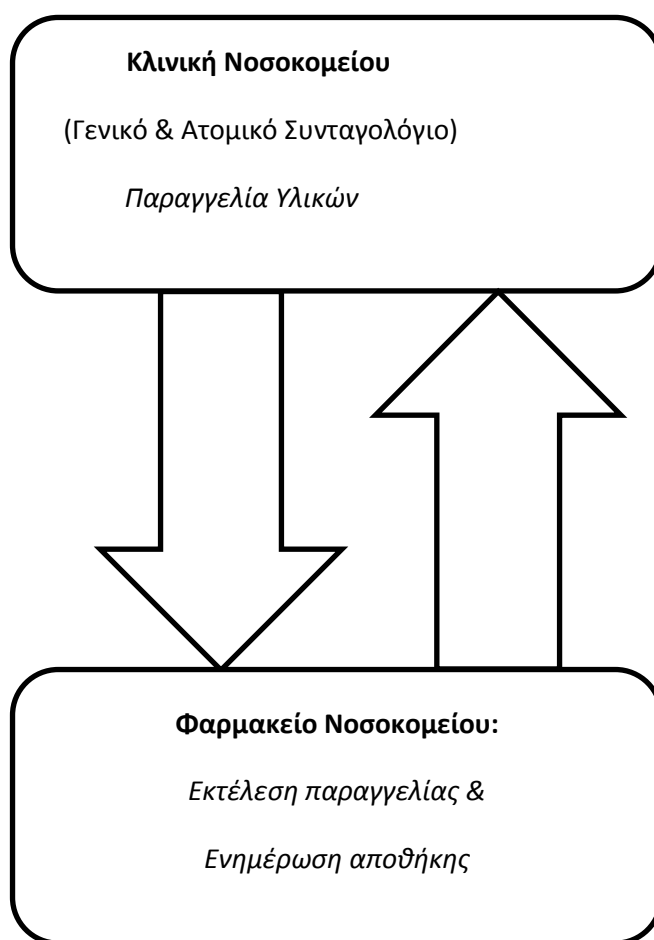
⁵⁴ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf>” στις 8/4/2015,

Μεταπτυχιακή-Διπλωματική εργασία: Παπαστεργίου Γεώργιος, Τίτλος: “Διερεύνηση και αξιολόγηση των εφαρμογών ηλεκτρονικής υγείας στην Ελλάδα”

3.5.4 Διαχείριση Φαρμακείου

Το πληροφοριακό σύστημα της Διαχείρισης του Φαρμακείου προγραμματίζει τις χορηγήσεις των φαρμακευτικών υλικών, διασυνδέεται με όλα τα υποσυστήματα του Νοσοκομείου και παρέχει την δυνατότητα της παραγγελίας σε πραγματικό χρόνο από τις κλινικές του Νοσοκομείου αλλά και της χρέωσης των φαρμάκων εκτός κλειστού νοσηλίου στον λογαριασμό των ασθενών. Επιπλέον, ελέγχει τις επιστροφές των φαρμάκων από τις κλινικές καθώς και τις δοσοληψίες των φαρμακευτικών υλικών εντός και εκτός του νοσοκομείου. Τέλος, περιλαμβάνει σύστημα έγκρισης των ατομικών και των γενικών συνταγολογίων και προτείνει χορηγήσεις εναλλακτικών φαρμάκων σε περίπτωση που είναι αδύνατη η χορήγηση ενός φαρμάκου (για παράδειγμα λόγω ληγμένης παρτίδας φαρμάκου).⁵⁵

Διάγραμμα 3.5: “Ροή εργασίας Φαρμακείου Νοσοκομείου”

⁵⁵ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα: <https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf> στις 9/4/2015, Μεταπτυχιακή-Διπλωματική εργασία: Παπαστεργίου Γεώργιος, Τίτλος: “Διερεύνηση και αξιολόγηση των εφαρμογών ηλεκτρονικής υγείας στην Ελλάδα”

3.5.5 Λογιστήριο Ασθενών

Το Λογιστήριο Ασθενών ασχολείται με όλες τις λογιστικές πληροφορίες που αφορούν την νοσηλεία του κάθε ασθενούς. Βασική επιδίωξή του είναι να χρεώσει και να τιμολογήσει τις νοσηλευτικές υπηρεσίες στον ασθενή ή στον ασφαλιστικό φορέα. Η τιμολόγηση παραπέμπει στην συλλογή των στοιχείων που δημιουργούνται από τις κλινικές του Νοσοκομείου, στο χρονικό διάστημα της νοσηλείας του ασθενούς, και σε συνεργασία με το Γραφείο Κίνησης επιτυγχάνεται η αυτοματοποίηση των διαδικασιών τιμολόγησης.

3.5.6 Γραφείο Κίνησης

Το Τμήμα αυτό διαχειρίζεται και επιτηρεί την πορεία του νοσηλευόμενου ασθενούς από την εισαγωγή του έως και την έκδοση του εξιτηρίου. Ασχολείται με την καταχώρηση των δημογραφικών και ασφαλιστικών στοιχείων κάθε ασθενούς κατά την προσέλευσή του στο Νοσοκομείο, με την έκδοση πιστοποιητικών (για τα ασφαλιστικά ταμεία, βεβαιώσεις εισαγωγής, εξαγωγής), καθώς επίσης και με την στατιστική επεξεργασία των δεδομένων που προέρχονται από την διοίκηση και από τις κλινικές του Νοσοκομείου. Το Γραφείο Κίνησης, λειτουργώντας παράλληλα με την διαχείριση των ραντεβού, παρουσιάζει μία σαφή εικόνα της πληρότητας του Νοσοκομείου και συνδέεται με την λίστα αναμονής των ασθενών, έτσι ώστε να προγραμματιστούν σωστά οι εισαγωγές των ασθενών. Σύμφωνα με το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η διαδικασία που απαιτείται για τον προγραμματισμό εισαγωγής ενός ασθενούς έχει ως εξής:

- Ο ασθενής μετά την έξοδό του από το ιατρείο και με την προϋπόθεση ότι του έχει γίνει σύσταση για κλινική εισαγωγή (εισιτήριο εισαγωγής με την υπογραφή του γιατρού) είναι υποχρεωμένος να ενημερώσει το Γραφείο Κίνησης.
- Επισκέπτεται το Γραφείο Κίνησης και παραδίδει το εισιτήριο εισαγωγής. Στην συνέχεια, ο αρμόδιος υπάλληλος ενημερώνει με το έντυπο οδηγιών τον ασθενή, τι ενέργειες οφείλει να κάνει σε σχέση με τον ασφαλιστικό του φορέα προκειμένου να έχει όλα τα απαραίτητα έντυπα την ημέρα της εισαγωγής του.
- Ο αρμόδιος υπάλληλος εντοπίζει τον ηλεκτρονικό φάκελο του ασθενούς (βάσει του αριθμού μητρώου του) και καταχωρεί σε αυτόν το εισιτήριο εισαγωγής στην ειδική φόρμα “Λίστα Αναμονής”.
- Μετά την καταχώρηση, ο αρμόδιος υπάλληλος παραδίδει στον ασθενή το Δελτίο Προτεραιότητας στο οποίο περιλαμβάνονται όλα τα στοιχεία του ασθενή, η ημερομηνία εξέτασης, ο ιατρός από τον οποίο εξετάστηκε, η γνωμάτευση του ιατρού αλλά και η πιθανή ημερομηνία εισαγωγής.
- Ο ασθενής, αφού λάβει το Δελτίο Προτεραιότητας, αποχωρεί.
- Την καθορισμένη ημέρα εισαγωγής, ο ασθενής παρουσιάζεται στο Γραφείο Κίνησης και επιδεικνύει το εισιτήριο εισαγωγής του γιατρού (όταν είχε εξετασθεί στα εξωτερικά ιατρεία).⁵⁶

⁵⁶ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf>” στις 12/4/2015,

Μεταπτυχιακή-Διπλωματική εργασία: Παπαστεργίου Γεώργιος, Τίτλος: “Διερεύνηση και αξιολόγηση των εφαρμογών ηλεκτρονικής υγείας στην Ελλάδα”

- Ελέγχεται από τον υπεύθυνο υπάλληλο η λίστα των εισαγωγών για τυχόν προγραμματισμένες εισαγωγές και αφού ολοκληρωθεί ο έλεγχος, ενημερώνεται το σύστημα από τον υπάλληλο του Γραφείου Κίνησης για την εισαγωγή του ασθενούς. Παρακρατούνται τα απαραίτητα για την εισαγωγή του ασθενούς έντυπα (όπως βιβλιάριο υγείας) και συμπληρώνονται τα στοιχεία του ασθενούς που δεν είχαν καταχωρηθεί στην ηλεκτρονική φόρμα εισαγωγής. Εκτυπώνεται το εισιτήριο εισαγωγής εις τριπλούν (ένα αντίγραφο προορίζεται για την κλινική και τον φάκελο του ασθενούς, ένα για παραστατικό στοιχείο λογαριασμού και ένα για αρχειοθέτηση στο Γραφείο Κίνησης).
- Παραδίδεται στην κλινική ο χρεωστικός φάκελος του ασθενούς (ο φάκελος αυτός, περιέχει την κάρτα χρέωσης των υλικών, οι κωδικοί χρέωσης των εξετάσεων και των υλικών καθώς επίσης και το κόστος του συνταγολογίου του ασθενούς).
- Καθημερινά, εκτυπώνονται από τον υπεύθυνο του Γραφείου Κίνησης οι ημερήσιες καταστάσεις εισαγωγών αλλά και οι αναλυτικές για κάθε κλινική και κάθε Ασφαλιστικό Ταμείο ξεχωριστά. Οι αναλυτικές καταστάσεις εισαγωγών αποστέλλονται στην Διοίκηση του Νοσοκομείου, όπου και ενημερώνονται.

3.5.7 Διαχείριση Προσωπικού – Μισθοδοσία

Η Διαχείριση του Προσωπικού εμπεριέχει τα στοιχεία και τις αμοιβές του προσωπικού του Νοσοκομείου και βασίζεται σε κανόνες για την ομάδες των εργαζομένων με κοινά χαρακτηριστικά (σύστημα rule based). Έτσι, επιτυγχάνεται η παραμετροποίηση της διαχείρισης των μισθών, των επιδομάτων και των ασφαλιστικών καλύψεων αλλά και ο εύκολος υπολογισμός της μισθοδοσίας όλων των κατηγοριών των εργαζομένων του Νοσοκομείου. Η Διαχείριση του Προσωπικού – Μισθοδοσία ελέγχει όλες τις αλλαγές που σχετίζονται με τους εργαζομένους από την ημέρα πρόσληψής τους, όπως τις εσωτερικές μετακινήσεις τους, τις προαγωγές τους και αναλυτικά την εκπαίδευσή τους. Επιπλέον, ενημερώνεται και ενημερώνει για τις βάρδιες, τις εφημερίες και τις άδειες των εργαζομένων. Τέλος, λόγω των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που περιλαμβάνει το σύστημα, απαιτείται ασφάλεια και ειδικός χειρισμός σε αυτό.

3.5.8 Πληροφοριακό Σύστημα Εργαστηρίου (LIS)

Μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Εργαστηρίου (LIS) οι διαδικασίες που διενεργούνται σε ένα νοσοκομειακό εργαστήριο, αυτοματοποιούνται. Με αυτό τον τρόπο, καταργούνται τα πολυάριθμα σημεία από τα οποία μπορούν να παραληφθούν τα δείγματα. Αξιοσημείωτο παράδειγμα, αποτελεί η απαγόρευση λήψης αίματος από τον ίδιο ασθενή, πολλές φορές την ίδια ημέρα για την διεξαγωγή εργαστηριακών εξετάσεων. Το Πληροφοριακό Σύστημα Εργαστηρίου (LIS) διακρίνεται σε διάφορα υποσυστήματα, όπως το μικροβιολογικό, το βιοχημικό και το αιματολογικό. Οι εργασίες που επιτελούνται στα εργαστήρια είναι οι ακόλουθες:

- Πραγματοποιείται η παραγγελία των εξετάσεων, είτε μέσω ηλεκτρονικού παραπεμπτικού από το αντίστοιχο πληροφοριακό σύστημα είτε μέσω εντύπου παραπεμπτικού .
- Λήψη δειγμάτων (για παράδειγμα αιμοληψία) σε χώρους που πληρούν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για αυτή την εργασία καθώς και σήμανσή τους με ετικέτες (barcode).⁵⁷

⁵⁷ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf>” στις 13/4/2015

- Αντιστοίχιση των δειγμάτων με τους ασθενείς και ανάλυση των δειγμάτων.
- Ο αρμόδιος υπάλληλος του εργαστηρίου εγκρίνει τα τελικά αποτελέσματα (η έγκριση αυτή, μπορεί να γίνει και ηλεκτρονικά).
- Εκτύπωση, υπογραφή και προώθηση των αποτελεσμάτων στους τελικούς αποδέκτες (κλινικές, θεράποντες ιατροί, ΜΕΘ, εξωτερικά ιατρεία) είτε σε έντυπη μορφή είτε σε ηλεκτρονική μορφή.

Η εφαρμογή του Πληροφοριακού Συστήματος Εργαστηρίου (LIS) προσφέρει τα εξής οφέλη:

- Την μείωση των αναλώσιμων (όπως φιαλίδια, σύριγγες)
- Την μείωση του χρόνου παράδοσης των αποτελεσμάτων
- Την μείωση των σφαλμάτων στα αποτελέσματα
- Την μείωση της ανακρίβειας και της αναξιπιστίας των αποτελεσμάτων
- Την μείωση του όγκου των αρχείων του Νοσοκομείου
- Την μείωση του χρόνου αναζήτησης παλιών αποτελεσμάτων
- Την μείωση των δαπανών για την συντήρηση των οργάνων
- Την γενική οργάνωση των νοσοκομειακών εργαστηρίων
- Την ύπαρξη στατιστικών δεδομένων για την αξιολόγηση επενδύσεων ή προμηθειών αναλωσίμων

3.5.9 Ακτινοδιαγνωστικό Πληροφοριακό Σύστημα (RIS)

Οι εξετάσεις που πραγματοποιούνται σε ένα ακτινοδιαγνωστικό τμήμα ποικίλουν σε κάθε Νοσοκομείο, ανάλογα με το μέγεθος και την εξειδίκευση του Νοσοκομείου. Το ακτινοδιαγνωστικό τμήμα διενεργεί κατά κύριο λόγο ακτινολογικές εξετάσεις, υπερηχογραφήματα κάθε είδους, αξονικές τομογραφίες, μαγνητικές τομογραφίες και άλλες πιο εξειδικευμένες εξετάσεις (για παράδειγμα PET, SPECT).

Η βασική ροή των εργασιών που διενεργούνται στα απεικονιστικά εργαστήρια είναι η ακόλουθη:

- Καταχώρηση των στοιχείων του ασθενούς από το υποσύστημα διαχείρισης του ασθενή, μέσω διασύνδεσης με το ακτινοδιαγνωστικό πληροφοριακό σύστημα και πραγματοποίηση της παραγγελίας των εξετάσεων από τα διάφορα τμήματα του Νοσοκομείου, είτε μέσω εντύπου είτε μέσω ηλεκτρονικού παραπεμπτικού προς το αντίστοιχο εργαστήριο.
- Ανεύρεση παλαιών εξετάσεων και εκτέλεση της εξέτασης. Διεξαγωγή των απαιτούμενων εξετάσεων και παραγωγή των απαραίτητων εικόνων σε εκτυπωμένο film ή ψηφιακά.
- Ιατρική γνωμάτευση των εξετάσεων καθώς και σύνταξη του πορίσματος.
- Διαβίβαση των αποτελεσμάτων, είτε σε γραπτή μορφή είτε σε ηλεκτρονική μορφή, στο τμήμα που αιτήθηκε την εξέταση εάν πρόκειται για εσωτερικούς ασθενείς ή στον ίδιο τον ασθενή εάν πρόκειται για εξωτερικούς ασθενείς.
- Αρχαιοθέτηση και φύλαξη (για όσο χρονικό διάστημα χρειαστεί) του φακέλου του ασθενούς, ο οποίος περιλαμβάνει όλα τα ακριβή αντίγραφα των εικόνων και των πορισμάτων.⁵⁸

⁵⁸ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα:

“<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf>” στις 15/4/2015

Για την βελτίωση της ποιότητας παροχής υπηρεσιών υγείας προς τον ασθενή, είναι απαραίτητη η αρμονική συνύπαρξη των πληροφοριακών συστημάτων που αναφέρθηκαν παραπάνω. Η διακίνηση των πληροφοριών στο σύστημα γίνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η ακεραιότητα και η αξιολόγησή τους από τον κατάλληλο χρήστη κάθε φορά. Έτσι, επιτυγχάνεται η πρόσβαση του κάθε ιατρού σε ιατρικές πληροφορίες, του νοσηλευτικού προσωπικού σε ιατρικές και διαχειριστικές πληροφορίες, του Γραφείου Κίνησης σε διαχειριστικές πληροφορίες καθώς και του Λογιστηρίου Ασθενών σε οικονομικές πληροφορίες.

3.5.10 Μητρώο Δεσμεύσεων

Με την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος, η σύνταξη του Προϋπολογισμού των εσόδων και εξόδων των Δημόσιων Μονάδων Υγείας παρακολουθείται εσωλογιστικά, συμπεριλαμβανομένου και του μητρώου δεσμεύσεων. Στον ειδικό λογαριασμό, που έχει δημιουργηθεί για τις ανάγκες του μητρώου δεσμεύσεων, καταχωρούνται και συμφωνούνται καθημερινά οι κινήσεις σε επίπεδο δέσμευσης προϋπολογισμού.

3.6 ESY.net

Εικόνα 3.3, Πηγή: “Εικόνες Google”

Η λειτουργία της κεντρικής δικτυακής εφαρμογής ESY.net ξεκίνησε από την 1/1/2011 και αποτελεί ένα εργαλείο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, πληροφόρησης και ελέγχου των Υγειονομικών Περιφερειών και του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για την συνολική εικόνα των Νοσοκομείων, στοχεύοντας στην ενίσχυση της αποδοτικότητας της διοίκησης των Μονάδων Υγείας. Μέσω της εφαρμογής, αποφεύγονται οι καθυστερήσεις που δημιουργούνται από την χρονοβόρα διαδικασία της συγκέντρωσης και επεξεργασίας των μηνιαίων στοιχείων μέσω υπολογιστικών φύλλων excel, αλλά και της αποστολής αυτών ηλεκτρονικώς κι εγγράφως. Επιπλέον, ενισχύεται η διαδικασία της ορθής συμπλήρωσης σε μηνιαία βάση, που πραγματοποιείται από όλα τα Νοσοκομεία της χώρας με την βοήθεια διαπιστευμένων χρηστών με αυστηρά καθορισμένη ιεραρχία συμπλήρωσης και επαλήθευσης των στοιχείων προσφέροντας τις αναγκαίες δικλίδες ασφάλειας.

Στο ESY.net εμπεριέχονται οι πίνακες, που σχετίζονται με τα οικονομικά και τα λειτουργικά στοιχεία των Νοσοκομείων και των Κέντρων Υγείας. Επίσης, η εφαρμογή παρέχει στους χρήστες,

⁵⁹ Η σελίδα αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα: [“https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf”](https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf) στις 18/4/2015, Μεταπτυχιακή-Διπλωματική εργασία: Παπαστεργίου Γεώργιος, Τίτλος: “Διερεύνηση και αξιολόγηση των εφαρμογών ηλεκτρονικής υγείας στην Ελλάδα”

σε επίπεδο Υγειονομικής Περιφέρειας, την δυνατότητα της άμεσης και πλήρης πρόσβασης στα στοιχεία των Νοσοκομείων, με αποτέλεσμα την μείωση του διοικητικού κόστους της εξαγωγής αναφορών, από τους χρήστες του Υπουργείου Υγείας, με στοιχεία συγκρίσιμα ανά Μονάδα Υγείας και ΥΠΕ. Τα στοιχεία αυτά, αποτελούν παράλληλα δείκτες εκτίμησης της λειτουργίας των Μονάδων Υγείας του ΕΣΥ.

Η υλοποίηση της σύμβασης για την προμήθεια του «Συστήματος Διαχείρισης και Επιχειρηματικής Ευφυΐας», το οποίο αποτελεί την αναβαθμισμένη διαδικτυακή εφαρμογή του ESY.net, έχει ξεκινήσει από τον Σεπτέμβριο του 2001 και εφαρμόζεται από τον Φεβρουάριο του 2012. Η νέα έκδοση σε σχέση με την παλαιότερη προσφέρει την δυνατότητα της διαλειτουργικότητας και της αυτοματοποίησης της αλληλεπίδρασής του με τα συστήματα πληροφόρησης των Νοσοκομείων.⁶⁰

3.7 Υγειονομικός Χάρτης

Εικόνα 3.4, Πηγή: “Εικόνες Google”

Σήμερα, πολλοί φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας, συγκεντρώνουν στοιχεία σχετικά με τη δραστηριότητά τους. Ωστόσο, τα στοιχεία αυτά δεν καταγράφονται συστηματικά βάσει προτύπων που θα επιτρέπουν την ακριβή και έγκυρη συλλογή τους, δεν ανανεώνονται και η έλλειψη τυποποιημένης και ομοιογενούς επεξεργασίας δεν εξασφαλίζει την αξιοπιστία τους. Επιπλέον τα δεδομένα που συλλέγονται δεν είναι επαρκή ούτε συγκρίσιμα με αντίστοιχα στοιχεία ομοειδών φορέων, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να αξιοποιηθούν ή να απαιτείται διεξοδική, χρονοβόρα και υψηλού κόστους επεξεργασία για την αξιοποίησή τους. Συγκριτικά με άλλες χώρες, η Ελλάδα μειονεκτεί σε δεδομένα υγείας που παρέχει σε ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς. Ο Υγειονομικός Χάρτης αφορά την ανάπτυξη της οργανωτικής, θεσμικής και πληροφοριακής υποδομής που απαιτείται για την συστηματική συγκέντρωση, διαχείριση, επεξεργασία και δημοσίευση δεδομένων και δεικτών υγείας σε διαχρονικό επίπεδο.

⁶⁰ Η παράγραφος αυτή αντλήθηκε από την ιστοσελίδα: <https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf> στις 18/4/2015, Μεταπτυχιακή-Διπλωματική εργασία: Παπαστεργίου Γεώργιος, Τίτλος: “Διερεύνηση και αξιολόγηση των εφαρμογών ηλεκτρονικής υγείας στην Ελλάδα”

Μέσα από το έργο αυτό επιχειρείται η αποτύπωση της πραγματικής εικόνας του επιπέδου υγείας του ελληνικού πληθυσμού και του επιπέδου χρήσεως των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας, η συγκέντρωση πρωτογενών και δευτερογενών δεδομένων από πηγές δημοσίου και ιδιωτικού τομέα που συσχετίζονται με την υγεία και την πρόνοια, η αξιολόγηση των παρεχομένων υπηρεσιών και η πρόβλεψη μελλοντικών αναγκών, η ανάπτυξη προτύπων που συμβάλλουν στον επανεπιμερισμό των πόρων και στον σχεδιασμό νέων υπηρεσιών.

Το πληροφοριακό σύστημα του Υγειονομικού Χάρτη βασίζεται στην διαδικτυακή εφαρμογή ηλεκτρονικής καταχώρησης δεδομένων υγείας, τα οποία συμπληρώνονται σε πραγματικό χρόνο (online) σε τυποποιημένες φόρμες καταγραφής. Ανανεώνεται από τον Συντονιστή του Υγειονομικού Χάρτη της κάθε υπηρεσίας υγείας, ο οποίος διαθέτει ένα μοναδικό κωδικό πρόσβασης στο σύστημα.

Στο σύστημα γίνεται η καταγραφή δεδομένων (ανθρώπινο δυναμικό, παροχή υπηρεσιών, υποδομές, εξοπλισμός) που αφορούν τα Νοσοκομεία, τα Κέντρα Υγείας, τα περιφερειακά ιατρεία, τους ιδιώτες γιατρούς, τα φαρμακεία, τις ιδιωτικές κλινικές καθώς και τα διαγνωστικά εργαστήρια. Η διαδικτυακή εφαρμογή ESY.net εξυπηρετεί στην ενημέρωση του Υγειονομικού Χάρτη της χώρας.

Ο Υγειονομικός Χάρτης αποτελεί το παράδειγμα για:

- Διαφάνεια, αφού απεικονίζει σε πραγματικό χρόνο όλες τις συναλλαγές που αφορούν στην υγεία σήμερα.
- Αξιοκρατία, με την δίκαιη κατανομή πόρων και με την αξιοποίηση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων του καθενός από εμάς στο έπακρο.
- Ευθύνη, καθώς πλέον ξεκαθαρίζει το τοπίο σχετικά με τις υποχρεώσεις και δυνατότητες της κάθε υπηρεσίας και ο πολίτης έχει γνώση των δικαιωμάτων του.
- Συνέπεια, γιατί η εργασία μπορεί να γίνει πιο αποδοτική και να παρέχεται πραγματικά το έργο που οφείλει να προσφέρει η υγεία στον πολίτη.

Η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου και «έξυπνου» συστήματος μηχανοργάνωσης των νοσοκομειακών μονάδων δύναται να θεραπεύσει χρόνιες δυσλειτουργίες του τομέα της υγείας.⁶¹

Εικόνα 3.5, Πηγή: “Εικόνες Google”

⁶¹ Αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα: “<http://ygeiamap.gov.gr/sxetika-me-to-ergo>” στις 20/4/2015

3.8 Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης (ΗΔΙΚΑ)

Εικόνα 3.6, Πηγή: “Εικόνες Google”

Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης ΑΕ (ΗΔΙΚΑ ΑΕ), ιδρύθηκε με τον νόμο 3607/2007 και αποτελεί μία δημόσια μη κερδοσκοπική ανώνυμη εταιρεία. Σκοπός της ΗΔΙΚΑ ΑΕ είναι η πληροφορική εξυπηρέτηση τόσο των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης όσο και των ΝΠΔΔ στο χώρο του Υπουργείου Υγείας. Η εταιρεία λόγω της φύσης της δεν έχει έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα. Ως έσοδά της, θεωρούνται τα έξοδα και οι δαπάνες που έχουν απαιτηθεί για την εξυπηρέτηση των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης κατά τη διάρκεια κάθε χρήσης. Κάθε έτος η εταιρεία χρηματοδοτείται με τέσσερις τριμηνιαίες προκαταβολές, οι οποίες καταβάλλονται έναντι του οριστικού τιμήματος (προσδιορίζεται με τον απολογισμό-ισολογισμό του έτους) από το Ασφαλιστικό Ταμείο ή το ΝΠΔΔ.

Το Διαχειριστικό Πληροφοριακό Σύστημα των Νοσοκομείων αποτελεί ένα από τα έργα της ΗΔΙΚΑ. Είναι ένα Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα αποτελούμενο από εφαρμογές, οι οποίες είναι πλήρως διασυνδεδεμένες μεταξύ τους, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ταχεία, έγκυρη και απρόσκοπτη ροή πληροφορίας. Οι εφαρμογές από τις οποίες απαρτίζεται το Διαχειριστικό Πληροφοριακό Σύστημα ενός Νοσοκομείου είναι:

- Γραμματεία Εισαγωγών και Κίνησης Ασθενών
- Γραμματεία Εξωτερικών Ιατρείων
- Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών
- Λογιστήριο Ασθενών
- Ιατρικές Πράξεις Εξωτερικών Αθενών
- Χειρουργεία - Κλινικές
- Γραφείο Προμηθειών
- Οικονομικό Πρωτόκολλο
- Γραφείο Υγειονομικού Υλικού
- Φαρμακείο
- Τροφοδοσία – Διαιτολογικό
- Λογιστήριο
- Ολοήμερη Λειτουργία Νοσοκομείου

- Βιοιατρική Τεχνολογία
- Προσωπικό
- Στατιστικά ESYnet – ΕΠΥ

Το Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα για την Υποστήριξη των Επιχειρησιακών Λειτουργιών του ΕΣΥ αποτελεί κομβική προσπάθεια αναβάθμισης των Μονάδων Υγείας σε επίπεδο ανάλογο εκείνων των Μονάδων Υγείας, στις οποίες τέθηκε σε παραγωγική λειτουργία το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Υγείας. Στόχοι του έργου αυτού είναι:

1. Η υλοποίηση μίας ολοκληρωμένης και ομοιογενούς λύσης, που θα συμβαδίζει με τις κατευθύνσεις και τις προτεραιότητες του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΥΥΚΑ) και θα εξασφαλίζει την διαλειτουργικότητα των συστημάτων και την μείωση του κόστους.
2. Η μηχανογραφική υποστήριξη των επιχειρησιακών διαδικασιών των Μονάδων Υγείας του ΕΣΥ.
3. Η τυποποίηση βασικών λειτουργιών (όπως τήρηση ιατρικών αρχείων, προμήθειες και διαχείριση υλικών).
4. Η ενίσχυση του ανθρωπίνου δυναμικού και η βελτίωση της εργασιακής ικανοποίησης.
5. Η βελτίωση της αποδοτικότητας του συστήματος.
6. Η δυνατότητα συγκέντρωσης ενοποιημένων δεδομένων, με στόχο την χάραξη πολιτικής.
7. Η δημιουργία και αξιοποίηση δομών/προτύπων, που θα επιτρέψουν μία ολοκληρωμένη και αξιόπιστη κεντρική διαχείριση και θα αντιμετωπίσουν θέματα ΤΠΕ στο χώρο της υγείας στην Ελλάδα.
8. Η δημιουργία ασφαλούς διαχείρισης και πρόσβασης σε πληροφορία, με σκοπό την αποτελεσματικότερη και ποιοτικότερη παροχή ιατρονοσηλευτικού έργου.⁶²

---

⁶² Αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα: “<http://www.idika.gr/esy>” στις 21/4/2015

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΡΟΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

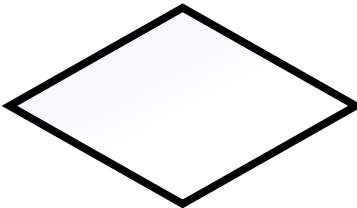
4.1 Ερμηνεία σχημάτων που απεικονίζονται στα διαγράμματα ροής

Διαδικασία υποστηριζόμενη από ΠΣ ή ΜΥ

Έγγραφο υποστηριζόμενο από ΠΣ ή ΜΥ

Απόφαση

Παράλληλη Διαδικασία

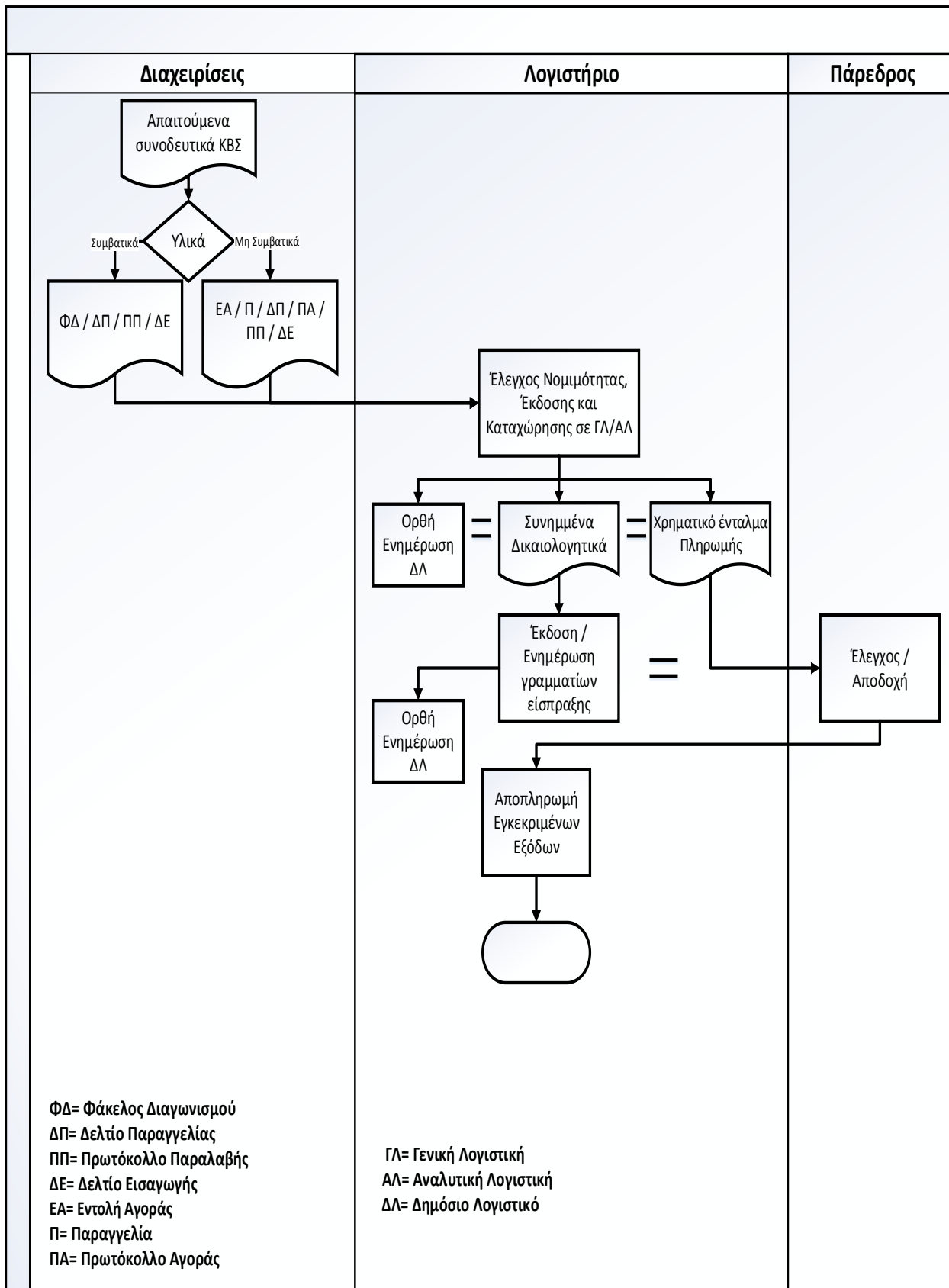

Τέλος Διαδικασίας

4.2 Έλεγχος Δαπανών Πλην Μισθοδοσίας

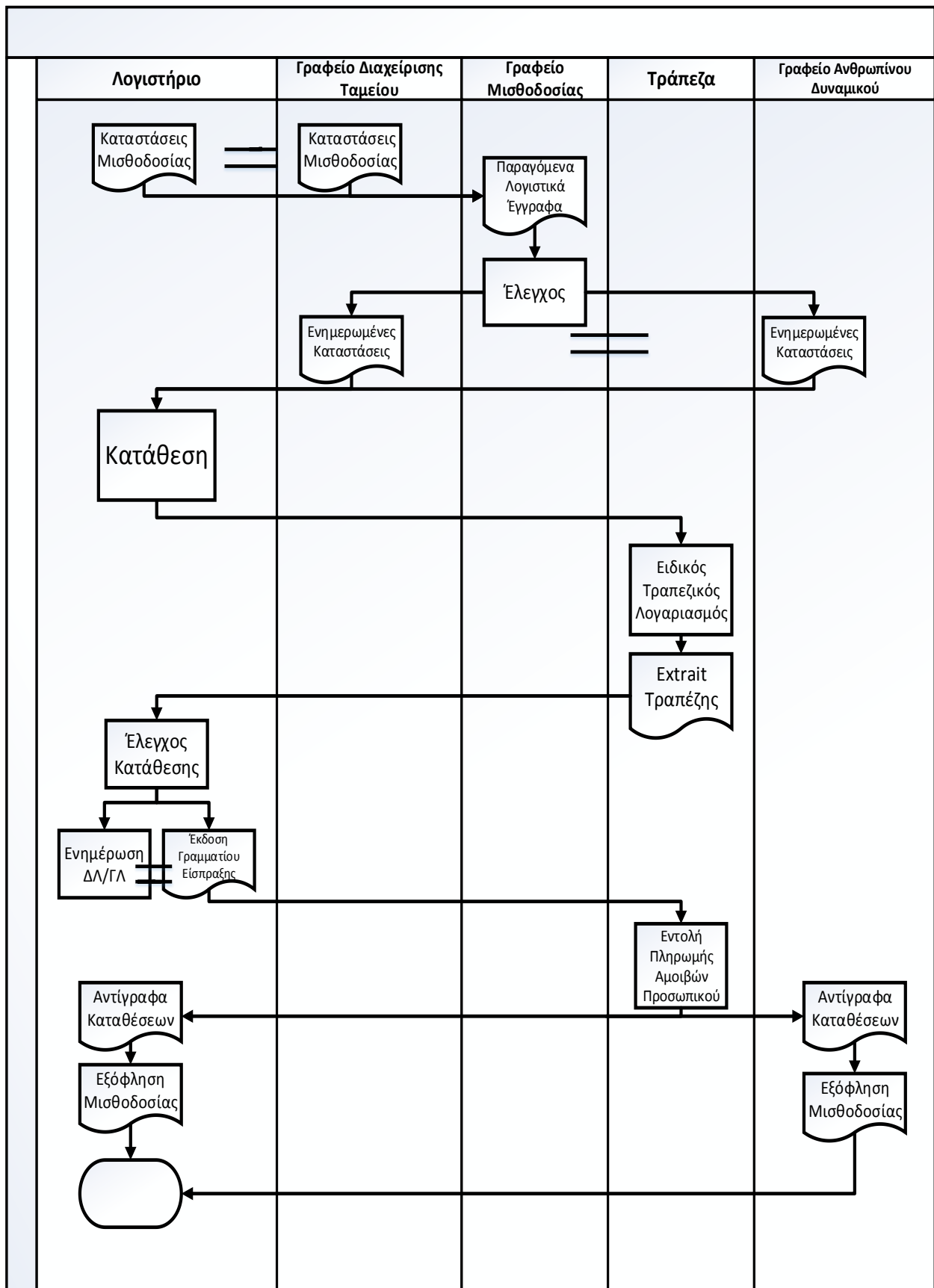
Στο παρακάτω διάγραμμα ροής, αναλύεται η διαδικασία που ακολουθείται για την επίτευξη του ελέγχου διαφόρων δαπανών (εξαιρείται η μισθοδοσία). Το Γραφείο Χρηματικής Διαχείρισης ασχολείται με τον έλεγχο των δαπανών (πλην της μισθοδοσίας), παραλαμβάνοντας δικαιολογητικά από τις οριζόμενες διαχειρίσεις (για παράδειγμα Διαχείριση Φαρμακείου) που έχει σε λειτουργία το Νοσοκομείο. Τα δικαιολογητικά αυτά, εφόσον έχουν ελεγχθεί σε ποσότητες και αξίες από τον αρμόδιο υπάλληλο της διαχείρισης, καταχωρούνται στο σύστημα της διαχείρισης (Τιμολόγια-Δελτία Αποστολής, Πιστωτικά Τιμολόγια) και υπογράφονται (Πρωτόκολλα παραλαβής, Δελτία Παραγγελίας). Τα ήδη ελεγμένα και καταχωρημένα στο σύστημα, τιμολόγια που αφορούν διάφορα υλικά, αποστέλλονται στο Γραφείο Χρηματικής Διαχείρισης. Το Γραφείο Χρηματικής Διαχείρισης παραλαμβάνει τα τιμολόγια αυτά συνοδευόμενα από τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την νομιμοποίηση και την έκδοση των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής. Πιο συγκεκριμένα, τα τιμολόγια που αφορούν συμβατικά υλικά, πρέπει να συνοδεύονται από δικαιολογητικά όπως είναι ο Φάκελος του Διαγωνισμού, το Δελτίο Παραγγελίας υλικών, το Δελτίο Εισαγωγής υλικών καθώς και το Πρωτόκολλο Παραλαβής υλικών. Αντίθετα, τα τιμολόγια που σχετίζονται με μη συμβατικά υλικά, πρέπει να συνοδεύονται από δικαιολογητικά όπως είναι η Εντολή Αγοράς, η Παραγγελία, το Δελτίο Παραγγελίας, το Πρωτόκολλο Αγοράς της επιτροπής, το Πρωτόκολλο Παραλαβής καθώς και το Δελτίο Εισαγωγής. Τα δικαιολογητικά αποστέλλονται από τις Διαχειρίσεις στο Λογιστήριο του Νοσοκομείου, όπου πραγματοποιείται έλεγχος νομιμότητας, ορθής έκδοσης και ορθής καταχώρησής τους στην Γενική και Αναλυτική Λογιστική. Το Λογιστήριο παράλληλα με τον έλεγχο των συνημμένων δικαιολογητικών, ενημερώνει και ελέγχει, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, το Δημόσιο Λογιστικό αλλά και την νομιμότητα και την έκδοση των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής αντίστοιχα. Μετά τον έλεγχο των συνημμένων δικαιολογητικών και των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής, το Λογιστήριο εκδίδει και ενημερώνει, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, τα γραμμάτια είσπραξης και το Δημόσιο Λογιστικό, ενώ παράλληλα αποστέλλει τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής στον Πάρεδρο, ο οποίος τα ελέγχει και τα εγκρίνει. Τέλος, εξοφλούνται οι εγκεκριμένες δαπάνες.

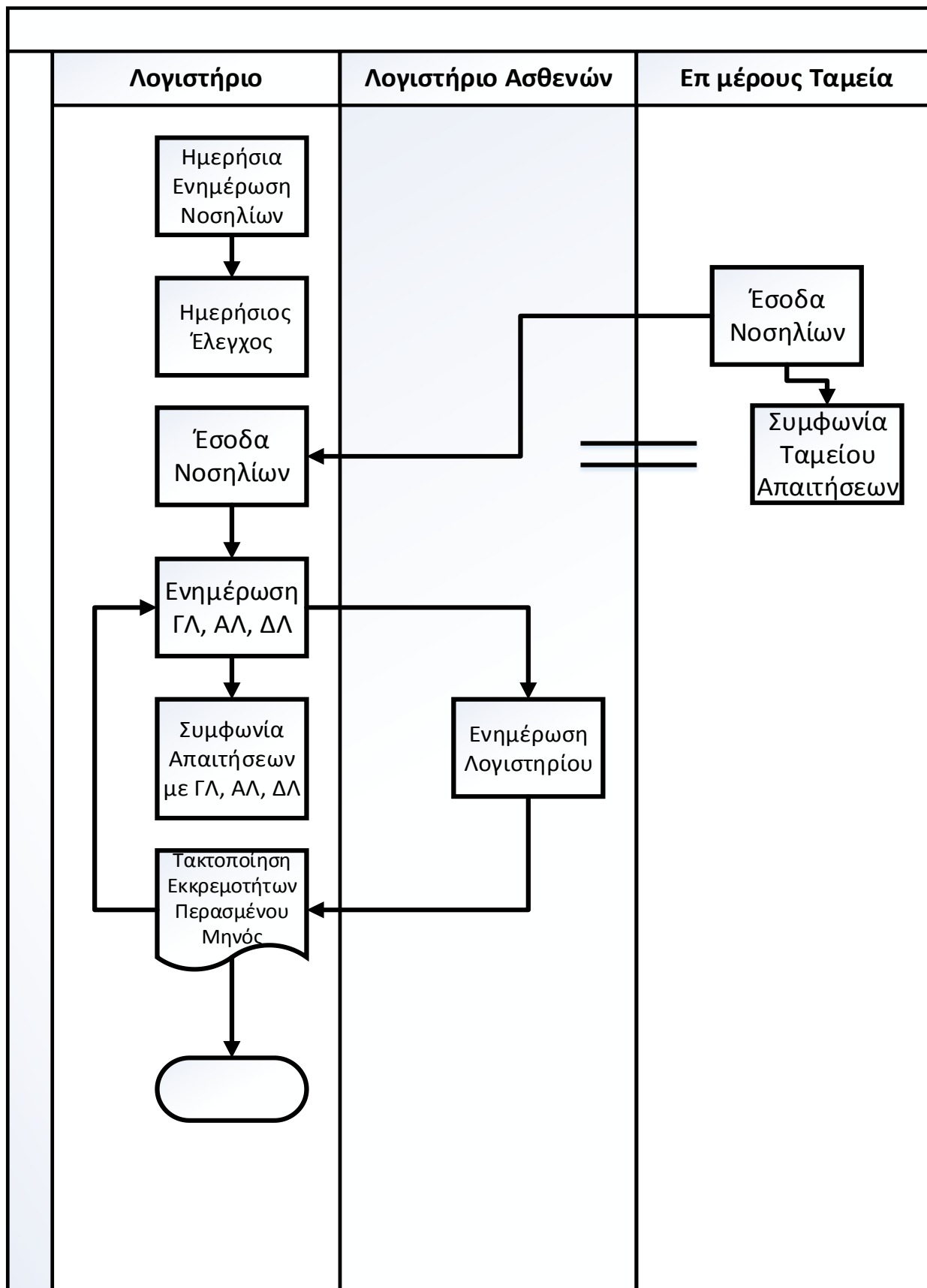
4.3 Έλεγχος Δαπανών Μισθοδοσίας

Στο διάγραμμα αυτό, παρουσιάζονται οι ενέργειες, μέσω των οποίων επιτυγχάνεται ο έλεγχος των δαπανών μισθοδοσίας. Το Λογιστήριο είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση και τον υπολογισμό των δαπανών μισθοδοσίας. Εκτυπώνονται οι καταστάσεις μισθοδοσίας του προσωπικού και διαβιβάζονται παράλληλα στο Λογιστήριο και στο Γραφείο Διαχείρισης Ταμείου. Το Γραφείο Μισθοδοσίας ενημερώνει, μέσω πληροφοριακού συστήματος, με παραγόμενα λογιστικά έγγραφα, τα οποία σχετίζονται με τις δαπάνες για τακτικές αποδοχές του προσωπικού σε μηνιαία βάση. Το Γραφείο Μισθοδοσίας ελέγχει, με βάση τις συγκεντρωτικές καταστάσεις μισθοδοσίας, την ορθότητα των στοιχείων που αφορούν τον Προϋπολογισμό ετήσιας δαπάνης, τις τακτικές και πρόσθετες αποδοχές του προσωπικού. Κατά το διάστημα υποχρέωσης πληρωμής των κρατήσεων προς τρίτους από τις αμοιβές του προσωπικού, οι πλέον ενημερωμένες, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, καταστάσεις μισθοδοσίας αποστέλλονται ταυτόχρονα στο Γραφείο Διαχείρισης Ταμείου και στο Γραφείο Ανθρωπίνου Δυναμικού για έλεγχο. Το Λογιστήριο καταθέτει τις αμοιβές του προσωπικού σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, που διαφέρει από τον λογαριασμό της ταμειακής διαχείρισης του Νοσοκομείου. Εκδίδονται από την Τράπεζα, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, τα αντίγραφα κίνησης των λογαριασμών (extract) και στη συνέχεια αποστέλλονται στο Λογιστήριο του Νοσοκομείου, όπου πραγματοποιείται ο έλεγχος των καταθέσεων. Το Λογιστήριο ενημερώνει το Δημόσιο Λογιστικό και την Γενική Λογιστική και παράλληλα εκδίδει γραμμάτια είσπραξης, τα οποία διαβιβάζονται στην Τράπεζα. Δίνεται εντολή στην Τράπεζα για την καταβολή της μισθοδοσίας του προσωπικού. Διαβιβάζονται από την Τράπεζα, εις διπλούν, αντίγραφα των καταθέσεων, στο Λογιστήριο του Νοσοκομείου καθώς και στο Γραφείο Ανθρωπίνου Δυναμικού. Με τα αντίγραφα αυτά, βεβαιώνεται πως έχει πραγματοποιηθεί η εξόφληση της μισθοδοσίας του προσωπικού.

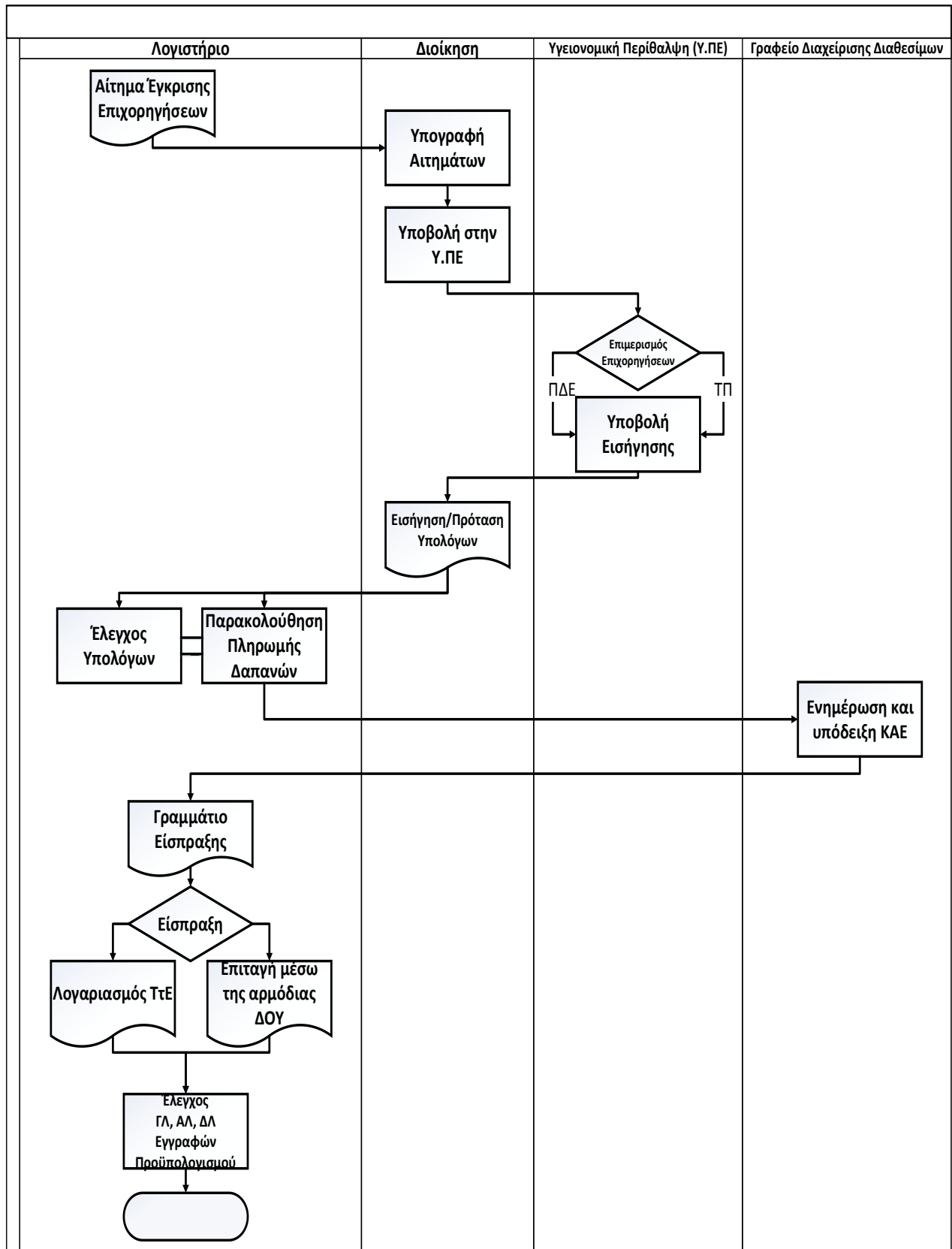
4.4 Έλεγχος Εσόδων από Νοσήλια

Στο συγκεκριμένο διάγραμμα, περιγράφονται οι διαδικασίες που πραγματοποιούνται για τον έλεγχο των εσόδων που προέρχονται από νοσήλια. Το Λογιστήριο παρακολουθεί, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, την ημερήσια ενημέρωση των νοσηλίων και προβαίνει καθημερινά στον έλεγχό τους για τυχόν καταθέσεις χρημάτων από επιμέρους ταμεία. Ακολουθεί κατάθεση χρημάτων ή επιταγής από τα επιμέρους ταμεία στον τραπεζικό λογαριασμό του Νοσοκομείου. Ενημερώνεται το Λογιστήριο του Νοσοκομείου για τα έσοδα από νοσήλια, ενώ παράλληλα τα επιμέρους ταμεία, μετά την κατάθεση, προβαίνουν σε συμφωνία ταμείου απαιτήσεων. Το Λογιστήριο ενημερώνει την Γενική Λογιστική, την Αναλυτική Λογιστική και το Δημόσιο Λογιστικό μέσω πληροφοριακού συστήματος. Ενημερώνοντας την Γενική Λογιστική, την Αναλυτική Λογιστική και το Δημόσιο Λογιστικό, επιτυγχάνεται και η συμφωνία μεταξύ αυτών και των απαιτήσεων. Το Λογιστήριο των Ασθενών ενημερώνει το Λογιστήριο του Νοσοκομείου για έσοδα από απαιτήσεις που προβλέπονται ότι θα εισπραχθούν άμεσα. Με την ενημέρωση αυτή, διευκολύνεται ο προγραμματισμός των πληρωμών και το Λογιστήριο τακτοποιεί τυχόν εκκρεμότητες προηγούμενου μηνός. Τέλος, ενημερώνονται, μέσω πληροφοριακού συστήματος, η Γενική Λογιστική, η Αναλυτική Λογιστική και το Δημόσιο Λογιστικό.

4.5 Έλεγχος Εσόδων από Επιχορηγήσεις

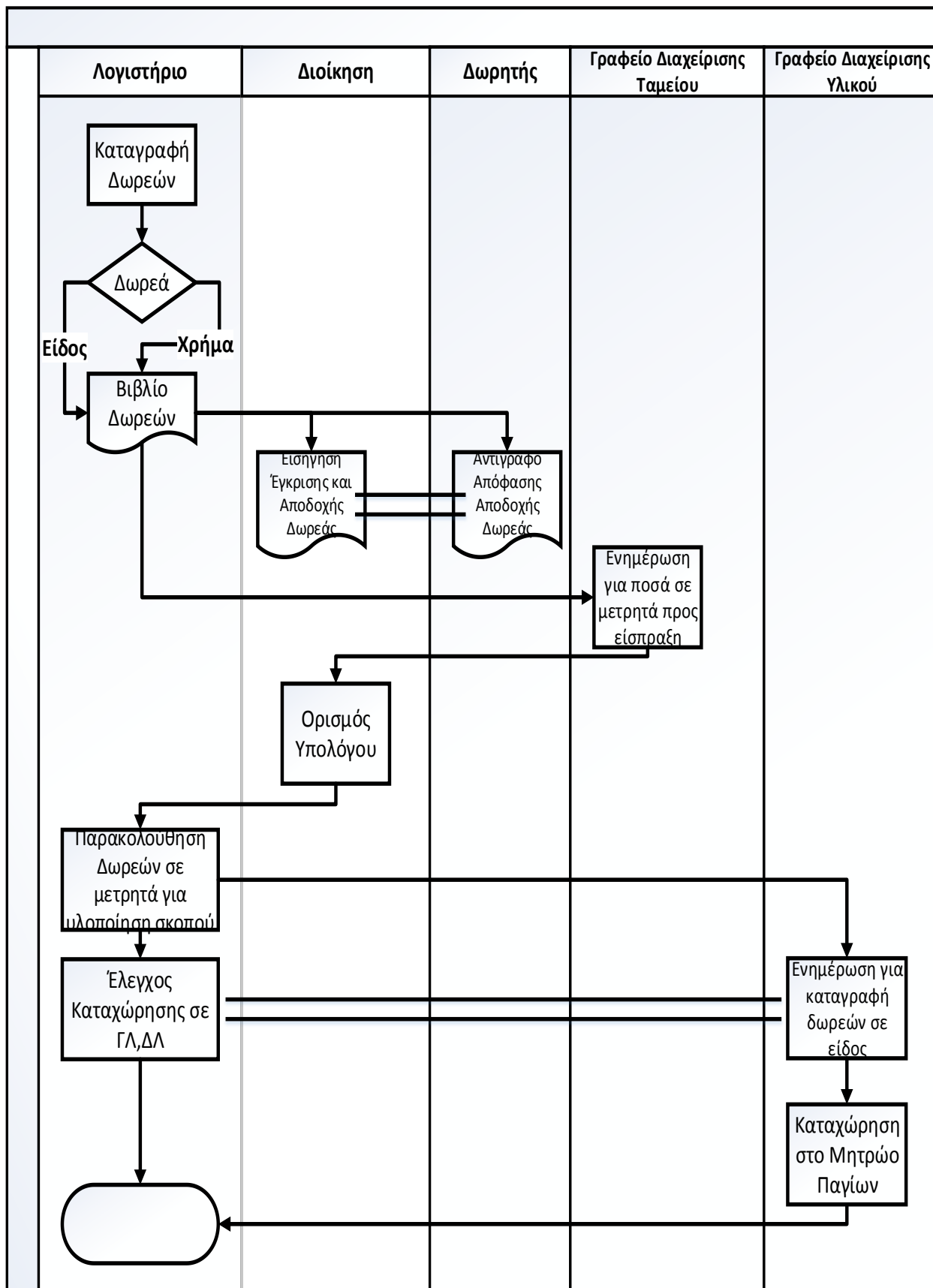
Στο παρακάτω διάγραμμα ροής, αναλύονται οι ενέργειες που απαιτούνται για την αποδοχή των αιτημάτων επιχορηγήσεων προς κάλυψη διαφόρων σκοπών. Το Λογιστήριο ασχολείται με την υποβολή αιτημάτων επιχορηγήσεων και την παρακολούθησή τους. Συντάσσονται αιτήματα για έγκριση επιχορηγήσεων, με την αποδοχή των οποίων θα καλυφθούν διάφορες δαπάνες λειτουργίας (όπως η νοσηλεία άπορων ασθενών, το κόστος αιμοδοσίας) καθώς και δαπάνες για κτιριακό μηχανολογικό και λοιπό εξοπλισμό. Η Διοίκηση του Νοσοκομείου υπογράφει τα αιτήματα των επιχορηγήσεων και τα υποβάλλει στην Υγειονομική Περίθαλψη (ΥΠΕ). Η Υγειονομική Περίθαλψη (ΥΠΕ) επιμερίζει τις επιχορηγήσεις είτε σε επιχορηγήσεις μέσω Τακτικού Προϋπολογισμού (ΤΠ) είτε σε επιχορηγήσεις μέσω Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Στη συνέχεια, μεριμνάται η ταχεία απορρόφηση των προαναφερθείσων επιχορηγήσεων και υποβάλλεται εισήγηση στην Διοίκηση του Νοσοκομείου, με την οποία προτείνεται ο ορισμός υπολόγων επί των πιστώσεων των επιχορηγήσεων, όπου αυτό θεωρείται απαραίτητο. Το Λογιστήριο παρακολουθεί την πληρωμή δαπανών μέσω επιχορηγήσεων, ενώ παράλληλα προβαίνει σε έλεγχο των υπολόγων που έχουν οριστεί για την διαχείριση αυτών. Το Γραφείο Διαχείρισης Διαθεσίμων ενημερώνεται για τα ποσά που θα εισπραχθούν από τις επιχορηγήσεις και γίνεται, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, υπόδειξη του ΚΑΕ Εσόδων Δημόσιου Λογιστικού προς έκδοση του Γραμματίου Είσπραξης. Ανάλογα με την μορφή της επιχορήγησης αλλά και με τον τρόπο εκταμίευσης από την Υγειονομική Περίθαλψη (ΥΠΕ), η είσπραξη εμφανίζεται είτε με κατάθεση στο λογαριασμό της Τράπεζας της Ελλάδος είτε με επιταγή που θα εισπραχθεί μέσω της αρμόδιας ΔΟΥ. Με την παραλαβή του εγγράφου, μέσω του οποίου ενημερώνεται το Νοσοκομείο για την λήψη της επιχορήγησης, το Λογιστήριο ενημερώνει, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, την Γενική Λογιστική, την Αναλυτική Λογιστική και το Δημόσιο Λογιστικό πραγματοποιώντας τις κατάλληλες λογιστικές εγγραφές.

4.6 Έλεγχος Εσόδων από Δωρεές

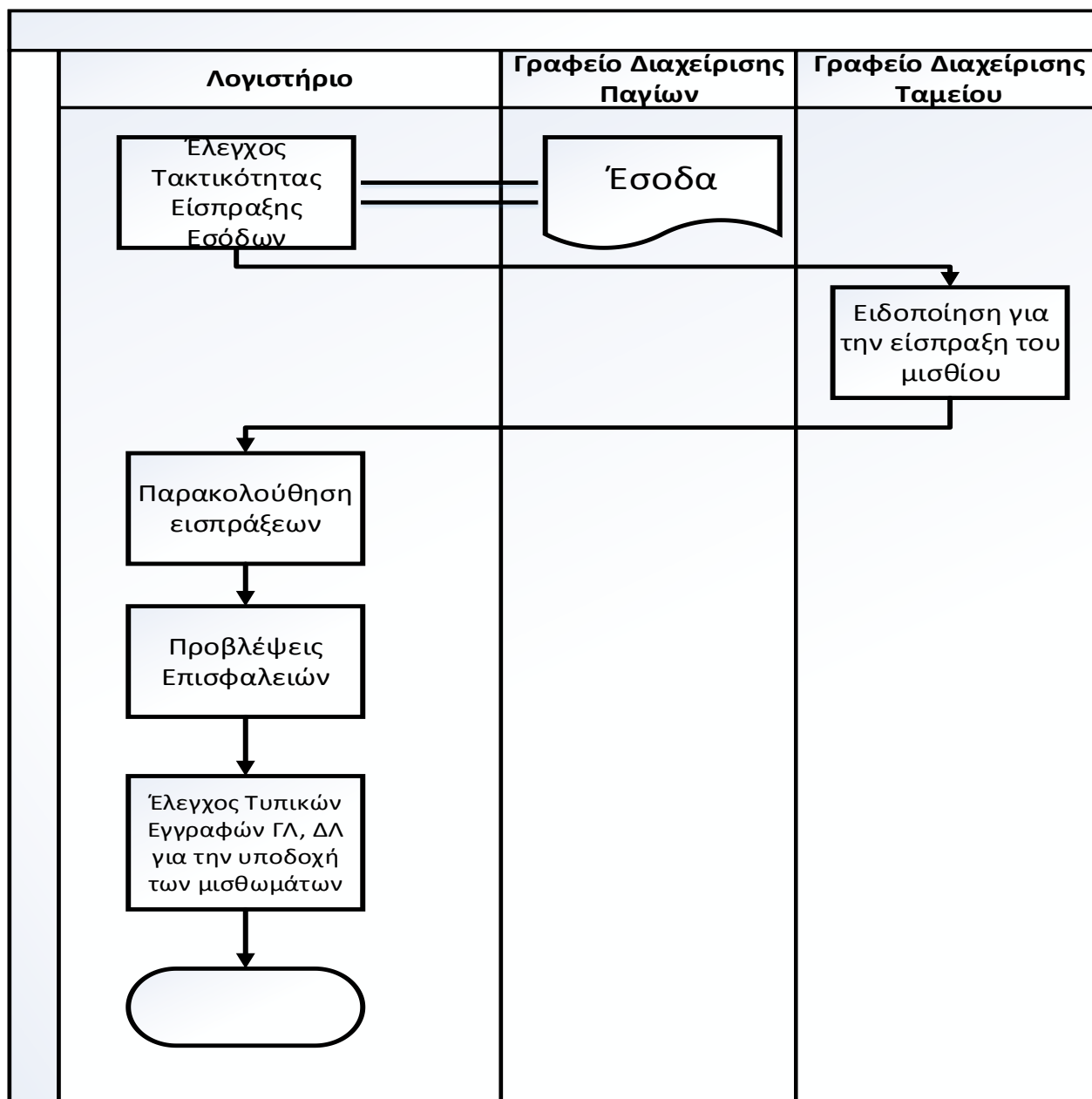
Στο συγκεκριμένο διάγραμμα ροής, περιγράφεται η διαδικασία που πραγματοποιείται για την αποδοχή των δωρεών. Το Λογιστήριο ασχολείται με τον έλεγχο και την καταγραφή των εσόδων που προέρχονται από δωρεές. Οι αποδεκτές από την Διοίκηση του Νοσοκομείου δωρεές, που μπορεί να διακρίνονται είτε σε είδος είτε σε χρήμα, καταγράφονται στο βιβλίο των δωρεών. Υποβάλλεται εισήγηση στην Διοίκηση του Νοσοκομείου για έγκριση και αποδοχή της δωρεάς και παράλληλα αποστέλλεται το αντίγραφο της απόφασης αποδοχής της δωρεάς από την Διοίκηση του Νοσοκομείου στον Δωρητή. Το Γραφείο Διαχείρισης Ταμείου ενημερώνεται για τα ποσά που θα εισπραχθούν από τις δωρεές και γίνεται, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, υπόδειξη του ΚΑΕ Εσόδων Δημόσιου Λογιστικού προς έκδοση του Γραμματίου Είσπραξης. Στη συνέχεια υποβάλλεται εισήγηση στην Διοίκηση του Νοσοκομείου, με την οποία προτείνεται ο ορισμός υπολόγου. Οι δωρεές σε μετρητά, που αποσκοπούν στην υλοποίηση ενός έργου (όπως για μελέτες, για έρευνες, για αγορά εξοπλισμού συγκεκριμένης κλινικής), παρακολουθούνται, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, από τον αρμόδιο υπόλογο. Ακολουθεί ο έλεγχος και η καταχώρηση, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, των δωρεών στην Γενική Λογιστική και στο Δημόσιο Λογιστικό, ενώ ταυτόχρονα ενημερώνεται το Γραφείο Διαχείρισης Υλικού για καταγραφή δωρεών σε είδος (για παράδειγμα ακίνητα, εξοπλισμός). Τέλος, οι δωρεές ειδών καταχωρούνται, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, στο Μητρώο Παγίων.

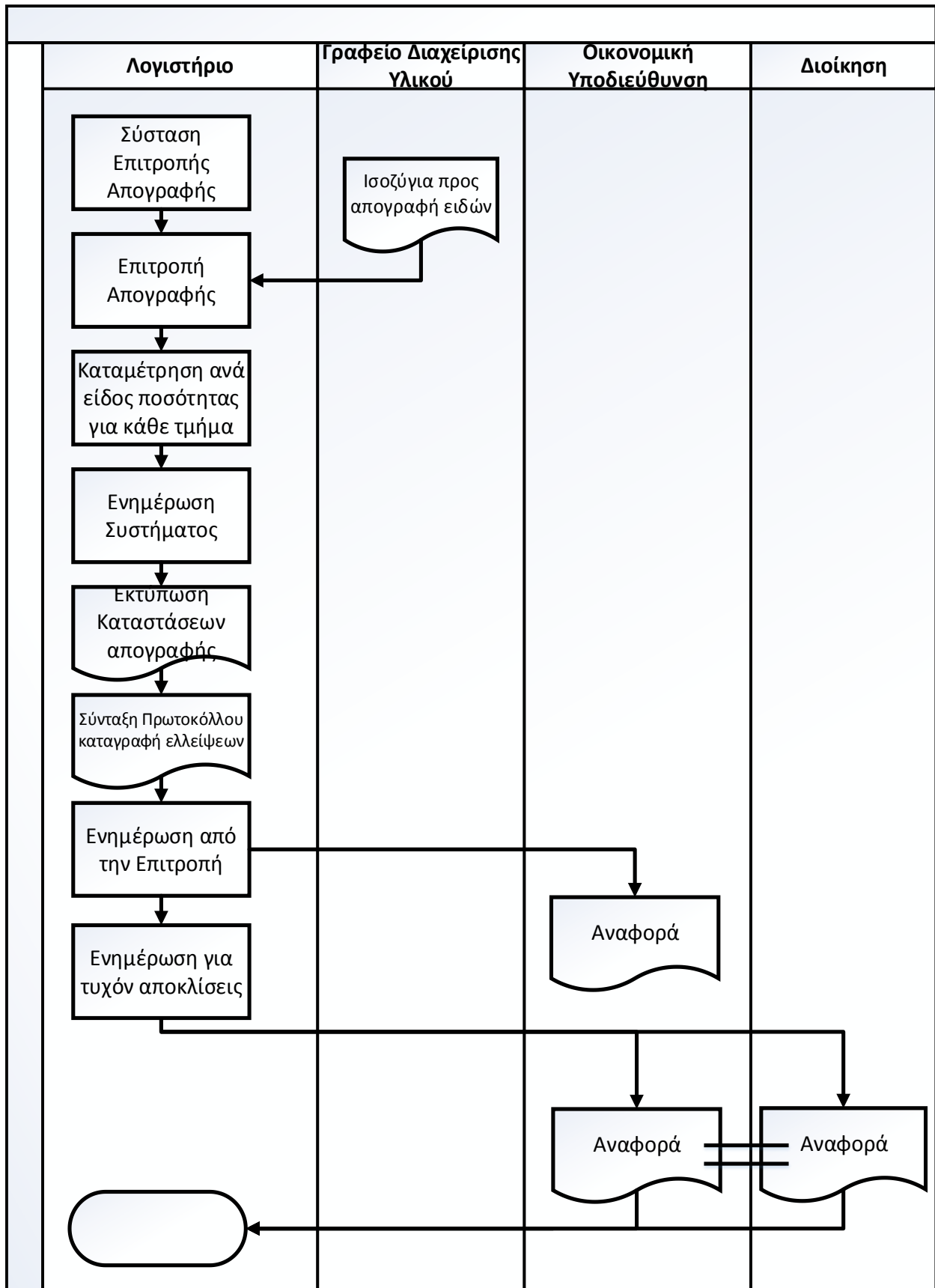
4.7 Έλεγχος Εσόδων από Παρεπόμενες Ασχολίες

Στο διάγραμμα αυτό, γίνεται περιγραφή των ενεργειών που απαιτούνται για την διεξαγωγή του ελέγχου των εσόδων που οφείλονται σε παρεπόμενες ασχολίες. Το Λογιστήριο είναι υπεύθυνο για τον έλεγχο και την παρακολούθηση των εσόδων που προέρχονται από παρεπόμενες ασχολίες. Πραγματοποιείται έλεγχος της τακτικότητας εισπραξης των εσόδων σε συνεργασία με το Γραφείο Διαχείρισης Παγίων. Το Γραφείο Διαχείρισης Ταμείου ειδοποιείται για την εισπραξη του μισθίου και παρακολουθούνται οι εισπράξεις για τον σχηματισμό προβλέψεων επισφάλειας σε περίπτωση καθυστερήσεων. Ελέγχονται, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, οι τυπικές λογιστικές εγγραφές της Γενικής Λογιστικής και του Δημόσιου Λογιστικού για την υποδοχή των εν λόγω μισθωμάτων.

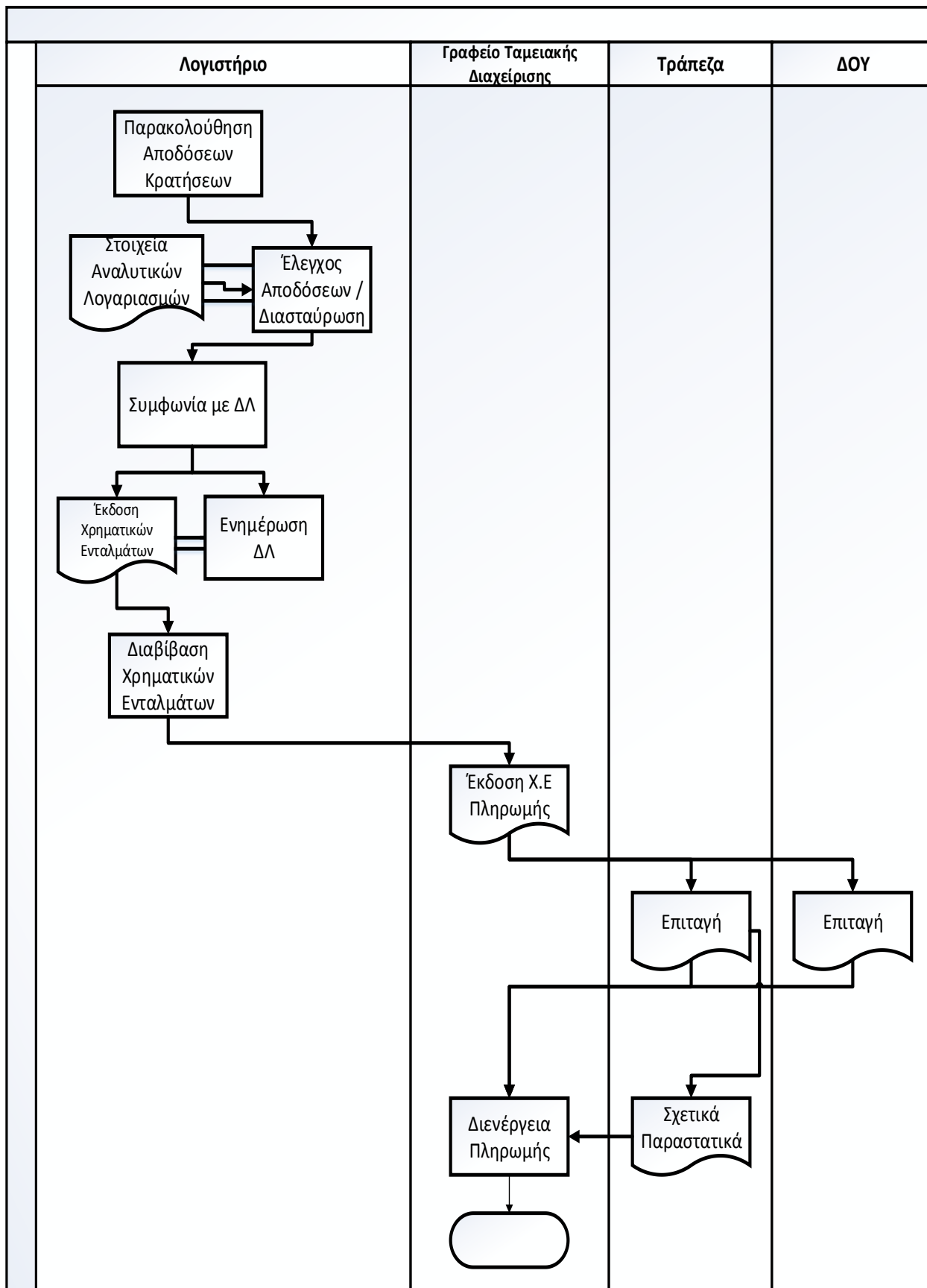
4.8 Διαρκής Απογραφή Αποθηκών Υλικού και Συμφωνία με Λογιστικές Αποθήκες

Στο συγκεκριμένο διάγραμμα ροής, αναλύεται η διαδικασία που ακολουθείται για την διενέργεια της Διαρκούς Απογραφής των Αποθηκών Υλικού και της συμφωνίας τους με τις Λογιστικές Αποθήκες. Το Λογιστήριο ασχολείται με την Διαρκή Απογραφή των Αποθηκών Υλικού καθώς και με την συμφωνία τους με τις Λογιστικές Αποθήκες. Συστήνεται επιτροπή για την εκτέλεση της απογραφής. Το Γραφείο Διαχείρισης Υλικού συντάσσει τα ισοζύγια, στα οποία επισημαίνονται τα είδη που πρέπει να απογραφούν, και τα αποστέλλει στην επιτροπή απογραφής. Πραγματοποιείται καταμέτρηση των ειδών ανά ποσότητα για κάθε τμήμα του Νοσοκομείου ξεχωριστά. Το Λογιστήριο του Νοσοκομείου ενημερώνει το σύστημα και εκτυπώνει τις καταστάσεις απογραφής. Έπειτα, συντάσσεται Πρωτόκολλο, στο οποίο καταγράφονται τυχόν ελλείψεις ειδών. Η επιτροπή απογραφής ενημερώνει το Πρωτόκολλο και αποστέλλει αναφορά στην Οικονομική Υποδιεύθυνση του Νοσοκομείου. Τέλος, ενημερώνεται το Πρωτόκολλο από την επιτροπή απογραφής για τυχόν αποκλίσεις και αποστέλλονται αναφορές εις διπλούν τόσο στην Οικονομική Υποδιεύθυνση όσο και στην Διοίκηση του Νοσοκομείου.

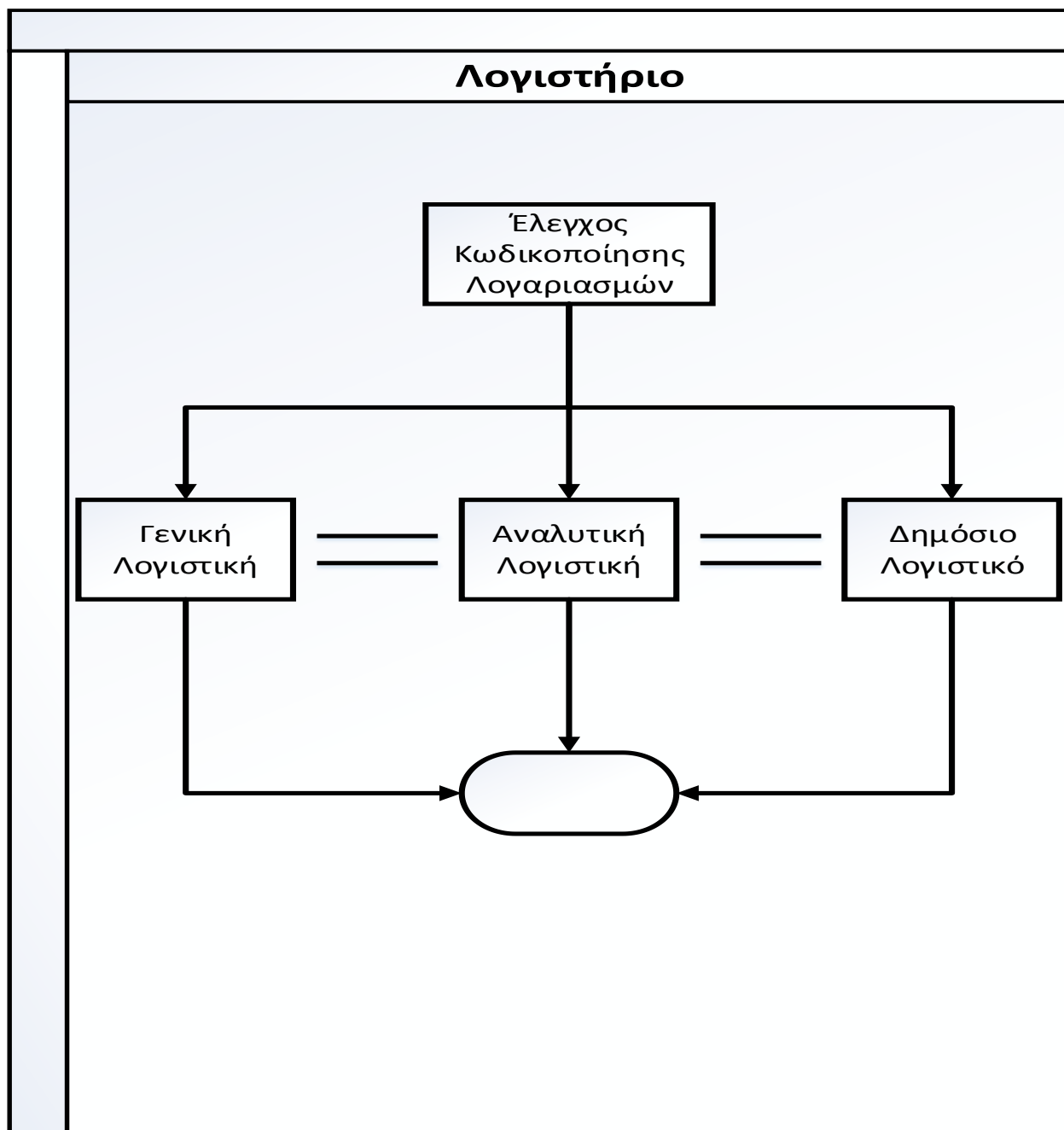
4.9 Απόδοση Κρατήσεων Υπέρ Τρίτων

Σε αυτό το διάγραμμα, περιγράφονται οι ενέργειες που πραγματοποιούνται για την απόδοση των κρατήσεων υπέρ τρίτων. Το Λογιστήριο ασχολείται με την παρακολούθηση και την απόδοση των κρατήσεων κάθε μηνός. Παραλαμβάνονται από το Γραφείο Ταμειακής Διαχείρισης οι μηνιαίες μηχανογραφημένες καταστάσεις με τα στοιχεία των αναλυτικών λογαριασμών, στους οποίους εμφανίζεται η υποχρέωση για απόδοση των κρατήσεων. Πραγματοποιείται ο έλεγχος των αποδόσεων και η συμφωνία αυτών με την εμφάνιση των αντίστοιχων εσόδων στο Δημόσιο Λογιστικό και στην Γενική Λογιστική. Η εμφάνιση των εσόδων στηρίζεται στην ορθή έκδοση των χρηματικών ενταλμάτων επί των κρατήσεων υπέρ τρίτων καθώς και στην αντίστοιχη ενημέρωση του Δημόσιου Λογιστικού. Γίνεται επιμελής συμφωνία των κρατήσεων στα κυκλώματα των λογαριασμών τάξεως του Δημόσιου Λογιστικού και των λογαριασμών υποχρεώσεων της 5ης ομάδας της Γενικής Λογιστικής. Στη συνέχεια, τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής διαβιβάζονται στο Γραφείο Ταμειακής Διαχείρισης και εκδίδονται ανά δικαιούχο. Αποδίδονται οι κρατήσεις, με μορφή επιταγών, προς τους δικαιούχους (όπως Τράπεζες, ΔΟΥ). Τέλος, ακολουθεί ο έλεγχος και η αποστολή στους δικαιούχους των σχετικών παραστατικών με τις κρατήσεις υπέρ αυτών και το Γραφείο Ταμειακής Διαχείρισης διενεργεί την πληρωμή.

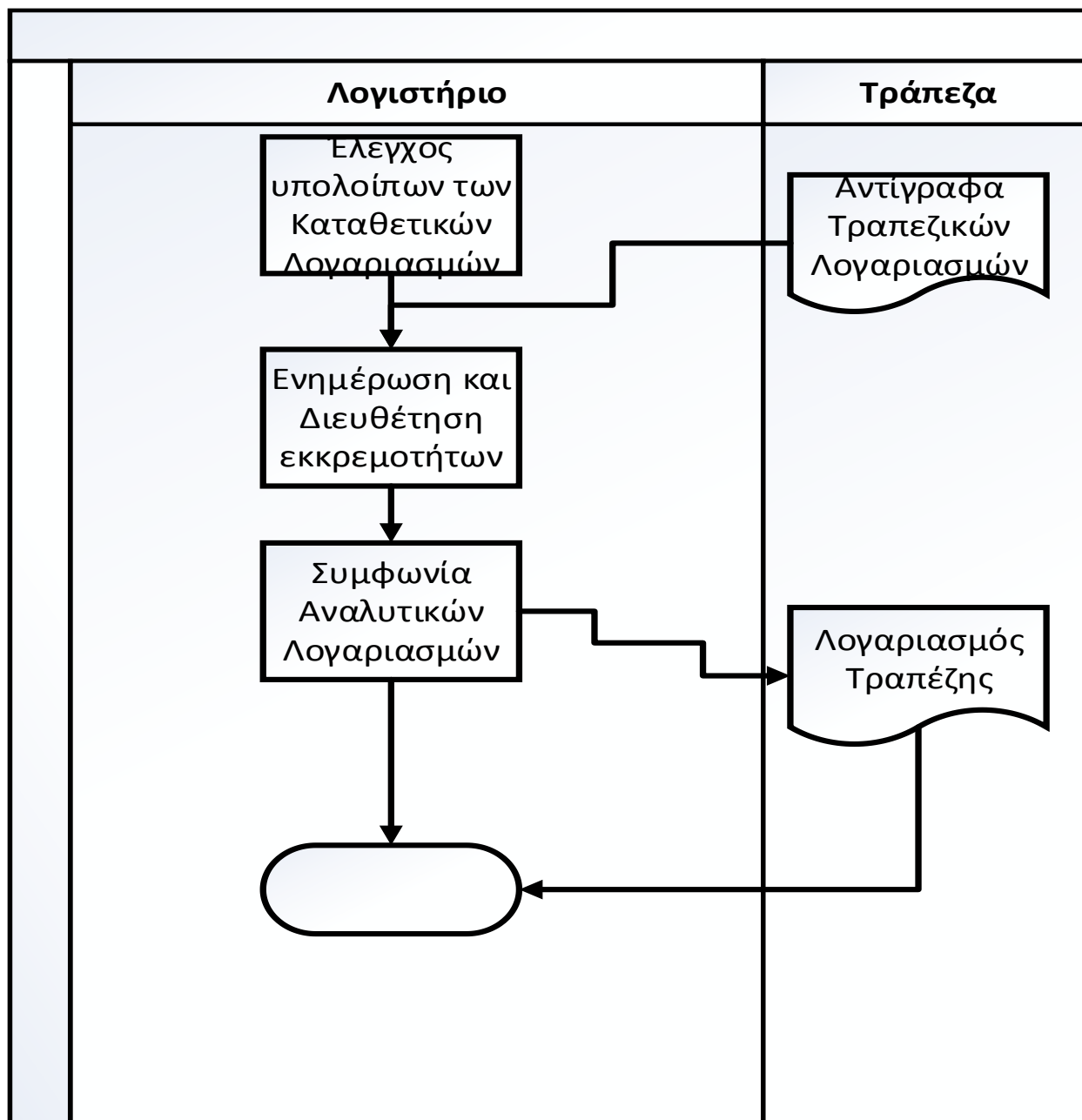
4.10 Φορολογικές Υποχρεώσεις - Υποβολή Δηλώσεων – Στοιχείων

Στο συγκεκριμένο διάγραμμα περιγράφονται οι ενέργειες που πραγματοποιούνται για την υποβολή των στοιχείων αλλά και των φορολογικών υποχρεώσεων. Το Λογιστήριο ασχολείται με την υποβολή των δηλώσεων και των στοιχείων αλλά και την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων. Πραγματοποιείται έλεγχος, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, για την κωδικοποίηση των λογαριασμών στα τρία λογιστικά κυκλώματα (Γενική Λογιστική – Αναλυτική Λογιστική – Δημόσιο Λογιστικό).

4.11 Έλεγχος και Παρακολούθηση των Τραπεζικών Λογαριασμών

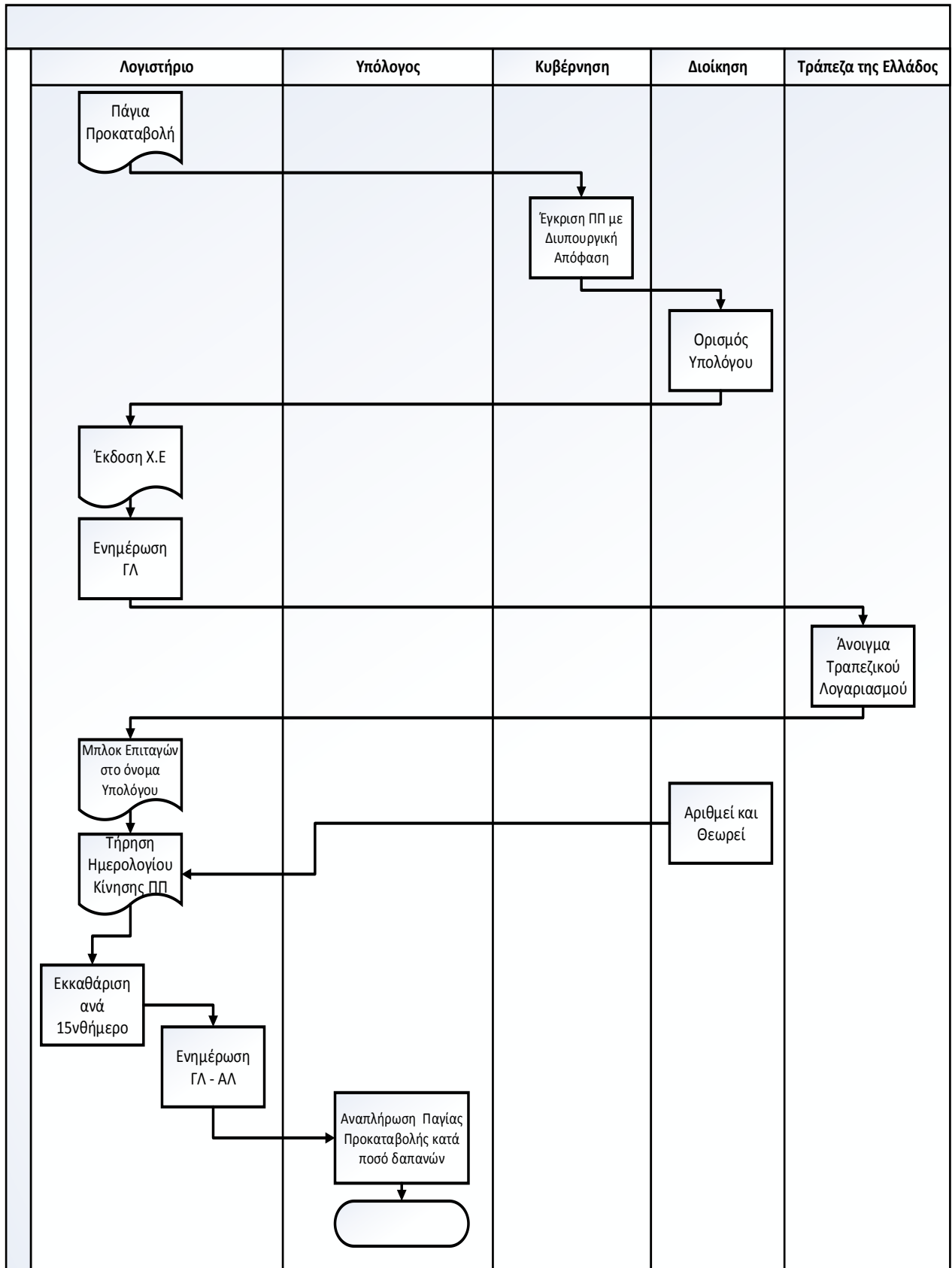
Στο διάγραμμα αυτό αναλύονται οι διαδικασίες, μέσω των οποίων επιτυγχάνεται ο έλεγχος και η παρακολούθηση των τραπεζικών λογαριασμών. Το Λογιστήριο είναι υπεύθυνο για τον έλεγχο και την παρακολούθηση των τραπεζικών λογαριασμών. Η παρακολούθηση των τραπεζικών λογαριασμών μπορεί να επιτευχθεί και μέσω e-banking. Ελέγχονται τα υπόλοιπα των καταθετικών λογαριασμών από το Λογιστήριο. Σύμφωνα με τα αντίγραφα κίνησης των τραπεζικών λογαριασμών (extrait), ενημερώνονται και διευθετούνται τυχόν εκκρεμότητες που έχουν προκύψει. Τέλος, πραγματοποιείται η συμφωνία, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, των αναλυτικών λογαριασμών και η ενημέρωση των λογαριασμών τραπεζής.

4.12 Διαχείριση Πάγιας Προκαταβολής

Στο συγκεκριμένο διάγραμμα ροής, περιγράφονται οι ενέργειες που πραγματοποιούνται για την Διαχείριση της Παγίας Προκαταβολής. Η Πάγια Προκαταβολή παρακολουθείται εκτός Προϋπολογισμού με τον καθορισμό υπολόγου και αφορά δαπάνες που η δημιουργία τους, η φύση τους και η συνολική τους αξία επιβάλλουν έναν διαφορετικό τρόπο στην αγορά και στην εξόφλησή τους απ'αυτόν που ορίζεται βάσει των διατάξεων του ΝΔ 496/74. Το Λογιστήριο ασχολείται με την σύσταση και τον έλεγχο της διαχείρισης της Παγίας Προκαταβολής. Εγκρίνεται, η σύσταση και η λειτουργία της Παγίας Προκαταβολής στο Νοσοκομείο, με Διυπουργική Απόφαση. Η Διοίκηση του Νοσοκομείου ορίζει, μετά από εισήγηση του Προϊσταμένου του Λογιστηρίου, υπόλογο διαχειριστή της Παγίας Προκαταβολής. Ο υπόλογος αυτός, είναι μόνιμος υπάλληλος του Νοσοκομείου. Εκδίδεται Χρηματικό Ένταλμα στο όνομα του υπολόγου και ενημερώνεται, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, η Γενική Λογιστική με λογιστικό άρθρο. Αξιοσημείωτη είναι η μη ενημέρωση του Δημόσιου Λογιστικού, η οποία οφείλεται στο γεγονός ότι η Πάγια Προκαταβολή κινείται εκτός του Προϋπολογισμού. Ακολουθεί άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού στην Τράπεζα της Ελλάδος, όπου καταθέτονται τα χρήματα που εισέπραξε ο υπόλογος διαχειριστής. Η Τράπεζα της Ελλάδος εκχωρεί μπλοκ επιταγών στο όνομα του υπολόγου, με το οποίο ο υπόλογος εκδίδει και εισπράττει χρήματα από τον λογαριασμό του. Τα χρήματα αυτά, αναλογούν στις πληρωμές που προβλέπεται να πραγματοποιηθούν στο διάστημα μίας εβδομάδας (όπως δαπάνες που βαρύνουν τους σχετικούς ΚΑΕ εξόδων). Η ανεξήγητη ύπαρξη τεράστιων χρηματικών ποσών στα χέρια του υπολόγου αντίκειται στο πνεύμα της χρηστής διαχείρισης. Τηρείται το Ημερολόγιο Κίνησης της Παγίας Προκαταβολής, στο οποίο καταγράφονται οι εισπράξεις και οι πληρωμές ανά κωδικό και με χρονολογική σειρά καθώς και οι σχετικές κρατήσεις υπέρ τρίτων. Το Ημερολόγιο Κίνησης της Παγίας Προκαταβολής αριθμείται και θεωρείται από τα όργανα της Διοίκησης του Νοσοκομείου. Υποβάλλονται στο Λογιστήριο, ανά δεκαπενθήμερο, οι καταστάσεις πληρωμών ανά ΚΑΕ εξόδου μαζί με όλα τα σχετικά παραστατικά (για παράδειγμα εξοφλημένα τιμολόγια) για εκκαθάριση. Με την καταχώρηση των παραστατικών, ενημερώνεται αυτόματα τόσο η Γενική όσο και η Αναλυτική Λογιστική. Στο τέλος της χρήσης ο υπόλογος, για την ορθότερη λογιστική και διαχειριστική λειτουργία της Παγίας Προκαταβολής, θα πρέπει να καταθέσει το αρχικό ποσό της Παγίας Προκαταβολής στο λογαριασμό της Ταμειακής Διαχείρισης του Νοσοκομείου. Για να επιτευχθεί αυτό, προαπαιτείται η αναπλήρωση της Παγίας Προκαταβολής κατά το ποσό των δαπανών.

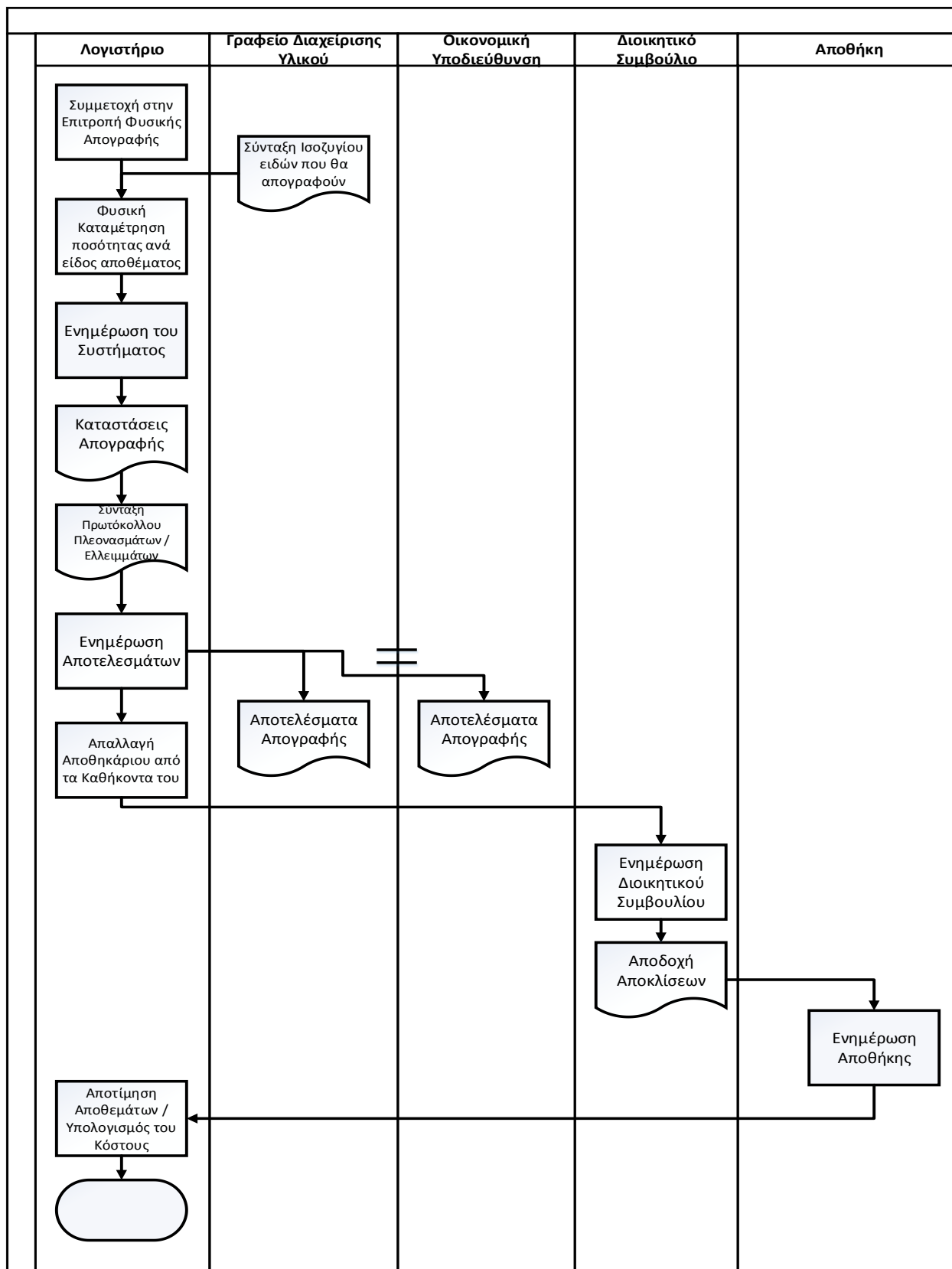

4.13 Σύνταξη Οικονομικών Καταστάσεων στο Τέλος της Διαχειριστικής Χρήσης

Στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης συντάσσονται οι οικονομικές καταστάσεις. Σκοπός της διαδικασίας αυτής, είναι η καταγραφή του συνόλου των οικονομικών καταστάσεων που μια Οικονομική Υπηρεσία οφείλει να καταρτίσει.

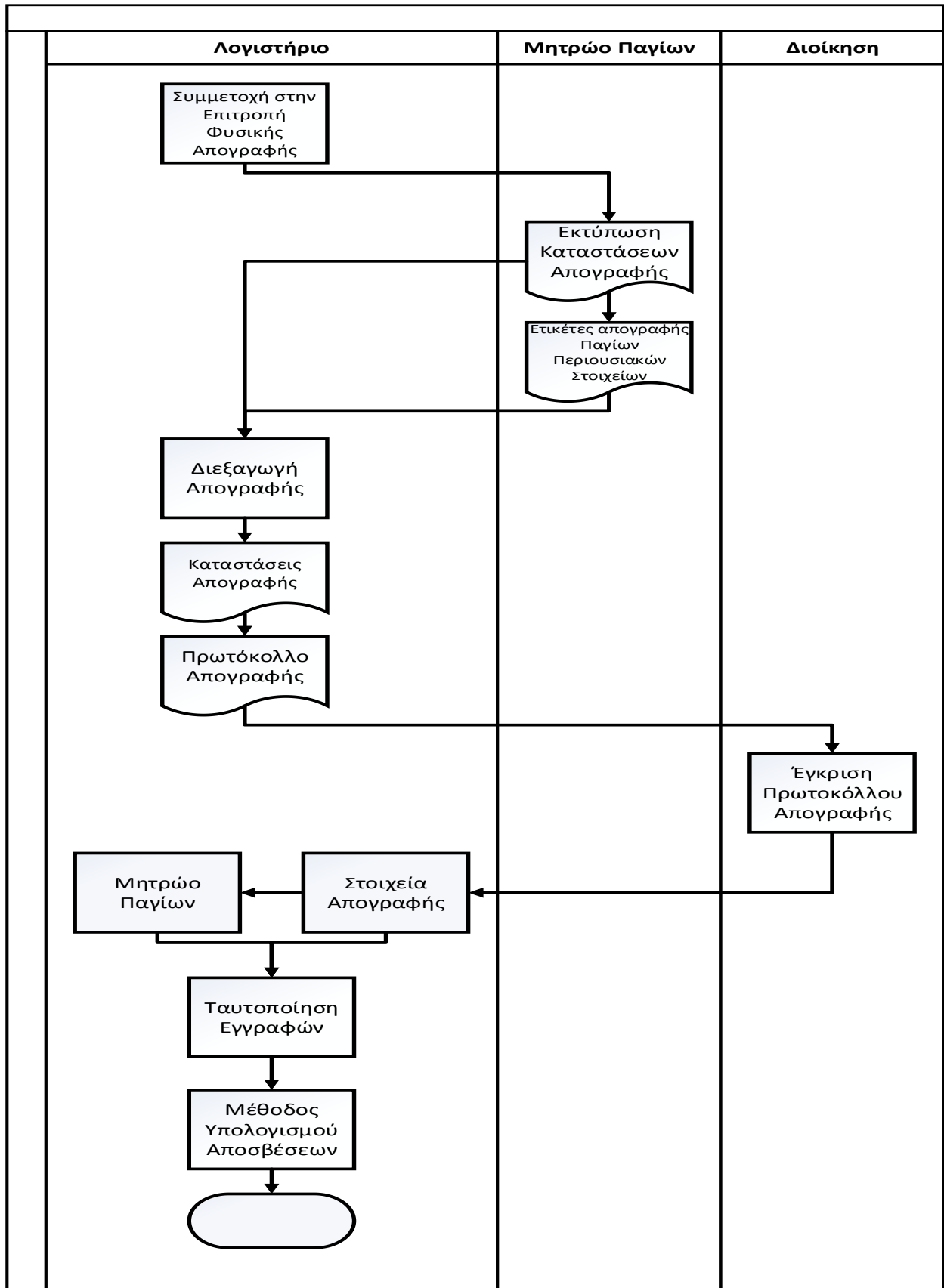
4.13.1 Ετήσια Φυσική Απογραφή των Πρώτων και Βοηθητικών Υλών και των Αντιστοιχών Αποθηκών

Στο συγκεκριμένο διάγραμμα ροής, περιγράφονται οι διαδικασίες με τις οποίες πραγματοποιείται η διενέργεια της Ετήσιας Φυσικής Απογραφής των Πρώτων και των Βοηθητικών Υλών καθώς και των αντιστοιχών Αποθηκών. Η Ετήσια Φυσική Απογραφή των πρώτων και βοηθητικών υλικών έχει ως στόχο τον έλεγχο των αναλώσιμων υλικών, ανάλογα με τον χώρο στον οποίο βρίσκονται, αλλά και την συμφωνία με τα υπόλοιπα που εμφανίζουν οι καταστάσεις του μηχανογραφικού συστήματος ανά είδος. Η Φυσική Απογραφή των αποθεμάτων πρέπει να διενεργείται έστω μία φορά κατά την διάρκεια της κάθε διαχειριστικής χρήσης και οπωσδήποτε κατά το κλείσιμο της υποχρεωτικά. Το Γραφείο Διαχείρισης Υλικού ασχολείται με την διενέργεια της Ετήσιας Φυσικής Απογραφής στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης σύμφωνα με τους διαχειριστικούς κανόνες των ΝΠΔΔ. Οι Απογραφές διενεργούνται από την Επιτροπή Φυσικής Απογραφής, η οποία συγκροτείται κατόπιν εισηγήσεως του Προϊσταμένου Οικονομικών Υπηρεσιών και εγκρίσεως από την Διοίκηση του Νοσοκομείου. Το Γραφείο Διαχείρισης Υλικού συντάσσει το Ισοζύγιο με τα είδη που θα πρέπει να απογραφούν. Σύμφωνα με το Ισοζύγιο αυτό, η Επιτροπή Φυσικής Απογραφής προβαίνει σε διενέργεια της Απογραφής, για την υλοποίηση της οποίας απαιτείται να αναγνωριστούν, να καταμετρηθούν και να καταγραφούν όλα τα αποθέματα κατά είδος, ποσότητα και ποιότητα αλλά και να κατηγοριοποιηθούν στους λογαριασμούς της 2ης ομάδας του ΠΔ 146/03 (ενημέρωση του συστήματος). Η Απογραφή διενεργείται τόσο στις Κεντρικές Αποθήκες όσο και στα Τμήματα του Νοσοκομείου. Η Επιτροπή Φυσικής Απογραφής διαθέτει τις μηχανογραφημένες καταστάσεις, οι οποίες πρέπει να εκδίδονται από το πληροφοριακό σύστημα με τα λογιστικά υπόλοιπα ανά είδος που εμφανίζονται κατά την ημέρα της Απογραφής αλλά και ανά ποσότητα που προκύπτουν από την φυσική καταμέτρηση. Τα είδη τρίτων που υπάρχουν στο Νοσοκομείο (για παράδειγμα παρακαταθήκες), καταγράφονται σε ιδιαίτερη στήλη. Συντάσσεται το Πρωτόκολλο πλεονασμάτων/ελλειμμάτων, για τυχόν διαφορές που προέκυψαν μεταξύ των λογιστικών υπολοίπων και της Φυσικής Απογραφής, από την Επιτροπή Φυσικής Απογραφής. Το Γραφείο Διαχείρισης Υλικού και η Οικονομική Υποδιεύθυνση του Νοσοκομείου ενημερώνονται ταυτόχρονα για τα αποτελέσματα της απογραφής και απαλλάσσεται ο αποθηκάριος από τα καθήκοντα που του είχαν ανατεθεί. Ενημερώνεται το Διοικητικό Συμβούλιο του Νοσοκομείου, για τις διαφορές που προέκυψαν μεταξύ των λογιστικών υπολοίπων και της Φυσικής Απογραφής, καθώς είναι υπεύθυνο για την έγκριση του Πρωτοκόλλου. Με την αποδοχή των αποκλίσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώνονται οι μερίδες της αποθήκης, λαμβάνοντας υπόψιν τις πραγματικές ποσότητες που βρέθηκαν και καταμετρήθηκαν στην απογραφή. Με την προϋπόθεση ότι έχει ενημερωθεί η αποθήκη, αποτιμούνται τα αποθέματα και προσδιορίζεται το κόστος τους, έτσι ώστε να μεταφερθούν τα πραγματικά τους υπόλοιπα ως υπόλοιπα αρχής στην νέα χρήση.

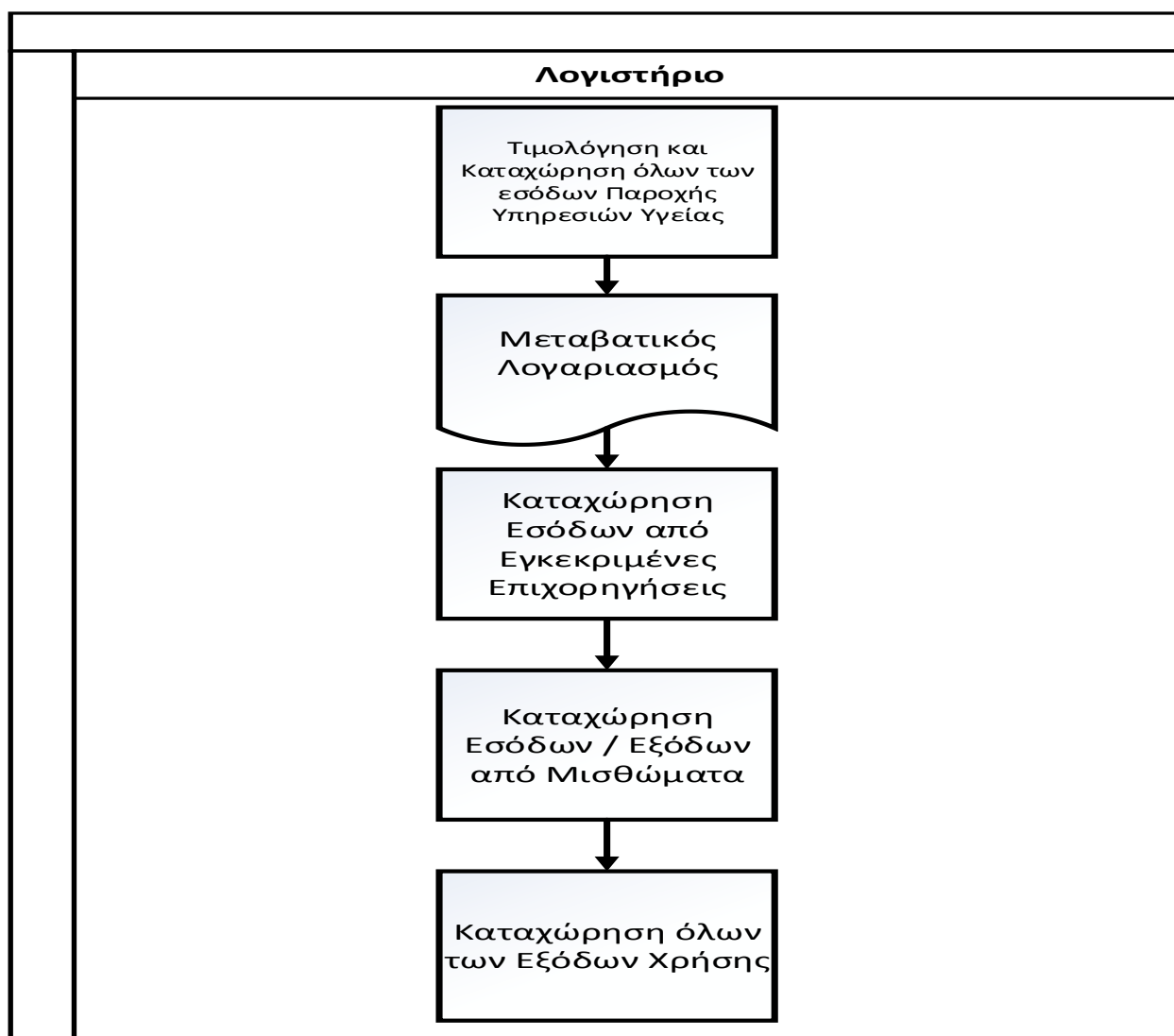
4.13.2 Ετήσια Απογραφή των Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων και Ταυτοποίηση αυτής με το Μητρώο Παγίων

Στο συγκεκριμένο διάγραμμα ροής, αναλύονται οι διαδικασίες, με την ολοκλήρωση των οποίων διενεργείται η Ετήσια Απογραφή των Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων αλλά και η ταυτοποίησή τους με το Μητρώο Παγίων. Σκοπός της Απογραφής των Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων είναι η καταγραφή, η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η αποτίμηση των Παγίων Στοιχείων σε καθορισμένη χρονική στιγμή. Τα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία εισάγονται στο Νοσοκομείο από την Διαχείριση/Αποθήκη μη αναλώσιμου υλικού. Εφόσον έχει υπογραφεί η σχετική σύμβαση με τον προμηθευτή, πραγματοποιείται η παραγγελία του παγίου εξοπλισμού, η παράδοσή του εκ μέρους του προμηθευτή καθώς και η παραλαβή του από την Επιτροπή Φυσικής Απογραφής (η Επιτροπή αυτή είναι τριμελής και συστήνεται κατόπιν αποφάσεως της Διοίκησης του Νοσοκομείου). Το Γραφείο Διαχείρισης Υλικού εκτυπώνει τις καταστάσεις (ανά χώρο εγκατάστασης) με τα προς απογραφή πάγια και τις παραδίδει στην Επιτροπή Φυσικής Απογραφής. Στις καταστάσεις αυτές υπάρχει μία κενή στήλη, όπου καταγράφονται οι ποσότητες που μετρούνται ανά πάγιο. Σε κάθε Πάγιο Περιουσιακό Στοιχείο επικολλάται ετικέτα, στην οποία αναγράφεται η ημερομηνία απογραφής του κάθε παγίου. Στη συνέχεια, διεξάγεται η απογραφή των Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων από την Επιτροπή Φυσικής Απογραφής και βάσει των καταστάσεων απογραφής συντάσσεται το Πρωτόκολλο Απογραφής, στο οποίο επισημαίνονται τυχόν πλεονάσματα ή ελλείμματα που παρατηρήθηκαν στα πάγια. Ενημερώνεται η Διοίκηση του Νοσοκομείου για τα αποτελέσματα της απογραφής και επομένως για τις τυχόν αποκλίσεις που καταγράφηκαν. Ύστερα από λεπτομερή έλεγχο των ποσοτήτων και των ειδών των Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων που καταγράφηκαν, εγκρίνεται οριστικά από την Διοίκηση του Νοσοκομείου το Πρωτόκολλο Απογραφής. Αφού έχει προηγηθεί η έγκριση από την Διοίκηση του Νοσοκομείου, τα στοιχεία της απογραφής καταχωρούνται στο Μητρώο Παγίων. Πραγματοποιείται η ταυτοποίηση των λογιστικών εγγραφών με το Μητρώο Παγίων, λόγω σημαντικών αποκλίσεων είτε μεταξύ του Μητρώου Παγίων και της Γενικής Λογιστικής είτε μεταξύ του Μητρώου Παγίων και της Φυσικής Απογραφής. Τέλος, καθορίζεται η μέθοδος με την οποία θα υπολογιστούν οι αποσβέσεις των Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων.

4.13.3 Καταγραφή όλων των Δεδουλευμένων Εσόδων και Εξόδων που σχετίζονται με την κλειόμενη Χρήση

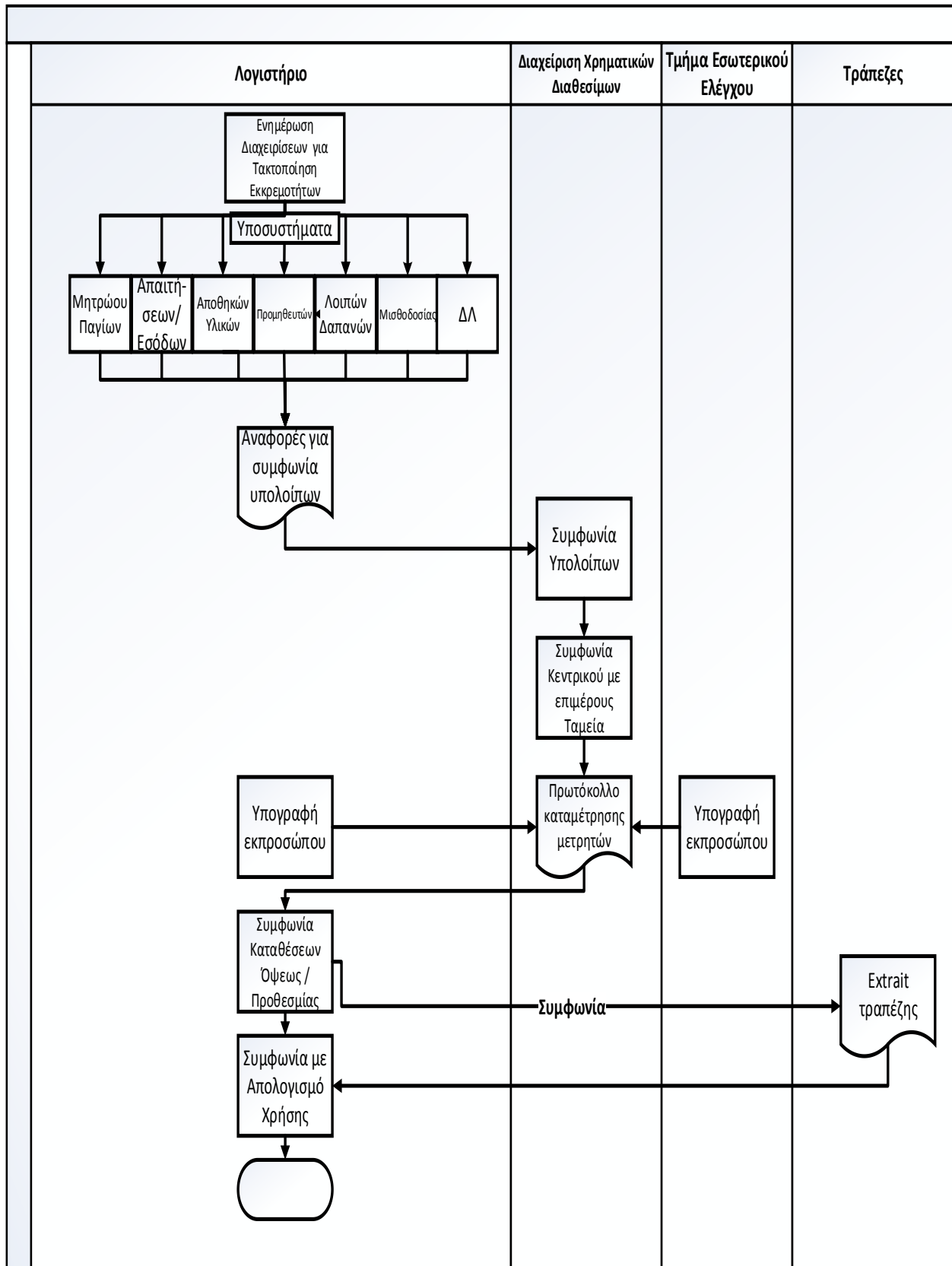
Στο συγκεκριμένο διάγραμμα παρουσιάζονται οι διαδικασίες που ακολουθούνται για την καταγραφή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων που σχετίζονται με την κλειόμενη χρήση. Σκοπός της διαδικασίας αυτής είναι να ενημερωθεί η Διοίκηση του Νοσοκομείου για τα οικονομικά στοιχεία που προκύπτουν από την λειτουργία του. Το Λογιστήριο ασχολείται με τον έλεγχο και την παρακολούθηση της οικονομικής κατάστασης του Νοσοκομείου. Αρχικά, το Λογιστήριο τιμολογεί και καταχωρεί όλα τα έσοδα που προέρχονται από την παροχή υπηρεσιών υγείας. Προσδιορίζεται ο μεταβατικός λογαριασμός, στον οποίο θα καταχωρηθούν τα έσοδα που προέρχονται από επιχορηγήσεις. Η καταχώρηση των εσόδων που προέρχονται από επιχορηγήσεις, πραγματοποιείται με την είσπραξη και την έκδοση γραμματίου είσπραξης. Το ίδιο ισχύει και για την καταχώρηση όλων των εσόδων και των εξόδων από μισθώματα. Τέλος, καταχωρούνται οι δαπάνες που αφορούν την κλειόμενη χρήση.

4.13.4 Συμφωνία των Δεδομένων των Υποσυστημάτων με τα Δεδομένα της Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής

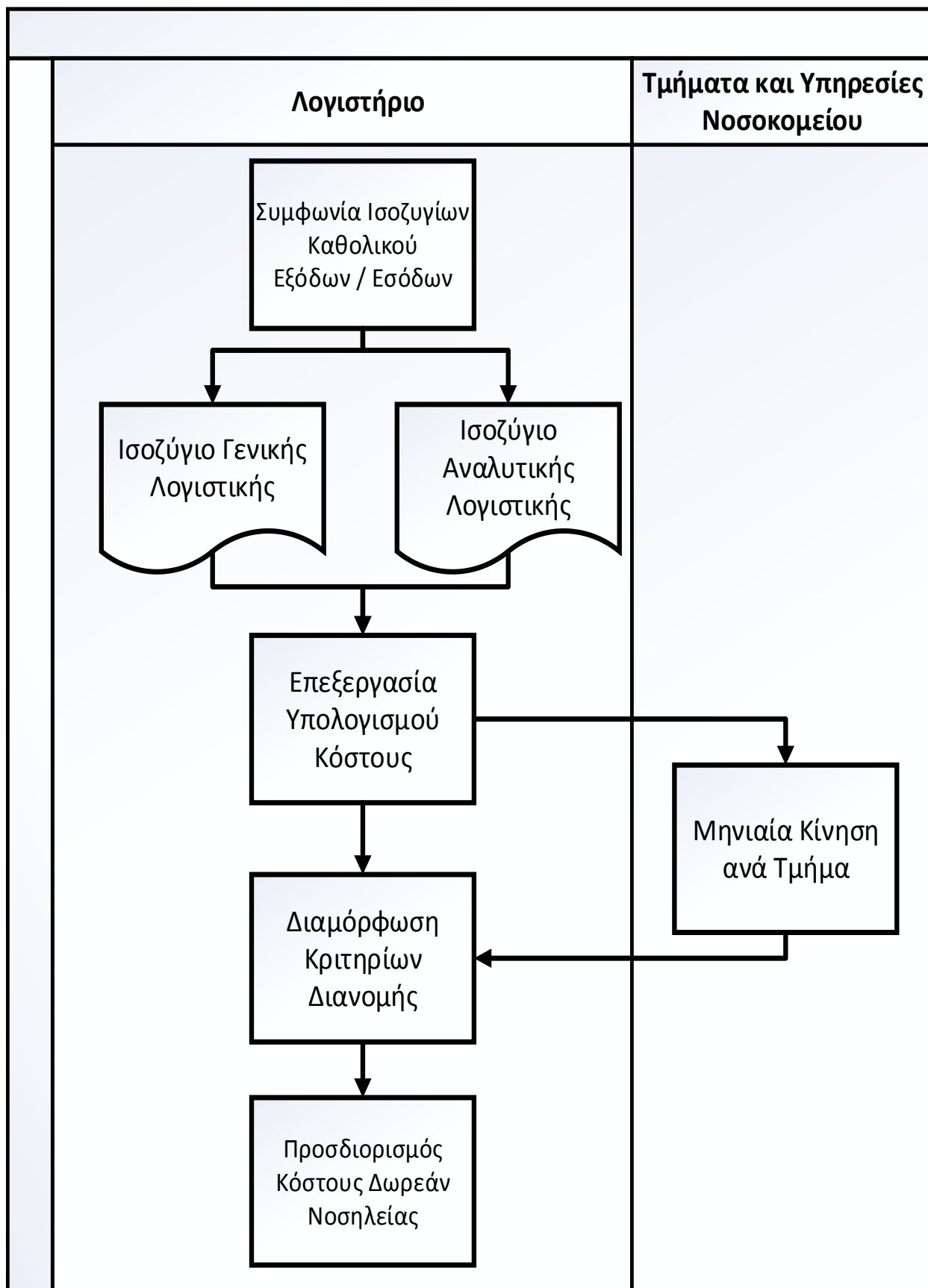
Στο παρακάτω διάγραμμα ροής, αναλύονται οι διαδικασίες που ακολουθούνται για την συμφωνία των δεδομένων των υποσυστημάτων του Νοσοκομείου με τα δεδομένα της Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής. Το Λογιστήριο του Νοσοκομείου είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της συμφωνίας των στοιχείων των υποσυστημάτων με τα στοιχεία των κυκλωμάτων λογιστικής. Ενημερώνονται οι Διαχειρίσεις του Νοσοκομείου για την τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων που εμφανίζονται στα υποσυστήματα του Νοσοκομείου. Πραγματοποιείται συμφωνία των δεδομένων των υποσυστημάτων του Μητρώου Παγίων, των Εσόδων (είτε αυτά προέρχονται από πελάτες είτε από αλλού), των Αποθηκών των Υλικών, των Προμηθευτών, των Λοιπών Δαπανών (συμπεριλαμβάνονται και οι υποχρεώσεις προμηθευτών), της Μισθοδοσίας και του Δημόσιου Λογιστικού με τους λογαριασμούς της Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής. Αποστέλλονται στην Διαχείριση Χρηματικών Διαθεσίμων αναφορές για την υλοποίηση της συμφωνίας των υπολοίπων των υποσυστημάτων. Για να επιτευχθεί η συμφωνία αυτή, η Διαχείριση Χρηματικών Διαθεσίμων προβαίνει σε συμφωνία του Κεντρικού Ταμείου του Νοσοκομείου με τα επιμέρους ταμεία. Έπειτα, συντάσσεται το Πρωτόκολλο, στο οποίο έχουν καταγραφεί τα μετρητά που καταμετρήθηκαν, και υπογράφεται από τον εκπρόσωπο του Λογιστηρίου και του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Στην συνέχεια, πραγματοποιείται η συμφωνία των υπολοίπων των τραπεζικών λογαριασμών (καταθέσεις όψεως και καταθέσεις προθεσμίας), μέσω των αντιγράφων κίνησης των λογαριασμών (extrait τραπεζής), με τον Απολογισμό της χρήσης.

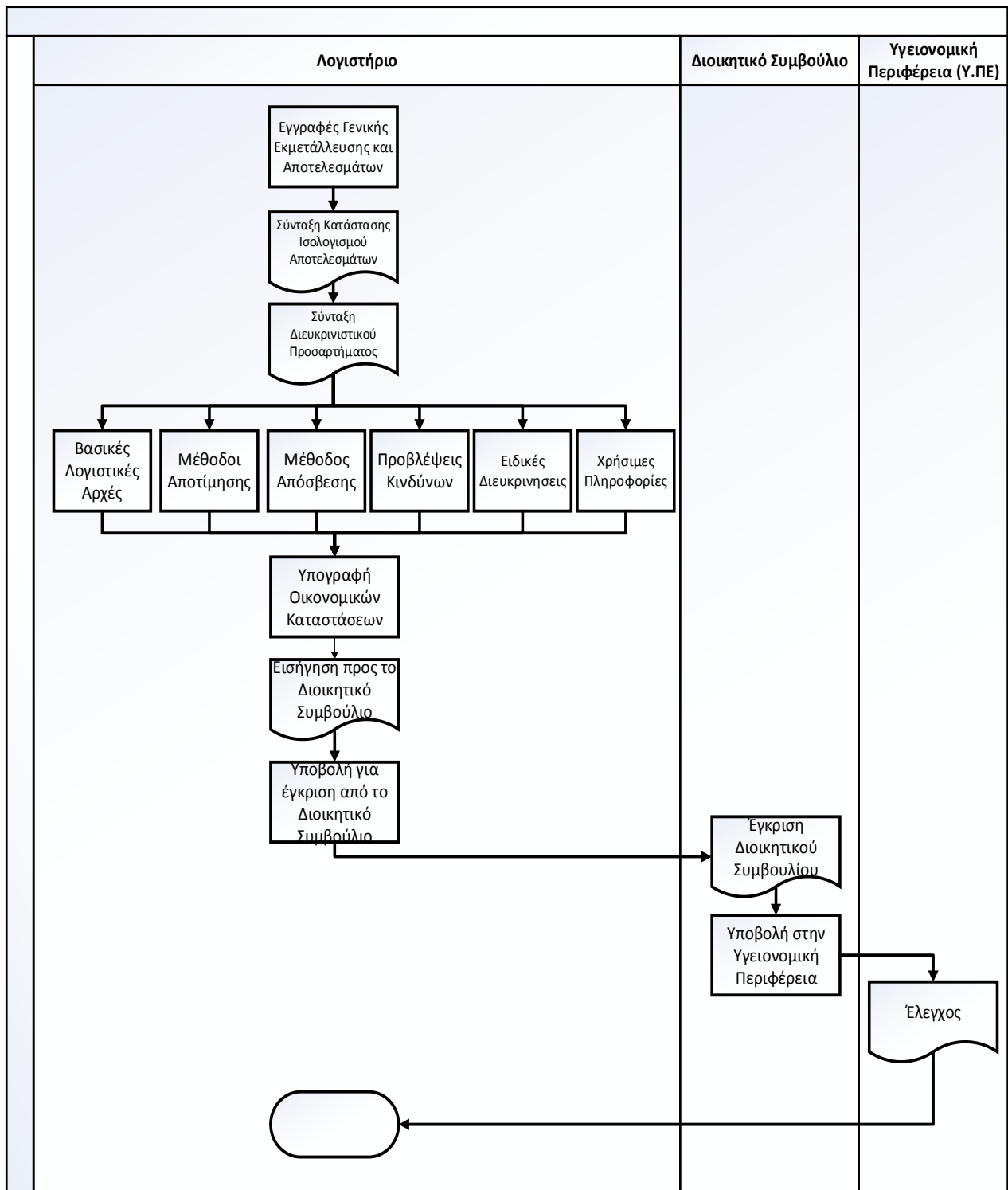
4.13.5 Κοστολόγηση ανά Τμήμα Νοσοκομείου

Στο συγκεκριμένο διάγραμμα ροής, παρουσιάζεται η διαδικασία μέσω της οποίας διεξάγεται η κοστολόγηση κάθε τμήματος του Νοσοκομείου. Το Λογιστήριο του Νοσοκομείου ασχολείται με τον υπολογισμό των κέντρων κόστους για την νοσηλεία του κάθε ασθενούς. Αφού το Λογιστήριο έχει ολοκληρώσει την συμφωνία των Ισοζυγίων καθολικού εξόδων και εσόδων με τους λογαριασμούς της Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής, εκτυπώνεται το Ισοζύγιο των δευτεροβαθμίων. Δηλαδή, εκτυπώνεται το Ισοζύγιο της Γενικής Λογιστικής (περιλαμβάνει τις ομάδες 1, 2, 3, 5, 6, 7 για την παρακολούθηση της αξίας κτήσης των παγίων, της κίνησης των αποθεμάτων, των απαιτήσεων, των υποχρεώσεων, των δεδουλευμένων εξόδων και εσόδων του Νοσοκομείου αντίστοιχα) και το Ισοζύγιο της Αναλυτικής Λογιστικής (περιλαμβάνει τον λογαριασμό 92 «Θέσεις κέντρα κόστους» για την παρακολούθηση του κόστους παροχής υγειονομικών υπηρεσιών ανά κέντρο κόστους, εφόσον λειτουργεί το κύκλωμα της Αναλυτικής Λογιστικής στο Νοσοκομείο). Στη συνέχεια, διερευνάται ο τρόπος με τον οποίο θα πραγματοποιηθεί η κοστολόγηση σε κάθε Τμήμα του Νοσοκομείου. Ο τρόπος υπολογισμού του κόστους, βασίζεται στην μηνιαία κίνηση που έχει καταγραφεί ανά Τμήμα και Υπηρεσία του Νοσοκομείου. Επίσης, βάσει της μηνιαίας κίνησης των Τμημάτων του Νοσοκομείου διαμορφώνονται τα κριτήρια με τα οποία θα διανεμηθεί το κόστος. Έτσι, υλοποιείται η διαδικασία του προσδιορισμού του κόστους των δωρεάν νοσηλείων.

4.13.6 Κατάρτιση Οικονομικών Καταστάσεων

Στο συγκεκριμένο διάγραμμα ροής, περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο συντάσσονται οι συνολικές οικονομικές καταστάσεις που πρέπει να καταρτιστούν από το Νοσοκομείο. Το Λογιστήριο του Νοσοκομείου ασχολείται με την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Αρχικά, διενεργούνται οι εγγραφές της γενικής εκμετάλλευσης, των αποτελεσμάτων χρήσης και των αποτελεσμάτων διάθεσης. Συντάσσεται η κατάσταση Ισολογισμού των αποτελεσμάτων χρήσης και των αποτελεσμάτων διάθεσης. Στη συνέχεια, συντάσσεται το προσάρτημα στο οποίο αναφέρονται οι καταστάσεις του Ισολογισμού των αποτελεσμάτων χρήσης και διάθεσης. Στο προσάρτημα αυτό, διευκρινίζονται οι βασικές λογιστικές αρχές στις οποίες στηρίχτηκε η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, οι μέθοδοι αποτίμησης που υιοθετήθηκαν για την αποτύπωση της περιουσίας της Μονάδας Υγείας, η μέθοδος απόσβεσης μέσω της οποίας απεικονίστηκε η ετήσια φθορά ή μηχανολογική απαξίωση των Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων, οι προβλέψεις που διαμορφώθηκαν για την κάλυψη των ενδεχόμενων κινδύνων, οι διευκρινίσεις ειδικών κονδυλίων του Ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης, οι πληροφορίες που κατά την Οικονομική Διεύθυνση κρίνονται χρήσιμες για την καλύτερη κατανόηση των λογιστικών αρχών που εφαρμόστηκαν. Έπειτα, υπογράφονται οι οικονομικές καταστάσεις και συντάσσεται εισήγηση προς το Διοικητικό Συμβούλιο από τους αρμόδιους. Υποβάλλονται, οι υπογεγραμμένες οικονομικές καταστάσεις και η εισήγηση, στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση. Το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει τις οικονομικές καταστάσεις και τις υποβάλλει στην Υγειονομική Περιφέρεια (Υ.ΠΕ) για έλεγχο. Μετά την διεξαγωγή του ελέγχου τους, οι οικονομικές καταστάσεις δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Νοσοκομείου.

⁶³ Τα διαγράμματα ροής σχεδιάστηκαν με βάση τις διαδικασίες, με τις οποίες ασχολείται το Οικονομικό Τμήμα ενός Νοσοκομείου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το Απλογραφικό Σύστημα (καταγράφει μόνο τις εισπράξεις και τις πληρωμές) δεν παρακολουθεί και δεν αποτυπώνει την οικονομική διαχείριση μέσω Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να πραγματοποιηθεί η εσωλογιστική κοστολόγηση αλλά και ο έλεγχος του κόστους στις διάφορες κλινικές του Νοσοκομείου και στα τμήματα από τα οποία αυτές απαρτίζονται. Εν αντιθέσει, το Διπλογραφικό Σύστημα είναι ένα σύγχρονο, ολοκληρωμένο, πλούσιο και δοκιμασμένο σε όλο τον κόσμο Πληροφοριακό Σύστημα οικονομικής διαχείρισης ενός Οικονομικού Οργανισμού. Αποτελεί το σπουδαιότερο Πληροφοριακό Σύστημα κάθε Οικονομικού Οργανισμού καθώς:

- Παράγει αξιόπιστες πληροφορίες, που συμβάλλουν στην ολοκλήρωση των διαδικασιών του προγραμματισμού και του ελέγχου.
- Καθιστά δυνατή την σύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα παραγωγής.
- Προσφέρει μία ολοκληρωμένη εικόνα του Οικονομικού Οργανισμού όχι μόνο στην διοίκησή του αλλά και στους εκτός διοίκησης ενδιαφερόμενους.

Σκοπός της εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος στις Δημόσιες Μονάδες Υγείας είναι:

- Η καταγραφή της περιουσίας της Δημόσιας Μονάδας Υγείας, η οποία θα συμβάλλει στην ορθή διαχείριση και αξιοποίησή της και θα αποτελέσει ανασταλτικό παράγοντα στους επίδοξους καταπατητές.
- Η λογιστική παρακολούθηση των υποχρεώσεων και των απαιτήσεων της Δημόσιας Μονάδας Υγείας.
- Η παρακολούθηση και σύγκριση των εσόδων, με τα έσοδα των προηγούμενων διαχειριστικών χρήσεων της Δημόσιας Μονάδας Υγείας.
- Η δυνατότητα κοστολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών της Δημόσιας Μονάδας Υγείας.
- Ο ταμειακός προγραμματισμός, δηλαδή η άριστη διαχείριση των πόρων που προσφέρονται για την λειτουργία των Δημόσιων Μονάδων Υγείας και ειδικότερα του δημοσίου χρήματος.
- Ο προσδιορισμός των αντικειμενικών αποτελεσμάτων, που προκύπτει από την λειτουργία των Δημόσιων Μονάδων Υγείας (τα αντικειμενικά αποτελέσματα μπορεί να είναι συνολικά αλλά και αναλυτικά, τα οποία αποτελούν ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο στην διαδικασία λήψης των αποφάσεων).

Η εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος στις Δημόσιες Μονάδες Υγείας θεωρείται ένας πραγματικός εκσυγχρονισμός. Πολλές είναι οι θετικές επιπτώσεις που προέκυψαν από την εφαρμογή του. Ορισμένες από αυτές είναι:

- Η παρουσίαση της πραγματικής οικονομικής κατάστασης, ανάλυσης και σύγκρισης των στοιχείων της Δημόσιας Μονάδας Υγείας, μέσω της σύνταξης και δημοσίευσης των οικονομικών της καταστάσεων (Ισολογισμός και Αποτελέσματα Χρήσης).

- Η γρήγορη, αξιόπιστη και ασφαλή πληροφόρηση των Διοικήσεων για τα οικονομικά μεγέθη (σχετίζονται με τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τις οικονομικές δραστηριότητες των Δημόσιων Μονάδων Υγείας, με τα δικαιώματα, με τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, με τις απαιτήσεις και με τις υποχρεώσεις τους, με τα κόστη λειτουργίας ανά δραστηριότητα καθώς και με τα αποτελέσματα που προέκυψαν από αυτές).
- Ο προγραμματισμός των πληρωμών και των εισπράξεων για την ορθή ταμειακή διαχείριση της Δημόσιας Μονάδας Υγείας.
- Τέλος, η δυνατότητα άσκησης διαχειριστικού και διοικητικού έλεγχου στην Δημόσια Μονάδα Υγείας.

Εν κατακλείδι, με την εφαρμογή του Διπλογραφικού συστήματος επιτυγχάνεται η αναγνώριση, η μέτρηση, η συστηματική καταχώριση, η συσχέτιση και παρουσίαση των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που σχετίζονται με τις νοσοκομειακές μονάδες, με στόχο την υποβοήθηση των αρμόδιων αρχών για τη λήψη ορθότερων αποφάσεων και την άσκηση αποτελεσματικότερης πολιτικής υγείας. Το Διπλογραφικό Σύστημα είναι παγκοσμίως διαδεδομένο και έχει απεριόριστες δυνατότητες παροχής οικονομικών πληροφοριών στις Διοικήσεις των νοσοκομειακών μονάδων. Ωστόσο, θα πρέπει να υπάρχει συνεχής ανανέωση και ενημέρωση των ηλεκτρονικών συστημάτων και λογισμικών που χρησιμοποιούνται για την λογιστική παρακολούθηση των νοσοκομειακών μονάδων, έτσι ώστε να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα και η διαφάνεια της διαχείρισης των σχετικών κονδυλίων.

Η είσοδος της Αναλυτικής Λογιστικής σε όλα τα Νοσοκομεία του ΕΣΥ, αποτελεί έργο υψηλής προτεραιότητας και σπουδαιότητας. Για την ορθή εφαρμογή της θα πρέπει τα κοστολογικά δεδομένα, τόσο σε επίπεδο κέντρου κόστους (Ιατρικό Τμήμα) όσο και σε επίπεδο φορέα κόστους (DRGs-KEN), να διεξάγονται με τον ίδιο τρόπο, έτσι ώστε να είναι συγκρίσιμα. Το κόστος σε ένα Νοσοκομείο μπορεί να υπολογιστεί είτε ανά κλινική είτε ανά διαγνωστικό εργαστήριο είτε ανά εξέταση είτε ανά ασθενή. Η βάση του συστήματος κοστολόγησης είναι ο ασθενής, ο οποίος παρακολουθείται από την εισαγωγή του, κατά την διάρκεια της νοσηλείας του και μέχρι την έξοδό του από το Νοσοκομείο και την διαχειριστική του τακτοποίηση.

Τα πλεονεκτήματα της Αναλυτικής Λογιστικής είναι οι πολύτιμες πληροφορίες που παρέχει στην Διοίκηση του Νοσοκομείου σχετικά με:

- Το κόστος λειτουργίας των επιμέρους τμημάτων.
- Το κόστος συγκεκριμένων λειτουργιών.
- Τον προγραμματισμό και τον έλεγχο της δράσης του Νοσοκομείου.
- Τη λήψη αποφάσεων.

Ωστόσο, για την χρήση της μηχανογραφημένης Αναλυτικής Λογιστικής στα Νοσοκομεία απαιτούνται πολύπλοκα και υψηλού κόστους λογισμικά συστήματα. Αυτό, μπορεί να χαρακτηριστεί ως το μοναδικό μειονέκτημα της εφαρμογής της Αναλυτικής Λογιστικής στα Πληροφοριακά Συστήματα των Δημόσιων Μονάδων Υγείας.

Από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτή η σπουδαιότητα της τήρησης της Αναλυτικής Λογιστικής. Είναι αδύνατη η λήψη ορθών αποφάσεων χωρίς αξιόπιστα και έγκυρα κοστολογικά στοιχεία. Μέσω της Αναλυτικής Λογιστικής, είναι δυνατή η βελτίωση της παροχής υγειονομικών υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Σε όλα τα Νοσοκομεία του ΕΣΥ, είχε δοθεί χρονικό περιθώριο έως 30/9/2013 για την παροχή πληροφοριών κόστους και συγκεκριμένα παροχή πληροφοριών ανά Κύριο Κέντρο Κόστους (Ιατρικό Τμήμα). Από 01/10/2013 έως 31/12/2013 θα έπρεπε να προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την εφαρμογή του συστήματος της πλήρους κοστολόγησης, έτσι ώστε από 01/01/2014 να ήταν δυνατή η διαμόρφωση του κόστους και σε επίπεδο φορέων κόστους (ΚΕΝ). Παρατίθεται ένας πίνακας, στον οποίο καταγράφεται η εφαρμογή της Αναλυτικής Λογιστικής στα Νοσοκομεία της 6^{ης} ΥΠΕ, σύμφωνα με τις δημοσιευθείσες οικονομικές καταστάσεις της χρήσεως 2013:

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Γ.Ν. ΖΑΚΥΝΘΟΥ	ΝΑΙ	
Ε.Ν.Ν.Θ.	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΝΑΥΠΛΙΟΥ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΠΑΙΔΩΝ ΠΑΤΡΩΝ "ΚΑΡΑΜΑΝΔΑΝΕΙΟ"	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	ΝΑΙ	
Γ.Ν.ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ "Γ.ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ"	ΝΑΙ	ΕΚΚΡΕΜΕΙ Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ - ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ
Γ.Ν. ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΑΙΓΙΟΥ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΑΡΓΟΥΣ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΝΑΙ	

Γ.Ν. ΑΜΑΛΙΑΔΑΣ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. - Κ.Υ. ΜΟΛΑΩΝ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΣΠΑΡΤΗΣ	ΝΑΙ	
Γ.Ν.-Κ.Υ. ΦΙΛΙΑΤΩΝ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΤΡΙΠΟΛΗΣ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΑΓΡΙΝΙΟΥ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΑΡΤΑΣ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΚΕΡΚΥΡΑΣ	ΝΑΙ	ΜΕΡΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ
Γ.Ν. ΚΟΡΙΝΘΟΥ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΠΑΤΡΩΝ Ο ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	ΝΑΙ	ΜΕΡΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ
Γ.Ν. ΠΥΡΓΟΥ	ΝΑΙ	ΜΕΡΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ
Γ.Ν. Κ.Υ. ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ	ΝΑΙ	
Γ.Ν. ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ	ΝΑΙ	
Π.Γ.Ν.Ι	ΝΑΙ	ΜΕΡΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ
Π.Γ.Ν.Π	ΝΑΙ	

Πίνακας 5.1: “Κατάρτιση, Έλεγχος και Δημοσίευση Οικονομικών Καταστάσεων Χρήσης 2013”

Πηγή: “6^η Υ.ΠΕ”

Ανασταλτικός παράγοντας για την εφαρμογή της Αναλυτικής Λογιστικής είναι η πολυπλοκότητα της κοστολόγησης υπηρεσιών, υλικών και φαρμάκων σε Κέντρα Κόστους ενός Νοσοκομείου. Μέχρι και σήμερα, τα Κέντρα Κόστους δεν δύνανται να υπολογιστούν με ακρίβεια (για παράδειγμα πώς θα κοστολογηθεί ένα κομμάτι επιδέσμου ή η κατανάλωση μισού ορού;). Το γεγονός αυτό, δικαιολογεί το λόγο για τον οποίο δεν καθίσταται δυνατή η πλήρης εφαρμογή του συστήματος της Αναλυτικής Λογιστικής στις Δημόσιες Μονάδες Υγείας του ΕΣΥ. Ωστόσο, ευνοϊκή θα ήταν η ομογενοποίηση των Πληροφοριακών Συστημάτων, καθώς παρατηρείται έλλειψη ευθυγραμμισμένης λειτουργίας των Δημόσιων Μονάδων Υγείας. Για την επίτευξη αυτής, θα μπορούσε να επιβληθεί από το κράτος η εφαρμογή συγκεκριμένων συστημάτων σε όλα τα Νοσοκομεία του ΕΣΥ, γεγονός που θα εξυπηρετούσε στην ομοιομορφία εκτέλεσης των διαδικασιών, στην ομοιογένεια των δεδομένων καθώς επίσης και στην συμβατότητα των Πληροφοριακών Συστημάτων. Έτσι, όλες οι Δημόσιες Μονάδες Υγείας του ΕΣΥ θα συλλειτουργούσαν έχοντας να αντιμετωπίσουν τα ίδια μειονεκτήματα.

Από την περιγραφή των διαδικασιών, με τις οποίες ασχολείται το Οικονομικό Τμήμα ενός Νοσοκομείου (μέσω αυτών σχεδιάστηκαν και τα διαγράμματα ροής), γίνεται αντιληπτή η σημαντικότητα τήρησης και υποστήριξης Πληροφοριακών Συστημάτων:

- Στην διασύνδεση του Γραφείου Προμηθειών με τις υπόλοιπες διαχειρίσεις του Νοσοκομείου
- Στην εφαρμογή του Μητρώου Δεσμεύσεων
- Στην εφαρμογή του Μητρώου Παγίων
- Στον ιατρονοσηλευτικό φάκελο
- Στην σύνδεση του Λογιστηρίου με τα ΤΕΙ – ΤΕΠ – Απογευματινά
- Στην σύνδεση των ΤΕΙ – ΤΕΠ – Απογευματινά με το Γραφείο Κίνησης
- Στην τήρηση ορίου ασφαλείας στις κεντρικές αποθήκες
- Στην ηλεκτρονική τήρηση ημερομηνιών λήξης φαρμάκων
- Στην εφαρμογή της Αναλυτικής Λογιστικής
- Στην δημιουργία ηλεκτρονικών αποθηκών σε κέντρα κόστους

Η εφαρμογή των παραπάνω εξασφαλίζει και βελτιώνει την ροή των περισσότερων διαδικασιών ανά Διαχείριση Νοσοκομείου, ανά Τμήμα Νοσοκομείου αλλά και ανά Κέντρο Κόστους Νοσοκομείου. Έτσι, μειώνονται οι γραφειοκρατικές απαιτήσεις καθώς και η κόπωση του προσωπικού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

- “Πληροφοριακά Συστήματα Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων: Στρατηγικές & Εφαρμογές ERP”, Συγγραφείς: Γιάννης Α. Πολλάλης, Αθανάσιος Π. Βοζίκης, Αθήνα 2012
- “Εισαγωγή στις Βάσεις Δεδομένων”, Συγγραφέας: Βασίλειος Τ. Ταμπακάς
- “Προεδρικό Διάταγμα υπ’ αριθμόν 146/2003”
- “Η Λογιστική των ΟΤΑ”, Συγγραφέας: Ιωάννης Π. Ράλλης
- “Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας”, Συγγραφέας: Πολύζος Νικόλαος Μ.
- “Χρηματοοικονομική λογιστική πληροφόρηση”, Συγγραφέας: Παναγιώτης Παπαδέας
- “Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας”, Συγγραφέας: Lawrence F. Wolper

ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- “http://el.m.wikiversity.org/wiki/Εισαγωγή_στα_πληροφοριακά_συστήματα”
- “http://el.wikipedia.org/wiki/Πληροφοριακά_συστήματα”
- “www.mech.upatras.gr/~nikos/mis-ii/notes/notes-05.pdf”
- “http://el.wikipedia.org/wiki/Ασφάλεια_πληροφοριακών_συστημάτων”
- “<http://www.unipi.gr/faculty/kofidis/mis/mis7.pdf>”
- “<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/13297/2/TampakisMsc2009.pdf>”
- “<http://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=146057>”
- “<http://www.moh.gov.gr/articles/health/domes-kai-drasesis-gia-thn-ygeia/kwdikopoihseis/504-diadikasies-leitoyrgias-nosokomeiwn>”
- “www.esdy.edu.gr”
- “http://www.eede.gr/pdf/imdda_iod_130609_tountas.pdf”
- “<https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15598/5/PapastergiouGeorgiosMsc2013.pdf>”
- “<http://ygeiamap.gov.gr/sxetika-me-to-ergo>”
- “<http://www.idika.gr/esy>”